

KEELEKOHVIK – VABA SUHTLUS VABAS ÕHKKONNAS

Metoodiline juhend ja keelekohvikukavad

Marju Ilves ja Leelo Kingisepp

Tallinn 2020

KEELEKOHVIK – VABA SUHTLUS VABAS ÕHKKONNAS

Metoodiline juhend ja keelekohvikukavad

Autorid: Marju Ilves, Leelo Kingisepp

Keeletoimetaja: Lauri Liiders

Kujundus ja küljendus: Pult OÜ

Väljaandja: Integratsiooni Sihtasutus

Väljaanne on loodud Integratsiooni Sihtasutuse nõustamisteenuse raames, mida rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi projektist nr 2014-2020.2.06.004005006.01.15-0001 „Eesti ühiskonnas lõimumist toetavateks tegevusteks toetuse andmise tingimused“

Autoriõigused: Integratsiooni Sihtasutus

Tasuta jagatav tiraaž

Käesoleva juhendi koos lisadega leiab Integratsiooni Sihtasutuse kodulehelt www.integratsioon.ee/eesti-keele-oppe-materjalid

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

SISUKORD

SISSEJUHATUS	6
MIS ON KEELEKOHVIK?	7
KEELEKOHVIKU EESMÄRK	7
Keelekohviku tüüpide kirjeldus	7
Keelekohvik versus keelekursus, keele- ja kultuuriklubi	9
Keelekohvikus osalejate eripära	10
Keelekohvikupidaja omadused	10
Mis EI OLE keelekohvik?	12
PRAKTILISI NÕUANDEID KEELEKOHVIKUTE LÄBIVIIMISEKS	12
Milline ruum sobib keelekohviku pidamiseks?	12
Milliseid vahendeid on vaja keelekohviku pidamiseks?	13
Kuidas luua turvalist õhkkonda?	13
Kuidas hoida suhtlust eestikeelsena?	15
Kuidas töötada väga väikese või väga suure rühmaga?	16
Kuidas kaasata tegevustesse ebaühtlase keeletasemega osalejad?	16
Kas keelekohvikutesse võib kaasata vabatahtlikke?	17
Missuguste ootustega tulevad osalejad keelekohvikusse?	17
Küsimused, mille põhjal planeerida keelekohvikut	18
Keelekohviku ülesehitus ja ülesannete järjekord	19
KEELEKOHVIKU ESIMENE SESSIOON	21
ÜLESANDEIDEED KEELEKOHVIKUPIDAJALE	23
GRUPI HÄÄLESTAMISE JA SOOJENDAMISE TÖÖRIISTAD	23
NIMEDE ÕPPIMISE MÄNGUD	23
Nimevõistlus	23
Nimi ja liigutus	23
Nimi ja sõna	23
Nimi ja tunne	23
Nimemäng kohavahetusega	24
Nimemäng palli või mänguasjaga	24
Nimi ja lause tegevuse kohta	24
HÄÄLESTUSÜLESANDED	24
Assotsiatsioonid	24
Kumma valid?	25
Räägi lugu!	25
Elmine keelekohvik	26

ÜKSTEISE TUNDMAÕPPIMISE MÄNGUD	26
Saladused	26
Intervjuud	26
Me mõlemad	26
Mina ja sina	27
Sina lõpetad laused minu asemel	28
Mida sa tahaksid temalt küsida?	28
Kui sa oleksid...?	29
Leia keegi, kes...	29
KEELEKOHVIKU PÕHIÜLESANDED	32
Küsimustemäng	32
Joonista pilt!	33
Küsimuste trips-traps-trull	34
KOKKUVÕTVAD ÜLESANDED	34
<i>Jah-ei</i> mäng	34
Huvitavad küsimused	34
Minu vestluspartnerid	35
Mulle vajalikud sõnad ja laused	35
Lubadused	35
Lubaduste täitmise võistlus	36
Joonista pilt!	37
KODUSED ÜLESANDED KEELEKESKKONNAS	38
Ülesandeid veebilehtedega	38
Ülesanne videoga	39
Ülesandeid reaalses keskkonnas	40
Küsimustikel põhinevad ülesanded	41
Ülesandeid piltide ja esemetega	42
ÜLESANDEID JA VÕTTEID ISESEISVA KEELEÕPPE TOETAMISEKS	43
Keelemees minu sees	43
Keeleõppimiskogemus	43
Kuidas ma keeli kasutan?	45
Kuidas ma sõnu õpin?	46
Kuidas ma arendan oma kuulamisoskust?	46
Kuidas ma arendan oma lugemisoskust?	47
Kuidas ma arendan oma kõnelemisoskust?	47
Kuidas ma arendan oma kirjutamisoskust?	47
Keeleõppimine on nagu ...	48

Eesti keel on nagu ...	48
Mida ma kõige rohkem harjutama pean?	48
Meie rühma keeleõppe ajalugu	49
Kaardile asetumine	49
Mida mulle meeldiks teha keelekohvikus?	49
Mina vestluskaaslasena	51
Mida ma eesti keeles teen?	51
Joonista hea ja kehv keeleoskaja	52
KASUTATUD KIRJANDUS JA MATERJALID MÄNGULISE KEELEÕPPE LÄBIVIIMISEKS	53
KEELEKOHVIKUKAVAD	54
KEELEKOHVIK NR 1. TEEMA „OSTLEMINE“	55
KEELEKOHVIK NR 2. TEEMA „EMOTSIOONID“	59
KEELEKOHVIK NR 3. TEEMA “KOHVIK”	63
KEELEKOHVIK NR 4. TEEMA “TÖÖ”	67
KEELEKOHVIK NR 5. TEEMA “LEMMIKLOOMAD”	71
KEELEKOHVIK NR 6. TEEMA “REISIMINE”	75
KEELEKOHVIK NR 7. TEEMA “ÕPPIMINE”	79
KEELEKOHVIK NR 8. TEEMA “KINGITUSED”	87
KEELEKOHVIK NR 9. TEEMA “ORIENTEERUMINE LINNAS”	91
KEELEKOHVIK NR 10. TEEMA “UNISTUSED”	93
KEELEKOHVIK NR 11. TEEMA “RIIDED”	97
KEELEKOHVIK NR 12. TEEMA “SÕBRAD”	101
KEELEKOHVIK NR 14. TEEMA “MINU ASJAD”	107
KEELEKOHVIK NR 15. TEEMA “PERE”	111
KEELEKOHVIK NR 16. TEEMA “SUHTLEMINE”	115

SISSEJUHATUS

Keelekohvik on keeleõppealast nõustamist vajavate inimeste toetuseks mõeldud tugimeede, mis on välja töötatud Integratsiooni Sihtasutuse nõustamisteenuse raames.

Eri sihtgruppidele suunatud nõustamisteenust on sihtasutuses arendatud juba aastast 2014. Käivitatud on elektrooniline nõuandeveeb ja välja on töötatud nõustamisteenuse põhimõtted keeleõpet vajavatele täiskasvanud püsielanikele, sisserändajatele, tagasipöördujatele. Integratsiooni Sihtasutuse nõustajad viivad läbi teabepäevi tööandjatele ja muudele huvitatud sihtgruppidele ning tegelevad igapäevaselt ka individuaalse nõustamisega vastates tasuta nõuandetelefonile ning võttes vastu nõustamist vajavaid isikuid.

Keelekohvik on spetsiifiline tugimeede, mis on välja töötatud selleks, et nõustatav saaks analüüsida ja kaardistada oma individuaalset keeleoskust. Keelekohvikus saavad osalejad oma olemasolevat keeleoskust eri tüüpi ülesannetes proovile panna. Keelekohvikus osalemine annab reaalse ettekujutuse, mis individuaalsed vajadused igal inimesel keeleõppele on, ning nõustamistegevuses on võimalik leida igale inimesele sobiv individuaalne lahendus.

Käesolev väljaanne kirjeldab kohvikumetoodika olemust ning annab juhised kohvikute läbiviijatele. Huviline leiab juhendist lisaks kohvikumetoodikale ka tüüpilise kohvikusessiooni kirjelduse ja hulga eri teemadel kohvikukavasid. Projekti rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi projektist nr 2014-2020.2.06.004005006.01.15-0001 „Eesti ühiskonnas lõimumist toetavateks tegevusteks toetuse andmise tingimused“.

Juhendi loojad on tänulikud kõigile, kes on olnud abiks keelekohviku metoodika väljatöötamisel!

MIS ON KEELEKOHVIK?

Keelekohvik on võõrkeele õppimise formaat, mille fookuses on vaba suhtlemine (inglise keeles *free-style conversation*) mõnuses õhkkonnas vastavalt igaühe keeletasemele.

Keelekohviku ideed, kus eri keelt emakeelena kõnelejad aitavad üksteisel keelt praktiseerida, on maailmas kasutatud juba ligi paarsada aastat.

Keelekohvik vastandub keelekursusele, pakkudes võimalust vabaks suhtlemiseks kas emakeele kõnelejate või teiste keeleõppijatega.

Keelekohvikuid kui üht mitteformaalse keeleõppe formaati on Eestis eesti keele õppes riiklikult rakendatud juba aastast 2015. Sellest ajast toimuvad keelekohvikud põhiliselt Integratsiooni Sihtasutuse eestvedamisel Euroopa Sotsiaalfondi toetatud projektide raames. Tänapäevaks on keelekohvikuid korraldatud peaaegu kõikides maakondades ning kohvikupidajatele on pakutud nõustamist ja koolitust.

Lisaks Integratsiooni Sihtasutuse rahastatavatele keelekohvikutele on kohvikuid ja vestlusringe oma tegevuste raames läbi viinud ka mitmed keelefirmad ja raamatukogud.

KEELEKOHVIKU EESMÄRK

Keelekohvikud täidavad mitmeid eesmärke, näiteks:

- võimaldavad praktiseerida eesti keelt ja aktiveerida oma eesti keele oskust;
- loovad eesti keele keskkonda (kuulamiseks ja rääkimiseks);
- tutvustavad „tööriistu“ eesti keele keskkonna loomiseks iseseisvalt;
- tõstavad osalejate eneseusku – ma saan eesti keeles hakkama;
- murravad mõttemalli, et eesti keele õppimine on raske;
- julgustavad barjääre murdma ning oma hirmusid ületama;
- aitavad osalejatel omavahel tutvuda ja sõbruneda;
- kujundavad grupi, mille osalejad on keelekasutuses üksteisele toeks;
- annavad näpunäiteid, kuidas iseseisvalt keelt õppida.

Keelekohviku tüüpide kirjeldus

Keelekohvikuid võib liigitada lähtuvalt kohviku eesmärgist, kohvikus kasutatavast keelest, kohvikus osalejate arvust ja osalejate keeleoskusest lähtuvalt.

Ükskeelne keelekohvik

Keelekohvikupidaja on ise õpitava keele kandja või oskaja ning keelekohvikus osalejad räägivad nii kohvikupidajaga kui ka omavahel õpitavat keelt. Näiteks on seda tüüpi keelekohvikud Integratsiooni Sihtasutuse rahastatud keelekohvikud.

Kakskeelne keelekohvik

Keelekohvikus kohtuvad kahe keele oskajad, näiteks venekeelsed ja eestikeelsed inimesed. Vene keele kõnelejad räägivad eestlastega eesti keelt ja eesti keele kõnelejad venelastega vene keelt, niimoodi saavad mõlemad sihtrühmad oma keeleoskust arendada. Inglisekeelses kirjanduses on niisugust õpet nimetatud ka tandemõppeks. Eestis on heaks tandemõppe näiteks „EST/RUS space“ kohtumised, mida korraldab Tallinnas firma The Game Club.

Mitmekeelne keelekohvik

Keelekohvikusse kutsutakse eri keelte õppijad, näiteks võib samas keelekohvikus praktiseerida inglise, prantsuse, vene, eesti vm keelt. Osalejad grupeeritakse vastavalt keeltele, mida suhtlemiseks kasutada soovitakse. Selliseid keelekohvikuid on korraldanud näiteks Euroopa Komisjoni esindus Eestis Euroopa keeltepäeva raames.

Muud keelekohvikuga sarnased formaadid

Mõnikord on Eestis keelekohvikuteks nimetatud ka kohtumisi, mille eesmärgiks on mingi kultuuri lähem tundmaõppimine. Tavaliselt juhib sellist kohtumist harjutatavat keelt emakeelena kõneleja, kes räägib õpitava keelega seonduvatest kultuurilistest aspektidest, ja osalejad on passiivse kuulaja rollis.

Niisuguseid keelekohvikuid korraldatakse sageli eksootiliste keelte huvilistele, kelle kokkupuude õpitava keelega ei ole mingil põhjusel tavaline või võimalik. Selliseid üritusi korraldavad näiteks ka kultuuriinstituudid (Hispaania Maja, Goethe Instituut, Prantsuse Instituut Eestis jt).

Keelekohvikuks on nimetatud ka üritusi, kuhu on kutsutud esinema mõni huvitav persoon, kes räägib õpitavas keeles ning kellele saavad osalejad ka küsimusi esitada.

Ükskeelse keelekohviku eripära

Käesolevas juhendis käsitleme esimest tüüpi ükskeelseid, eesti keele õppimiseks mõeldud keelekohvikuid, kusjuures sellistel keelekohvikutel on järgmised omadused.

- Esmaseks eesmärgiks on pakkuda osalejatele võimalust vabaks suhtluseks meeldivas õhkkonnas.
- Suhtlemiskeeleks on eesti keel.
- Osalemine on vabatahtlik.
- Tegevuse juhiks on kohvikupidaja (kes võib rääkida õpitavat keelt emakeelena või ka teise keelena) ning kes võib kaasata kohvikusessioonidele eesti keelt kõnelevaid vabatahtlikke.
- Optimaalne osalejate arv on 8–12 inimest. Mugandades ülesandeid sobivalt, on võimalik keelekohvikuid pidada ka kahe osalejaga või kaheteistkümnest oluliselt suurema osalejate arvuga.
- Kohvik toimub vähemalt kord nädalas ja kestab 1,5 tundi.

- Efektiivne keelekohvik koosneb neljast osast:
 - 1) avasõnad,
 - 2) häälestus- ja soojendusharjutused,
 - 3) pikem suhtlusülesanne või suhtlusülesanded,
 - 4) kokkuvõttev ülesanne või ülesanded.
- Keelekohvikus räägib kohvikupidaja mitte rohkem kui 10% ajast, selleks korraldab ta keelekohviku töö nõnda, et põhiliselt teevad osalejad paaris- ja rühmatööd.
- Keelekohvikuks kasutatav ruum võimaldab teha paaris- ja rühmatööd ning on privaatne (st pole läbikäidav ega kosta läbi).
- Keelekohviku õnnestumisel on oluline roll kohvikupidaja võimel luua suhtlemist julgustav õhkkond.
- Kohvikupidaja ei paranda ülesannete ja tegevuste ajal osalejate vigu.
- Keelekohviku sessioonid ei pea olema omavahel seotud (samas võib kohvikupidaja kujundada ülesanded nii, et osalejad saavad kasutada eelmistes kohvikutes kasutatud sõnavara ja väljendeid).
- Algajatele mõeldud keelekohvikus toetab kohvikupidaja osalejate kõnet sõnavaraloendite, väljendite, fraaside ja lausemallidega.
- Keelekohvikud on osalejatele tasuta.

Keelekohvik versus keelekursus, keele- ja kultuuriklubi

Keeleõppemaastikul on veel mitmesuguseid keelekohvikuga sarnaseid keeleõppimise formaate. Vaatame siinkohal neid võrdlevalt.

	Keelekohvik	Keelekursus	Keele- ja kultuuriklubi
Eesmärk	Praktiseerida kõnekeelt, saada juurde kõnelemisjulgest, vabaneda keele kasutamisega seotud hirmudest ja barjääridest	Õppida süsteemselt eesti keelt, sageli eesmärgiga saavutada mingi kindel keeletase, sh arendada kõiki osaoskusi	Praktiseerida eesti keelt läbi mitmesuguste, sh kultuuriliste tegevuste
Osaoskused, mida arendatakse	Kõnelemine ja kuulamine	Kõik osaoskused (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine) ning grammatika ja hääldus	Osaoskuste arendamine ei ole fookuses, tegeletakse teadmiste ja info hankimisega
Osalejad	Kõik huvilised (vastavalt keeletasemele), kes soovivad eesti keeles suhelda; igas keelekohvikus võib olla nii regulaarseid kui ka uusi osalejaid	Kindel grupp huvilisi, kes on registreerunud keelekursusele (ja sageli ka maksnud selle eest)	Kindel grupp huvilisi, kes moodustavad keeleklubi
Kes juhib?	Kohvikupidaja (ei pea olema keeleõpetaja)	Eesti keele õpetaja (eeldab õpetaja kvalifikatsiooni)	Keeleklubi mentor, ka osalejad ise organiseerivad üritusi

Keda veel kaasatakse?	Vabatahtlikud abistajad	Reeglina ei kaasata kedagi	Eesti keelt emakeelena kõnelejad
Tegevuse sisu	Kohvikupidaja juhendamisel suhtlevad osalejad omavahel eesti keeles	Õpetaja juhendamisel õpitakse eesti keelt (tegevuse sisu võib olla väga erinev sõltuvalt kursuse eesmärgist)	Korraldatakse mitmesuguseid eestikeelset suhtlemist võimaldavaid üritusi
Toimumise koht ja intervall	Kindel ruum, kohtumised 1–2 korda nädalas	Keeleklass, enamasti kaks või enam korda nädalas	Erinev ruum, liigutakse ringi, külastatakse kultuuriüritusi
Kohtumise pikkus	Vähemalt 1,5 tundi	Alates 45 min, intensiivkursustel mitmeid tunde	1,5–2 tundi
Tulemuslikkuse hindamine	Enesehindamine, tagasiside kohvikupidajalt	Formaalsed testid, tasemeeksamid jm	Enesehindamine
Õppematerjalid	Mängude jt tegevuste läbiviimiseks vajalikud töölehed vm materjalid	Õpikud, töövihikud jm materjalid	Õppematerjale reeglina ei kasutata

Keelekohvikus osalejate eripära

Toome välja mõned aspektid, mis võivad iseloomustada keelekohvikus osalejaid ja millega kohvikupidaja sessioone planeerides arvestab.

- Väga suure tõenäosusega on keelekohvikus osalejad varem käinud mitmetel keelekursustel ja teinud tasemeeksameid. Keelekursus, mis valmistab osalejaid ette eksamiks, on oma olemuselt väga erinev vabale suhtlemisele orienteeritud keelekohvikust. Keelekohvikupidaja arvestab sellega, et osalejate ootused võivad olla mõjutatud varasematest keeleõppimiskogemustest, sh halbadest kogemustest keelekursustega.
- Keelekohvikusse võivad sattuda eri keeleoskustasemega, sh elementaarse keeleoskusega inimesed. Integratsiooni Sihtasutuse korraldatud keelekohvikutesse oodatakse vähemalt A2-keele tasemega osalejaid ning neist püütakse komplekteerida sarnase tasemega rühmad. Kuid kuna gruppidesse jagamise eel ei viida läbi sõelteste, vaid õppija hindab oma keeleoskust ise, ei ole gruppide keeletase homogeenne. Mõnikord ei näita ka tasemetunnistus tegelikku keeletaset.
- Keelekohviku formaat on Eestis veel suhteliselt vähetuntud. Grupis võib olla osalejaid, kes arvavad, et keelekohvik on keelekursus.

Kui grupis on problemaatilisi osalejaid, siis rakendab keelekohvikupidaja kuulamisoskusi, väldib hinnanguid ning on ennast säästev.

Keelekohvikupidaja omadused

Keelekohvikupidajaks võib olla nii eesti keelt emakeelena kõneleja kui ka eesti keelt teise keelena kõneleja. Kohvikupidajal on otsustav roll kohviku eesmärkide täitmisel, keelekohviku õnnestumine sõltub suuresti kohvikupidaja käitumisest ja olekust. Toome siinkohal välja mõningad omadused, mis on abiks keelekohviku õnnestumisel.

- Kohvikupidaja on lahke ja sõbralik ning oskab luua vabaks keelekasutuseks

sobiva turvalise õhkkonna.

- Tal on kogemus rühmas eri rahvustest ja kultuuridest pärit erinevate emakeeltega inimestega töötamisel, st ta tunneb ennast selles kindlalt ja oskab tundlikes olukordades adekvaatselt reageerida.
- Ta on valmis ära õppima osalejate eesnimed.
- Ta on harjunud kasutama paaris- ja rühmatööd, st tõmbab need käima ning laseb seejärel osalejatel segamatult suhelda ega kipu ise vestlusse sekkuma ega suhtlemise järelevalvet tegema.
- Ta ei lase keelekohvikus rääkida muus keeles kui eesti keeles.
- Kohvikupidaja ei paranda tegevuse ajal osalejate keelevigu. Ta on võimeline keskenduma öeldu mõistmisele ja ei lase ennast keelevigadest häirida.
- Ta lähtub teemade ja ülesannete valikul muuhulgas ka osalejate vajadustest ja huvidest.
- Ta suunab osalejaid kasutama eesti keelt ka väljaspool keelekohvikut.
- Ta on kompetentne nõustama kohvikus osalejaid eesti keele iseseisvat õpet puudutavates küsimustes.

Integratsiooni Sihtasutuse koolituspäevadel osalejad on pakkunud hea kohvikupidaja omadustena veel järgmist.

- Kohvikupidaja on suhtlusaldis.
- Ta kiidab.
- Ta motiveerib osalejaid.
- Ta haarab osalejaid vestlusesse kaasa.
- Ta aitab suhelda.
- Ta aitab osalejatel olla õnnelik ja tunda end turvaliselt.
- Ta särab nagu päike, jagab oma energiat, on aktiivne, sõbralik ja lõbus.
- Ta kasutab kohvikus mängu ja teisi toredaid meetodeid.
- Ta loob head suhted grupiliikmete vahel.

Kehva keelekohvikupidaja omadustena loetleti järgmist.

- Ta on ametlik.
- Ta testib ja kontrollib.
- Ta tekitab õhkkonna, mis on traditsioonilises keeletunnis.
- Ta kasutab keelekohvikus õpikut ja töövihikut.
- Ta räägib keelekohvikus põhiliselt ise.
- Ta ei lase osalejail ringi liikuda, paneb osalejad laudade taha istuma.
- Ta toob isiklikud probleemid tundi kaasa.
- Ta vaatab kella ja on tüdinud näoga.
- Ta tekitab halva meeleolu.
- Ta istub keelekohviku ajal arvutis või mobiilis.

Mis EI OLE keelekohvik?

Keelekohviku formaadi paremaks mõistmiseks kirjutame lahti, missugused tegevused ei sobi keelekohvikus kasutamiseks. Kuna keelekohvikud arendavad aktiivset suhtlust, ei sobi keelekohvikusse tegevused, kus osalejad on passiivsed ning pikema aja jooksul ei kõnele, näiteks videoklippide vaatamine, laulude kuulamine vms. Keelekohviku tegevused arendavad osaoskustest eelkõige kõnelemist ja kuulamist, seega ei sobi keelekohvikusse lugemise ja kirjutamise arendamisele suunatud tegevused.

Keelekohvikus

- ei vaadata Youtube'ist videoid;
- ei kuulata ega õpita eestikeelseid laule (need ei arenda vaba suhtlust);
- ei vaadata eestikeelseid filme;
- ei tutvuta süvitsi eesti kultuuri nähtustega, näiteks tähtpäevade kombestikuga;
- ei tehta pikki frontaalseid küsitlusi;
- ei loeta pikki (ilukirjanduslikke) tekste;
- ei järgita õpikuid ja töövihikuid ega lahendata kirjalikke keeleõppeülesandeid;
- ei külastata muuseumi jm kultuuriasutusi (sellised tegevused toimuvad kultuuriklubides, mitte keelekohvikutes);
- ei tehta kohviku ajal ühiseid teatri- ega kinokülastusi;
- ei kuulata loenguid;
- ei õpita grammatikat;
- ei kuulata kohvikusse külaliseks kutsutud inimeste pikka juttu.

PRAKTILISI NÕUANDEID KEELEKOHVIKUTE LÄBIVIIMISEKS

Milline ruum sobib keelekohviku pidamiseks?

Võimalusel tuleks keelekohviku pidamiseks valida ruum, millel on järgmised omadused.

- Ruum on ühe sissepääsuga ja ei ole läbikäidav.
- Ruumi ei pea keelekohviku ajal külastama kõrvalised isikud.
- Ruum on piisavalt eraldatud, sellel ei ole läbipaistvaid ega läbikostvaid seinu.
- Ruumis saab toole ja laudu ümber paigutada ja toole on võimalik paigutada ka ringi või paaridesse, nii et osalejad saavad üksteisega silmsidet luua.
- Ruumis on võimalik töötada rühmades ja paarides, st on piisavalt laudu, mille ümber vajadusel teha rühmatööd.
- Ruumi on võimalik tuulutada.

Milliseid vahendeid on vaja keelekohviku pidamiseks?

Minimaalselt on kohvikupidajal kasutada järgmised vahendid:

- valget paberit rühma- ja paaristö jaoks;
- 1–2 komplekti vildikaid;
- paberite seinale kinnitamiseks tahvlinätsu või maalriteipi;
- täringud;
- mõned pehmed pallid või mänguasjad kõnelemisvooru üleandmise tähistamiseks ülesannetes, kus on vaja aru saada, kelle kord on parajasti rääkida;
- tahvel ja tahvlile kirjutamise vahendid;
- kelluke vm ese tähelepanu saamiseks, näiteks töö lõpetamisel pärast paaris- või rühmatöid suuremates gruppides;
- kell (kui ruumis ei ole kella).

Kui ressursse on, siis veel:

- videoprojektor ja arvuti;
- mõned keeleõppemängud, näiteks Alias;
- Eestimaa piltkaart või mõni teine Eesti kaart;
- materjale mängulise keeleõppe läbiviimiseks, vt loendit lk 53
- valik eestikeelseid ajalehti, ajakirju, reklaamlehti, koomikseid.

Kuidas luua turvalist õhkkonda?

Keelekohvikupidaja üheks olulisemaks ülesandeks on sobiva õhkkonna loomine, kus keelekohvikus osalejad tunnevad ennast piisavalt julgelt ja vabalt, et omavahel kõneleda.

Usume, et keelekohviku külastaja tunneb ennast teretulnuna ja on julgem suhtleja, kui:

- teda tervitatakse rõõmsalt, tema käekäigust huvitatakse;
- tema nime teatakse ja kasutatakse;
- kohvikupidaja on lahke ja sõbralik;
- talle antakse vajadusel aega kohaneda;
- tema eesti keele kasutust (ka vigast) aktsepteeritakse ja tunnustatakse.

Kohvikupidaja saab õhkkonna loomisel silmas pidada veel järgmisi tegureid.

Ettevalmistus

- Kohvikupidaja on kohal veidi varem, et avada ukсед, panna põlema tuled, ning vajadusel paigutada sobivalt mööbel ja korrastada keelekohvikus kasutatavad materjalid jmt. Kui keelekohvikus pakutakse kohvi, on see valmis enne osalejate saabumist. Meeleolu loomisel on abiks ka taustamuusika. Ruum ja kohvikupidaja on saabujate tülles valmis!

Võimalusel on ruumis mõningaid eestikeelseid materjale, mida varem saabunud saavad sirvida või uurida, näiteks värsked ajaleht, pakk eestikeelseid ajakirju, reklaamlehti, Eestimaa kaart, Aliase mäng vms.

- Suure hulga töövahendite kaasa toomine iga kord võib olla tülikas, seetõttu on kohvikupidajal mõttekas kohvikupidamise ruumis sisse seada kas oma riul või hoida kohvikuks vajalikke tarbeid mõnes suuremas hõlpsasti transportitavas kaanega kastis.

Kontakti loomine

- Kontakt kohvikusse tulijatega algab rõõmsast tervitusest. Sõltuvalt olukorrast on kohvikupidaja valmis saabuvate osalejatega seltskondlikku vestlust arendama, näiteks *Kuidas läheb? Kuidas kohale jõudsite? Kuidas täna töö läks? Mis uudist? Kuidas ilm meeldib?* jm.
- Saabumise hetkel saab kohvikupidaja luua personaalset kontakti grupis silmatorganud tagasihoidlikumate või kõrvaltvaataja rolli võtta püüdvate osalejatega.

Kohviku sissejuhatamine

- Keelekohvik algab alati täpselt, ka siis, kui kõik osalejad veel kohal ei ole. Täpne algusaeg näitab lugupidamist nende suhtes, kes tulid kohale õigeks ajaks. Hilinejad saavad kohvikupidajalt niipalju tähelepanu, et neil oleks mugav tegevustega liituda.
- Kohvikupidaja teeb iga kohviku alguses lühikese sissejuhatuse (mis teemal kohvik on, mida täna teeme, kui kaua ülesanded umbes aega võtavad, miks neid asju teeme). Osalejad tunnevad ennast turvalisemalt, kui neil on ülevaade, mis juhtuma hakkab. Ka on võimalik oma plaanitavat tegevust kommenteerides ühtlustada osalejate ootusi. Vajadusel annab kohvikupidaja kohviku alguses ka ajakajalist infot, vajadusel tuletab meelde grupi kokkulepped (sinatamine, kohviku ajalised piirid, kokkulepe kasutada kohvikus ainult eesti keelt vms).
- Turvalisust lisab ja soojema õhkkonna loob mõne isikliku detaili rääkimine – midagi põnevat, mis on vahepeal juhtunud, midagi oma perest, minevikust, uskumustest vm.
- Sissejuhatav plokk kestab umbes 5–10 minutit.

Soojendusharjutused

- Kõige olulisem element turvalise õhkkonna loomisel on soojendus. Iga keelekohviku sessioon algab soojendusega, st kohvikupidaja viib iga kohviku alguses läbi mõned teemaga sobivad soojendusharjutused.
- Soojendusharjutuste ajal räägivad õppijad paarides või gruppides. NB! Kohvikupidaja küsimustele vastamine ei ole soojendus! Soojendusharjutuste tunnuseks on "sumin" – kõik osalejad on samaaegselt vestlusse haaratud.
- Mõnikord võib olla vajalik enne soojendust või ka keelekohviku ajal aidata osalejatel häälendada kohalolekuks. Selleks võib kohvikupidaja läbi viia mõningaid tähelepanu- ja keskendumisharjutusi. Valiku tähelepanu

koondamise ja energiataseme tõstmise harjutusi leiab mitteformaalse õppimise lehelt:

mitteformaalne.ee/opimeetodid/otsi-opimeetodit/page/2/?cat=203

Turvalisuse loomine keelekohviku ajal

- Keelekohvikus on turvaline kõneleda, kui ülesanded, mida lahendatakse, on teemakohased, osalejate keeletaset arvestades jõukohased ja mängulised. Mängulisi ülesandeid iseloomustavad näiteks järgmised aspektid:
 - ülesande fookus on sisul, mitte kasutataval keelel,
 - ülesannet lahendatakse paaris- või rühmatööna,
 - vigu ei parandata, igaüks räägib, kuidas oskab,
 - kohvikupidaja ülesande lahendamises ei osale, vaid on abistavas rollis,
 - ülesande teemavalik ja sisu on selline, mis tekitab ka naljakaid või üllatavaid momente.
- Keelekohvikupidaja on keelekohviku sessiooni läbi viies paindlik ning võtab arvesse osalejate soove: mida nad tahavad harjutada ja mis teemadel kõneleda. Näiteks võib ta ehitada keelekohviku üles osalejate pakutud teemadele ning anda ülesannete täitmisel juurde aega ning kõnelemiseks vajalikku sõnavara ja väljendeid. Kohvikupidaja on võimeline ka otsustama, milliste küsimuste käsitlemist ta kohvikus ette ei võta (kuigi osalejad võivad seda soovida), näiteks ei hakka ta seletama pikki ja keerulisi grammatikanähtusi ja loobub võimalusest rääkida pikalt eesti kultuurist.
- Kui osalejate tähelepanu hajub või nad väsivad, teeb kohvikupidaja energiataseme tõstmise harjutusi, näiteks piisab energia kogumiseks kommentaarist: *Oleme juba 20 minutit istunud, tõuseme nüüd korraks püsti.* Kohalolu- ja ärksusharjutuste eesmärk ei ole keeleline.

Kuidas hoida suhtlust eestikeelsena?

Mõnikord võib juhtuda, et osalejad hakkavad keelekohvikus eesti keele asemel kasutama mõnda muud keelt. Keelekohvikupidaja reaktsioon on sel juhul sõbralik, mitte näppu viibutav ega häbistav. Kohvikupidaja võib teha järgmist:

- viidata grupi reeglitele (keelekohvikus räägitakse eesti keelt);
- küsida muus keeles suhtlejalt eestikeelseid küsimusi;
- liituda grupiga või paariga, kes räägivad muus keeles, ja viia suhtlus üle eesti keelele.

Grupis võib kokku leppida ka mõned lõbusad reeglid, mida tehakse siis, kui osaleja kasutab mõnda muud keelt. Pakume siinkohal mõningaid ideid, mille hulgast valida. Grupi jaoks peavad „karistused“ olema tajutavad lõbusatena ning kohvikupidaja ei kasuta ühtki võtet, mis tekitab osalejates piinlikkust või ebamugavust.

- Keelekohvikus võib sisse seada rahakassa, kuhu osaleja maksab sümbolse trahvi (näiteks 5 senti) teise keele kasutamise eest. Kogunenud raha eest võib osta keelekohviku jaoks kommi ja küpsiseid.

- Grupp võib kokku leppida mingi sümboolse füüsilise karistuse, näiteks kõnnib eesti keele kasutamise reegli vastu rikkuja ümber klassi ja hüüab "Elagu eesti keel!".
- Trahviks võib olla mõne tahvlile kirjutatud keeleväänaja ettelugemine, näiteks *Esimese esimehe esimene esinemine*; või mõne eesti vanasõna, näiteks *Targaks ei sünnita, targaks õpitakse* või kalambuuri äraõppimine, näiteks *Kel janu, sel jamad*.
- Vale keele kasutamisele võib tähelepanu juhtida ka kohvikupidaja, kes teeb midagi tähelepanuäratavat, näiteks vilgutab tulesid, helistab kellukest, hakkab hüppama vms.
- Trahviks võib olla mõne isikliku eseme loovutamine, kusjuures keelekohviku lõpus peab pantide lunastamiseks täitma mõne keeleülesande.

Kohvikupidaja ka märkab ja kiidab head eesti keele kasutust, näiteks:

- tunnustab osalejaid, kes kasutavad mõnd vajalikku või ebatavalist keelendit;
- algatab kogu rühma aplause, kui keegi teeb või ütleb eesti keeles midagi märkimisväärset;
- rõõmustab siiralt ja emotsionaalselt, näiteks plaksutab käsi, imiteerib ilutulestikku, kui osalejad ületavad keelebarjääri ja julgevad hakata eesti keeles rääkima.

Kuidas töötada väga väikese või väga suure rühmaga?

Väikse rühma puhul võtab kohvikupidaja rühma liikme rolli ning teeb harjutusi ja ülesandeid kaasa nii rühma- kui paaristöös. Kohvikupidaja võib toetada rühma tööd sellega, et kirjutab suhtluseks vajalikke väljendeid mitte tahvlile, vaid laual olevale paberile.

Suures rühmas

- paneb kohvikupidaja inimesed tööle väikesemates rühmades või paarides, näiteks ei ole põhjendatud kuulata kahtkümmend inimest ükshaaval ennast tutvustamas;
- pöörab kohvikupidaja rohkem tähelepanu töökäskudest arusaamisele, näiteks laseb vajadusel neid mõnel osalejal tõlkida või demonstreerib kellegagi ülesande käiku.

Nii suure kui väikese grupi juhtimise puhul kehtivad mõned universaalsed printsiibid. Kohvikupidaja

- ei avalda pettumust ei suure ega väikese osalejate arvu üle;
- julgustab osalejaid suhtlema;
- pidurdab oma rääkimissoovi ja ei unusta ennast jutustama.

Kuidas kaasata tegevustesse ebaühtlase keeletasemega osalejad?

Sageli ei ole ebaühtlane keeletase osalejatele endile üldse probleemiks. Kui ülesannete tegemine sujub ja iga osaleja kasutab eesti keelt aktiivselt oma oskuste piires, ei peagi kohvikupidaja sekkuma.

Tugevama keeleoskusega osalejaid saab keelekohviku ressursina kasutada järgmiselt:

- ülesande käigu (üle)seletajana grupi- ja paaristöodes,
- keerulisemate ülesannete puhul ülesande ettenäitajana,
- vajalike sõnade ja väljendite allikana,
- nõrgema keeleoskusega osalejate toetajana.

Nõrgema keeleoskusega osalejate puhul on oluline, et nad ei jääks tegevustest kõrvale. Keelekohvikupidaja saab selleks teha näiteks järgmist:

- julgustada neid tähenduste edasiandmiseks kasutama ka üksikuid sõnu, fraase,
- julgustada neid kasutama kehakeelt,
- panna neid paaris- ja rühmatöodes kokku veidi kõrgema keeletasemega osalejatega,
- toetada ülesandeid suhtluseks vajalike sõnade ja väljendite loeteluga.

Kas keelekohvikutesse võib kaasata vabatahtlikke?

Keelekohvikute läbiviimisse võib võimalusel kaasata eesti keelt kõnelevaid vabatahtlikke, kes aitavad keelekohvikus tekitada ja hoida vaba eestikeelset suhtlust. Vabatahtlikud demonstreerivad turvalises õhkkonnas, et eesti keel on suhtlusvahend, ning annavad osalejatele kogemuse, et nende vigasest keelest saadakse suhtlusolukorras aru.

Kaasatav vabatahtlik peab vastama järgmistele kriteeriumidele.

- Vabatahtlik oskab eesti keelt emakeelena või oluliselt paremini kui keelekohvikus osalejad.
- Vabatahtlik suudab oma kõnet aeglustada ja mugandada nii, et see on kohvikus osalejatele arusaadav.
- Vabatahtlik on toetav ja sõbralik.
- Vabatahtlik ei paranda keelekohvikus osalejate keelekasutust, vaid pingutab, et mõista ka vigast kõnet.

Vabatahtlike kaasamisel peab kohvikupidaja silmas järgmist:

- Vabatahtlikud teevad keelekohviku ülesandeid kaasa (st nad EI OLE külalise rollis, keda küsitletakse ja kes esinevad pikemate kõnevoorudena).
- Vabatahtlikke tuleb enne keelekohvikut instrueerida, et nad teaksid, et keelekohviku eesmärk on keele kasutamine suhtluseks ning et nende ülesandeks on aidata kaasa vaba suhtluse tekkimisele.
- Kohvikupidaja tutvustab vabatahtlikke kohviku alguses (või laseb vabatahtlikul end ise tutvustada).

Missuguste ootustega tulevad osalejad keelekohvikusse?

Osalejatel võib keelekohviku sisule ja eesmärkidele olla mitmesuguseid ootusi, sh näiteks allpooltoodud ootused, mida kaardistasid 2016. aasta keelekohvikute

läbiviijad. Kahtlemata on ootuste hulgas selliseid, millele kohvikupidaja ei saa vastata.

- Võimalus rääkida eesti keelt
- Suhelda pingevabalt turvalises õhkkonnas
- Õppida tasuta eesti keelt, soov õppida sarnaselt keelekursusele
- Veeta meeldivalt aega
- Saada tunnustust oma keeleoskusele
- Saada keelekohvikus osalemist tõendav tunnistus
- Kuulata, kuidas teised räägivad
- Soov, et keel ise külge hakkaks, ilma pingutuseta
- Koguda julgust, et ühel päeval hakata ise eesti keelt rääkima
- Leida uus elukaaslane
- Saada individuaalset lähenemist
- Saada individuaalset nõustamist
- Saada juurde uut sõnavara
- Saada kultuuriteadmisi
- Soov, et saaks mängida, et oleks lõbus
- Tulla kohvikupidajat üle vaatama
- Ootus, et kohvikupidaja on hea eesti keele kui teise keele spetsialist
- Soov, et kohvikupidaja looks eesti keele kohta süsteemi

Kohvikupidajana on ootustega tegelemisel mõttekas silmas pidada järgmist.

- Keelekohviku eesmärk on panna inimesed rääkima ja isegi mõne sõna või lause ütlemine võib olla osaleja jaoks väga suur läbimurre, mille üle rõõmu tunda.
- Keelekohvik ei saa ega pea lahendama keeleõppe kõiki probleeme (näiteks tasemeeksamite sooritamine jmt).
- Keelekohvikus osalemine on vabatahtlik ja kui osalejale pärast korduvaid kohvikukülastusi selline meetod üldse ei sobi, siis saab talle soovitada muid keeleõppevorme. Reeglina siiski paari-kolme kohtumise järel osalejad mõistavad, mida keelekohvik tähendab, ja hakkavad nautima vestlust vabas õhkkonnas.

Küsimused, mille põhjal planeerida keelekohvikut

Keelekohviku planeerimisel on kohvikupidajale abiks järgmised teemad ja küsimused.

1. Millised inimesed on minu keelekohvikus?

- Kui vanad nad on? Mis valdkonnas nad töötavad?
- Millised huvid neil on? Kuivõrd nad on motiveeritud eesti keeles suhtlema?

- Milline on nende eelnev eesti keele õppimise kogemus?
- Milline on nende olemasolev keeleoskus? Millised on nende õpioskused?
- Millised on nende vajadused?

2. Kuidas minu arvates keelekohvikus osalejate keel kõige paremini areneb?

- Keelekohvikus osaleja kõnelemisoskus areneb siis, kui ta ...
- Keelekohvikus osaleja keeleoskus ei arene siis, kui ta ...
- Keeleõppimist mõjutab ...

3. Millised formaalsed piirangud mõjutavad minu tööd?

- Mitu keelekohvikut on?
- Kui pikk on üks keelekohviku sessioon?
- Mis teemadel on keelekohvikud?

Keelekohviku planeerimisel mõtleb kohvikupidaja ka järgmistele küsimustele.

1. Kes otsustab, mis teemadel keelekohvikus räägitakse? Kas osalejad saavad teemade valikul kaasa rääkida?
2. Kuidas ma seon keelekohviku sessioone omavahel? Kas ja millist materjali kordan?
3. Kas keelekohvikus osalejatel on vaja teha kodutööd? Kui jah, siis millist?
4. Mis materjalidele keelekohvikus toetun? Kust leian ideid ja ülesandeid mängulise keeleõppe läbiviimiseks?
5. Kas ma annan keelekohvikus osalejatele ka paberandjal materjali?
6. Mille poolest minu meelest erineb keelekohvik keelekursusest?
7. Kas ja kui palju pean mina keelekohvikupidajana kasutama õppijate emakeelt?
8. Missugused rühma- ja paaristöö ülesanded sobivad minu keelekohvikusse?
9. Missugused piirangud seab ruum minu keelekohvikule?
10. Kuidas ma toetan eri tasemel keeleoskusega osalejaid minu keelekohvikus?
11. Kuidas ma toetan ja kaasan väga nõrga keeleoskusega osalejaid?
12. Kuidas reageerin, kui osalejad hakkavad keelekohvikus eesti keele asemel muus keeles suhtlema?
13. Kuidas ma mõõdan keelekohviku efektiivsust?
14. Millal ma mõõdan keelekohviku efektiivsust?

Keelekohviku ülesehitus ja ülesannete järjekord

Iga keelekohvik keskendub ühele kindlale teemale ning nii soojendus kui ka kõik järgnevad tegevused on teemakohased. Keelekohviku sessiooni planeerides peab kohvikupidaja ülesandeid järjestades silmas järgmisi aspekte.

- Keelekohvik algab kontakti loomisega (kohvikupidaja on avatud, tervitab, loob osalejatega silmside, kõnetab nimepidi jne), kestus 5–10 minutit.
- Kohviku sessiooni esimene ülesandeplokk on häälestus- ja soojendusülesanded, samuti on soovitatav enne põhitegevusi kaardistada, mida osalejad juba keelekohviku teema kohta teavad, et ehitada uut olemasolevale. Järjestikused keelekohvikud on mõistlik omavahel siduda, ploki kestus u 30 minutit.
- Kohviku põhiosa moodustab üks või mitu suuremat mängulist ülesannet, kestus u 40 minutit.
- Kohviku lõpus on refleksioon ja kokkuvõte, kestus u 10 minutit.

KEELEKOHVIKU ESIMENE SESSIOON

Keelekohviku esimene sessioon on oluline info andmise ja esmamulje loomise koht. Hiljem võib olla esmamulje pinnalt tekkinud arvamusi, hoiakuid ja ootusi väga raske muuta.

Esimesel sessioonil saab kohvikupidaja:

- anda infot keelekohviku formaadi ja eesmärkide kohta;
- demonstreerida mõningaid metoodilisi võtteid, harjutusi ja ülesandeid, mida ta keelekohvikus kasutama hakkab;
- alustada sõbralike grupisuhete loomist, st teha osalejad omavahel tuttava(ma)ks;
- kujundada vabaks suhtlemiseks vajalikku meeldivat õhkkonda;
- ära kuulata ja korrigeerida ebakohaseid ootusi.

Kirjeldame järgnevalt üht võimalikku esimese kohtumise stsenaariumi, mida aluseks võttes saab kavandada oma esimest kohvikusessiooni.

Esimene plokk: avasõnad

Keelekohvikut sisse juhatades võib kohvikupidaja järgida selliseid punkte ja lisada vajadusel omi.

1. Sõbralik tervitus
2. Kohvikupidaja enesetutvustus, sealhulgas nimi, praegune töökoht ja kogemus eesti keele kui teise keele õpetamisel
3. Lühike kirjeldus, miks just tema teeb keelekohvikut ja mis on talle selle juures oluline
4. Lühidalt keelekohviku eesmärkidest ja kasutatavast metoodikast, sh näiteks
 - Kohvikupidaja rõhutab, et keelekohviku eesmärgiks on eestikeelse suhtluse harjutamine ning et keelekohvik ei ole keelekursus.
 - Kohvikupidaja selgitab, et kohvikus kasutatavad ülesanded on mängulised, nende käigus saab nalja ja ringi liikuda ning palju omavahel eesti keeles rääkida (kusjuures kohvikupidaja räägib kindlasti palju vähem kui osalejad!).
5. Info keelekohviku rahastaja kohta (st näiteks Integratsiooni Sihtasutuse projektide puhul viidata rahastajale ning selgitada, et kohvikud on osalejatele tasuta ning et aruandluse jaoks on vajalik anda allkiri). Kohvikupidaja jälgib, et kohviku ruumis on nähtaval kohal ka paber kandjal info kohviku rahastaja kohta.
6. Muud organisatoorsed detailid kirjutab kohvikupidaja tahvlile, näiteks:
 - mis päevadel ja mis kellaaegadel kohvik toimub,
 - mitu keelekohviku sessiooni kokku toimub,
 - mis ruumis kohvik toimub.

Lisaks annab kohvikupidaja suuliselt muud infot, näiteks on valmis vastama küsimustele:

- Kas ühes kohvikusessioonis on paus?
- Kas alati viib sessiooni läbi sama kohvikupidaja?
- Kuhu üleriided saab panna?
- Kus on WC-d?
- Kus tohib ja kus ei tohi suitsetada?
- Kas kirjutusvahend ja paber märkmete tegemiseks peab endal olema või saab need kohvikust?

Kui keelekohvikus pakutakse kohvi ja suupisted, siis annab kohvikupidaja infot ka selle kohta.

7. Kohvikupidaja sõnastab olulisemad grupi kokkulepped, sh näiteks:

- kas keelekohvikus sinatatakse või teietatakse,
- kas mobiiltelefonid võivad olla sees või peab need välja lülitama,
- kas kõik saavad terve kohvikusessiooni kohal olla või peab keegi varem ära minema.

8. Kohvikupidaja sõlmib kokkulepped ka keelekasutuse kohta ja sõnastab selgelt, et osalejad peavad (ka omavahel) rääkima ainult eesti keeles ning kommenteerib oma keelekasutust (kas ka kohvikupidaja räägib ainult eesti keeles või kasutab keelekohvikus ka mõnda muud keelt).

Teine plokk: häälustus- ja soojendusülesanded

Soojenduse ploki jaoks valmistab kohvikupidaja ette 2–3 ülesannet, sh näiteks:

- üks nimede õppimise mäng;
- lihtne ja lõbus tutvumismäng paaris või grupis;
- ülesanne, mis tuletab meelde järgnevas pikemaks suhtlusülesandeks vajalikku sõnavara.

Kolmas plokk: suhtlusülesanded

Kui esimese keelekohviku teema ei ole sõnastatud teisiti, siis võiks esimeses keelekohvikus lasta osalejatel uurida ennast kui (keele)õppijat ja teha seda näiteks küsimustemängu vormis.

Neljas plokk: kokkuvõte

Kokkuvõtvast plokis võib

- teha mõne ülesande kokkuvõtvaste ülesannete plokist, näiteks "Mulle vajalikud sõnad ja laused" (vt lk 35),
- pakkuda välja teemaga sobiva keelekeskkonnaülesande,
- kommenteerida lühidalt, mida keelekohvikus tehti ja mis järgmises kohvikus plaanis on.

Kindlasti peab kohvikupidaja varuma aega pärast kohviku lõppemist, et vastata osalejate individuaalsetele ja organisatoorsetele küsimustele.

ÜLESANDEIDEED KEELEKOHVIKUPIDAJALE

GRUPI HÄÄLESTAMISE JA SOOJENDAMISE TÖÖRIISTAD

Selles plokis on ära toodud hulk ülesandeid, mida keelekohvikupidaja saab kasutada grupi häälestamiseks ja soojendamiseks.

NIMEDE ÕPPIMISE MÄNGUD

Turvalise õhkkonna loomisel on väga oluline, et nii keelekohvikupidaja kui ka osalejad teaksid üksteise nimesid ning oleksid üksteisega tuttavad, seetõttu oleme siia koondanud hulga erinevaid nime õppimise ja üksteise tundmaõppimise mängu. Kuna keelekohvikusse võib igal kohtumisel tulla uusi inimesi, võib nimemänge ja üksteise tundmaõppimise mängu mängida korduvalt, mitte ainult esmakohumisel grupiga. Ent nimemängud on tarbetud, kui kõik osalejad tunnevad üksteist varasemast või kui kasutatakse nimesedeleid.

Nimevõistlus

Kohvikupidaja jagab grupi kaheks võrdse osalejate arvuga meeskonnaks. Kumbki meeskond rivistub ja saab palli. Võistkonnad võistlevad omavahel – kumb võistkond suudab kiiremini välja öelda meeskonnaliikmete nimed. Esimene võistkonnaliige ütleb oma nime, näiteks *Mina olen Natalja* ja annab palli edasi järgmisele võistkonnaliikmele. Järgmine võistkonnaliige ütleb: *Tema on Natalja ja mina olen Aleksander* ja annab omakorda palli edasi. Kolmas võistkonnaliige ütleb *Tema on Natalja, tema on Aleksander ja mina olen Sergei*. Kui keegi eksib, alustab võistkond uuesti algusest. Võidab see võistkond, kes ütleb esimesena veatult kõik nimed.

Nimi ja liigutus

Osalejad seisavad ringis. Iga osaleja ütleb oma nime ja teeb mingi liigutuse. Seejärel kordavad kõik öeldud nime ja liigutust. Mängu võib mängida ka nii, et kõiki öeldud nimesid jäädakse kordama, st lõpuks öeldakse järjest kõikide osalejate nimed ning tehakse ka liigutused.

Nimi ja sõna

Osalejad seisavad ringis. Iga osaleja ütleb oma nime ja ühe omadussõna, mis teda iseloomustab. Omadussõna võib lasta valida ka nii, et see algab eesnime esimese, teise või kolmanda tähega.

Sama mängu võib mängida ka nii, et lisaks nimele ütleb igaüks

- mõne tegevuse, mida talle meeldib teha;
- mõne ilusa eestikeelse sõna, mis algab sama tähega kui tema nimi;
- mida ta tahab keelekohvikus teha.

Nimi ja tunne

Osalejad seisavad ringis. Iga osaleja ütleb oma nime ja näitab paari liigutuse, žesti, kehahoiaku, häählitsusega, mis tunne tal parajasti on. Seejärel kordavad kõik öeldud nime ja žesti või häählitsust.

Nimemäng kohavahetusega

Seda mängu sobib mängida nimede kordamiseks. Osalejad seisavad ringis. Kohvikupidaja ütleb ühe osaleja nime ja kui nimi on õige, siis vastab osaleja "jah". Pärast seda hakkab nime ütleva liikuma selle inimese poole (kohale), kelle nime ta ütles. Nimetatav valib ringist mõne teise osaleja, loob temaga silmside ja ütleb tema nime. Kui uus nimetatav vastab "jah" võib nime ütleva jällegi hakata liikuma nimetatatu poole. NB! Kohvikupidaja ülesanne on jälgida, et osalejad ei hakkaks liikuma enne, kui on saanud kelleltki jaatava vastuse. Osalejad vahetavad kohti, kuni nimed saavad selgeks.

Nimemäng palli või mänguasjaga

Seda mängu sobib mängida nimede kordamiseks. Osalejad seisavad ringis. Kohvikupidaja ütleb ühe osaleja nime ja viskab talle palli. Osaleja, kes palli püüdis, ütleb mõne teise osaleja nime ja viskab palli talle. Nõnda liigub pall ringi, kuni kõikide nimed on öeldud. NB! Enne palli viskamist tuleb alati öelda nimi! Mängu võib mängida ka nii, et kohvikupidaja paneb mängu mitu palli või mänguasja, sel juhul peab mängureeglites kokku leppima, et kui sama nime hõikab mitu inimest, siis palli visata ei tohi, vaid tuleb öelda uus nimi.

Nimi ja lause tegevuse kohta

See nimemäng sobib kasutamiseks kuni 12-liikmelise rühmaga. Osalejad liiguvad mööda ruumi ja tervitavad üksteist kättpidi, öeldes oma nime ning midagi iseloomulikku enda kohta.

Näiteks: *Mina olen Aleksander ja ma oskan ...*

Mina olen Maria ja mulle meeldib ...

Osalejad kätlevad omavahel ja jätavad meelde nii nime kui ka lause. Seejärel tutvustavad osalejad üksteist, öeldes enda kõrval (paremal või vasakul) seisva inimese nime ja tema kohta käiva lause. Kui osaleja ei mäleta, saavad teised aidata.

HÄÄLESTUSÜLESANDED

Selleks, et osalejad saaksid vabalt suhelda, on vaja keelekohviku sessioonide alguses osalejaid teemale häälestada ja soojendada. Siin plokis on esitatud hulk ülesandeid, mida saab eri teemadele kohandada.

Assotsiatsioonid

Kohvikupidaja kirjutab tahvlile ühe teemaga seotud sõna ja osalejad kirjutavad selle juurde seonduvaid sõnu. Kohvikupidaja jagab osalejad paarideks ja annab igale paarile markeri. Paarilised saavad omavahel arutada, mis sõnu kirjutada ja üksteise õigekirja parandada. Sõnu võib esitada näiteks mõistekaardi või ristsõnana.

Näidis teemal „Liiklus“

P	K			H								
O	I	L		I	A							
L	I	I	K	L	U	S	U	M	M	I	K	
I	R	N		I	T							
T	E	N		N	O							
S				E	D							
E				N								
I												

Kumma valid?

Kohvikupidaja kuvab seinale tabeli fraasidega ning kontrollib, et kõik fraasid oleks arusaadavad. Seejärel märgivad osalejad individuaalselt, kumb sõna (fraas) paarist neid rohkem kõnetab, näiteks *supp* või *magustoit*. Valikuid ei pea kuidagi põhjendama, sest fraasidel puudub kontekst. Seejärel töötatakse paarides, kumbki paariline ütleb oma valiku ning võrdleb oma valikuid paarilisega. Ühesuguseid valikuid võib lugeda sõrmedel. Kui kattuvusi on palju, võiks arvata, et inimesed on sarnased. Kui kattuvusi ei ole, ollakse ilmselt erinevad. Valikuid võrreldakse mitme paarilisega (miks mitte ka keelekohvikupidajaga). Eesmärgiks võib seada selle, et tuleb leida osaleja, kellega on kõige rohkem ühesuguseid valikuid.

TÖÖLEHT "SÖÖK JA JOOK"

	supp		magustoit
	kana		kala
	puuviljad		aedviljad
	veiseliha		sealiha
	kohv		tee
	kartulid ja hakklihakaste		sushi
	klaas punast veini		pudel käsitööõlut
	söön restoranis		söön kodus
	teen ise süüa		ostan valmistoitu
	sült		verivorst

Rohkem sarnaseid ülesandeid leiab raamatust „Algaja õnn. Mänge ja ülesandeid eesti keele lugemisoskuse arendamiseks A2-tasemele“ (autorid Leelo Kingisepp, Marju Ilves, Kirjastus Iduleht 2016).

Räägi lugu!

Keelekohvikupidaja kirjutab tahvile kümme teemakohast sõna (ka osalejad võivad teemakohaseid sõnu pakkuda). Osalejad peavad kordamööda lauseid

luues rääkima loo, nii et lõpuks on kõik sõnad ära kasutatud. Kusjuures võib teha ka lauseid, kus ühtegi tahvlil kirjutatud sõna pole, või korrata eelmist lauset. Kohvikupidaja märgib kasutatud sõnad tahvlil ära.

Eelmine keelekohvik

Keelekohvikupidaja palub osalejatel rääkida, mis neil eelmisest kohtumisest meeles on. Rääkida võib nii kohviku teemast, uuest sõnavarast, kaaslaste välimusest jms, näiteks *Marinal oli eelmine kord ilus värviline seelik. Ma rääkisin Svetaga ja Igoriga. Aljonat ei olnud eelmine kord. Õppisin uued sõnad „okas“ ja „taimetoitlane“. Sõime kommi.*

ÜKSTEISE TUNDMAÕPPIMISE MÄNGUD

Selleks, et keelekohvik täidaks oma eesmärgi ja pakuks osalejatele vaba suhtlust meeldivas õhkkonnas, on oluline, et kohvikus osalejad üksteist natuke tundma õpiksid. Keeruline on alustada vestlust inimestega, keda üldse ei tunne. Selles plokis on toodud hulk ülesandeid, mis ärgitavad grupiliikmeid üksteist küsitama ja ennast eri aspektidest avama.

Saladused

Iga osaleja saab tüki paberit ja kirjutab sinna enda kohta ühe saladuse, näiteks mõne ande, mis tal on, mõne saavutuse elus, mõne ebatavalise koha, kuhu ta on reisinud vm. Kohvikupidaja jagab osalejad kolmikutesse. Kolmikutes otsustatakse, kelle „saladus“ on kõige põnevam.

Seejärel istub esimene kolmik teiste osalejate ette ja ütleb, mis nende saladus on. Grupp küsib küsimusi, et välja selgitada, kelle saladusega on tegemist. Kõik kolm vastavad nii, nagu see oleks nende saladus. Lõpuks otsustavad küsijad, kes rääkis tõtt ja kes valetas.

Mugandatud allikast:

www.teach-this.com/esl-games/first-day-introduction-games

Intervjuud

Kohvikupidaja juhendamisel koostatakse ja kirjutatakse tahvlile küsimused, mida osalejad üksteise kohta teada tahavad saada. Seejärel jagab kohvikupidaja osalejad paaridesse ja paarilised küsitavad üksteist kokku lepitud küsimuste alusel. Kui intervjuud on tehtud, tutvustavad paarilised üksteist grupele, st räägivad paarilise kohta, mida nad tema kohta teada said.

Me mõlemad

Osalejad töötavad paarides. Kõigepealt täidavad osalejad töölehe kaaslane ja enda eilsete tegevuste kohta nii, et see oleks eeldatavasti tõene, ilma teineteisega rääkimata. Kui tööleht on täidetud, loetakse laused paarides ette ning kaaslane annab märku, kas oletus oli õige või mitte, ning ütleb oma lause. Iga paikapidav oletus annab ühe punkti. Punkt saadakse ka siis, kui oletus on tegelikult õige, kuid kaaslasel on kirjas mingi muu oletus.

TÖÖLEHT "EILE ME MÕLEMAD"

- Eile me mõlemad sõime
- Eile me mõlemad jõime
- Eile me mõlemad käisime
- Eile me mõlemad rääkisime
- Eile me mõlemad olime
- Eile me mõlemad lugesime
- Eile me mõlemad ütlesime
- Eile me mõlemad kasutasime
- Eile me mõlemad kohtasime
- Eile me mõlemad nägime

Mina ja sina

Osalejad töötavad paarides. Kõigepealt täidavad osalejad töölehe enda kohta. Seejärel täidavad nad töölehe kaaslane kohta nii, et see oleks eeldatavasti tõene, ilma kaaslasega rääkimata. Kui tööleht on täidetud, esitavad paarilised oma oletused ning kommenteerivad nii õigeid kui valesid oletusi..

TÖÖLEHT "KODUTEHNIKA"

	Mina	Kaaslane
1. Mitu televiisorit sul on?		
2. Kas sul on muusikakeskus?		
3. Mis toas sul kõige rohkem kodutehnikat on?		
4. Kas sul on elektriline hambahari?		
5. Mis värvi su tolmuimeja on?		
6. Kas sul on kohvimasin?		
7. Millal sa viimati triikrauda kasutasid?		
8. Mis kodutehnika su magamistoas on?		
9. Mis kodutehnikat kasutasid viimati?		
10. Mis kodutehnika ostsid viimati?		
11. Mis kodutehnikat sul veel vaja oleks?		

Sina lõpetad laused minu asemel

Osalejad töötavad paaris esmalt üksteisega rääkimata ning lõpetavad laused kaaslase asemel. Hiljem loetakse lause kaaslasele ette ja kaaslane annab märku, kas lause oli õige või mitte.

TÖÖLEHT "LÕPETA LAUSED!"

- Mulle ei meeldi
- Ma ei ole mitte kunagi
- Mul ei ole
- Ma ei oska
- Ma ei joo
- Ma ei söö
- Ma ei laena mitte kunagi
- Ma ei käi mitte kunagi
- Ma ei taha elada
- Ma ei tea

Mida sa tahaksid temalt küsida?

Iga osaleja saab töölehe ja kirjutab sellele ainult oma nime. Siis annab ta lehe edasi rühmakaaslasele. Kaaslane kirjutab lehele küsimuse, mida ta sellelt inimeselt küsida tahaks, ning kirjutab selle taha oma nime. Siis saadab ta lehe jälle edasi. Niimoodi saab igaüks igaühe lehele ühe küsimuse kirjutada ning lehe omanik saab enda lehe tagasi. Seejärel liigub igaüks oma lehega ringi ning vastab personaalselt küsimustele, mis temalt küsiti, näiteks kui Polina küsis *Kus sa elad?*, läheb ta Polina juurde ja ütleb ainult Polinale, kus ta elab. Kasutada võib ka töölehte, kus küsimuse algused on ette antud.

TÖÖLEHT "MIDA SA TAHAKSID KÜSIDA?"

Nimi:	Küsija nimi:
Kas sa oled	?
Kas sul on	?
Kas sa arvad, et sa hakkad.....	?
Kus sa	?
Millal sa	?
Kui vana	?
Kas sa tahaksid	?
Kas sa oled kunagi	?
Mida sa	?
Mis sa arvad	?

Mitu ?
..... ?
..... ?
..... ?

Kui sa oleksid...?

Kohvikus osalejad valivad endale paarilise. Paarilisega on aega rääkida üks minut. Kui aeg saab läbi, tuleb valida uus paariline. Iga paarilisega rääkimiseks on osalejatel uus küsimus.

Näidisküsimused

- Kui sa oleksid puu, mis puu sa oleksid?
- Kui sa oleksid värv, mis värv sa oleksid?
- Kui sa oleksid aastaaeg, mis aastaaeg sa oleksid?
- Kui sa oleksid spordiala, mis spordiala sa oleksid?
- Kui sa oleksid muusikastiil, mis muusikastiil sa oleksid?
- Kui sa oleksid loom, kes sa oleksid?
- Kui sa oleksid hoone, mis hoone sa oleksid?
- Kui sa oleksid ajalooline tegelane, kes sa oleksid?
- Kui sa oleksid maa, mis maa sa oleksid?
- Kui sa oleksid jook, mis jook sa oleksid?
- Kui sa oleksid söök, mis söök sa oleksid?
- Kui sa oleksid tööriist, mis tööriist sa oleksid?
- Kui sa oleksid ajastu, mis ajastu sa oleksid?
- Kui sa oleksid transpordivahend, mis transpordivahend sa oleksid?
- Kui sa oleksid film, mis film sa oleksid?

Leia keegi, kes...

Kohvikupidaja koostab töölehe selle kohta, missuguste omadustega inimesi on vaja leida, näiteks *leia keegi, kes oskab pea peal seista; kellele ei meeldi sport; kes on maratoni jooksnud* jne. Iga osaleja saab töölehe ning koos vaadatakse üle, kas kõik on arusaadav. Seejärel liiguvad osalejad ruumis ringi ning püüavad leida inimese, kes vastaks kriteeriumile. Kriteeriumidele vastava inimese leidmiseks peavad osalejad üksteisega suhtlema ja küsimusi esitama: *Kas sa oskad pea peal seista?* Kui kaaslane vastab küsimusele jaatavalt, kirjutab küsija töölehele väite juurde selle kaaslase nime. Oluline on saada kokku võimalikult palju erinevaid nimesid. Pärast küsib kohvikupidaja infot kogutud andmete kohta. Seda saab teha küsimuste kaupa või inimeste kaupa (*Mida sa Artjomi kohta teada said?*). Madalama keeleoskusega grupi puhul, tuleb enne küsitluse läbiviimist ka näidata, kuidas küsimusi moodustada.

TÖÖLEHT "KUIDAS SA SIIA TULID JA KUS SA TÄNA KÄISID?"

Leia keegi, kes

- tuli keelekohvikusse autoga
- tuli keelekohvikusse bussiga
- tuli keelekohvikusse jala
- käis täna tööl
- käis täna toidupoes
- käis täna kohvikus
- käis täna kinos
- käis täna loomaaias
- käis täna ujulas
- käis täna trennis
- käis täna eesti keele kursusel
- käis täna viinapoes

TÖÖLEHT "TÄNANE PÄEV"

Leia keegi, kes

- magas öösel alla kuue tunni
- ärkas enne kella seitset
- ostis midagi
- kasutas lifti
- võttis automaadist raha
- vaatas postkasti
- tuli keelekohvikusse hea meelega
- oli esimesena keelekohvikus kohal
- pani koduukse lukku
- tõi kaaslastele kingituse

TÖÖLEHT "EILNE PÄEV"

Leia keegi, kes

- jõi kolm tassi kohvi
- tegi sporti
- sai komplimendi
- nägi oma naabrit
- sõi muna
- jäi hiljaks
- pesi hambaid enne sööki
- oli kurb

TÖÖLEHT "HUVITAVAD KOGEMUSED"

Leia keegi, kes

- on ratsutanud hobusega
- on lennanud helikopteriga
- on ujunud ookeanis
- on söönud hobuseliha
- on näinud Eiffeli torni
- on joonud kohvi jääga
- on jooksnud maratoni
- on maganud telgis
- on jalutanud Peterburis, kui on valged ööd
- on käinud Estonia teatris ooperit vaatamas
- on võitnud loteriiga
- on ostnud punase auto

Järgmised kaks näidist aitavad kaardistada osalejate uskumusi ja kogemusi eesti keele õppimisest ning annavad väärtuslikku teavet keelekohvikupidajale.

TÖÖLEHT "EESTI KEEL"

Leia keegi, kes

- usub, et eesti keel on lihtne
- arvab, et eesti keel on väga raske
- ei ole mitte kunagi käinud keelekursustel
- on käinud kolm korda keelekursustel
- on käinud viis korda keelekursustel
- käib igal aastal keelekursustel
- tahab väga eesti keelt õppida
- teab häid nippe, kuidas eesti keelt õppida
- õppis koolis hea meelega eesti keelt
- ei ole koolis eesti keelt õppinud

TÖÖLEHT "KUIDAS KASUTAN EESTI KEELT"

Leia keegi, kes

- loeb eestikeelseid ajalehti
- kuulab raadiot eesti keeles
- loeb uudiseid eesti keeles
- vaatab eestikeelseid uudiseid
- vaatab eesti seriaale

- räägib eesti keelt tööl
- räägib eesti keelt kodus
- kuulab eesti muusikat
- loeb eestikeelseid retsepte
- võtab pangautomaadist eesti keeles raha

KEELEKOHVIKU PÕHIÜLESANDED

Keelekohviku põhiülesandena võib osalejatega teha mitmesuguseid pikemaid mängulisi ülesandeid.

Küsimustemäng

Kohvikupidaja paljundab või kirjutab küsimused sedelitele. Sedelid pannakse lauale kirjaga allapoole. Alustab osaleja, kelle sünnipäev on aastas kõige varem. Ta võtab pakist ühe küsimuse ja küsib selle oma vasakpoolselt naabrilt. Naaber vastab ja grupiliikmed võivad küsida temalt lisaküsimusi. Järgmise küsimuse küsib see, kes vastas. Nii jätkub mäng päripäeva, kuni kõik küsimused on esitatud või mäng ammendub.

Küsimustemängu jaoks küsimusi koostades võib silmas pidada järgmist. Küsimuste hulgas võiks olla:

- nii lihtsamaid küsimusi (näiteks *kas*-küsimused, küsimused konkreetse info kohta) kui ka keerukamaid küsimusi (näiteks avatud küsimused);
- isiklikumat laadi küsimusi, mis aitavad kaaslastel üksteist paremini tundma õppida;
- küsimusi, mis on intrigeerivad, keerukamad, ebatavalise vaatenurgaga või humoorikad.

Küsimused võiks järjestada lihtsamalt kergemale.

TÖÖLEHT. KÜSIMUSTEMÄNG "MINU PÄEV"

1. Missugune oli sinu tänane päev?

2. Mida sa täna sõid ja jõid?

3. Mida sa teed iga päev?

4. Missugune oli sinu tänane hommik?

5. Mis kell sa tõused argipäeval?

6. Kui pikk on sinu tööpäev?

7. Kas sina alustad oma päeva kohviga?

8. Mida sa plaanid täna veel teha?

9. Mis poes sa täna käisid?

10. Kas sa teed iga päev sporti?

11. Mis transpordivahendeid sa täna kasutasid?

12. Kui palju sa oled täna jala käinud?

13. Missugust muusikat sa täna oled kuulanud?

14. Milliseid raamatuid, ajakirju, ajalehti sa loed?

15. Kirjelda oma päeva kolme värviga. Põhjenda!

16. Miks sa tavaliselt sisse magad?

17. Mis sul täna põnevat juhtus?

18. Missugune on „hea päev“?

19. Millest sa tavaliselt oma naabriga räägid?

20. Mis telekanalit sa vaatad? Mis telesaateid sa vaatad?

Rohkem küsimustemängude näidiseid leiab Integratsiooni Sihtasutuse veebilehelt, www.integratsioon.ee/eesti-keele-oppe-materjalid

Joonista pilt!

Kohvikupidaja jagab igale osalejale paberilehe (pool A4) ja palub mõne minuti jooksul joonistada pildi (näiteks teemal „Minu tavaline päev“, „Minu nädalavahetus“, „Minu perekond“ vm). Kui pildid on valmis, jagab kohvikupidaja osalejad paaridesse. Paarilised jutustavad üksteisele oma piltidest ja selleks on aega umbes kaks minutit. Seejärel vahetavad osalised pildid ja otsivad endale uue paarilise. Nüüd räägivad nad oma pildist, nagu oleks see nende päev või perekond vm. Paarilisi

vahetatakse uuesti ja uuesti ja iga kord vahetavad paarilised ka pildid. Lõpuks palub kohvikupidaja istuda osalejatel ringis ning soovivad jutustavad pildist, mis neile viimasena kätte jäi. Kohvikupidaja küsib pildi autorilt, kas jutustatu vastab tõele (sageli ei vasta ja see võib olla naljakas). Grupiliikmed võivad esitada ka lisaküsimusi.

Küsimuste trips-traps-trull

Keelekohvikus osalejad töötavad paarides. Paarid kirjutavad 3x3 ruudustikule kordamööda teemakohased küsimused. Kui kõik küsimused on olemas, küsivad paarilised kordamööda teineteiselt küsimusi, järgides mängu trips-traps-trull loogikat, kus iga ammendav vastus võimaldab ruudu ära märkida ja järgmisele edasi liikuda (vertikaalselt, horisontaalselt või diagonaalselt). Küsimuselehti võib paaride vahel ka vahetada.

TÖÖLEHT "VÄRVID"

Mis värvi autosid on Eestis kõige rohkem?	Mis värvi jõulutuled sulle meeldivad?	Mis värvi su rahakott on?
Mis värvi juuksed sul olnud on?	Missugused on vikerkaare värvid?	Mis värvi silmad sul on?
Mis värvi riided mulle sinu arvates sobivad?	Mis värvi riideid sa ei kannan?	Mis värvi seinad su köögis on?

KOKKUVÕTVAD ÜLESANDED

Keelekohviku lõpus saab nii kohvikupidaja kui ka kohvikus osaleja anda tagasisidet nii toimunud kohtumisele ja teemale kui ka oma õppimisele üldisemalt. Allpool esitame mõned näidised küsimustest ja ülesannetest, millega tagasisidet koguda saab. Neid näidiseid võib kasutada üksikult või siis kombineerida omavahel vastavalt vajadusele.

Jah-ei mäng

Osalejad seisavad ringis ja keelekohvikupidaja esitab keelekohviku kohta väiteid. Kui osaleja on väitega nõus, astub ta sammu ette. Kui ta ei ole väitega nõus, astub ta sammu taha. Mõne aja pärast annab kohvikupidaja väidete ütlemise osalejatele üle. Väited saavad olla nii sõnavara kohta, kaaslaste kohta kui ka keelekohviku sisu kohta, näiteks:

Täna rääkisime ilmast.

Mariale meeldib suvi.

Neli aastaaega eesti keeles on kevad, suvi, sügis, talv.

Vitali oli täna esimesena kohal.

Huvitavad küsimused

Seda ülesannet sobib kasutada näiteks küsimustemängu järel. Iga osaleja saab töölehe ja täidab selle individuaalselt. Kohvikupidaja annab soovijatele võimaluse lehele kirjutatud küsimusi grupiga jagada.

TÖÖLEHT "HUVITAVAD KÜSIMUSED"

Kohviku teema: Kuupäev:

Kõige toredam küsimus:

Kõige kasulikum küsimus:

Kõige raskem küsimus:

Minu vestluspartnerid

Seda ülesannet sobib kasutada siis, kui keelekohvikus on tehtud paaristööl põhinevaid ülesandeid. Iga osaleja saab töölehe ja täidab selle individuaalselt. Soovijad võivad kirjapandut grupiga jagada.

TÖÖLEHT "MINU VESTLUSPARTNERID"

Kohviku teema: Kuupäev:

Kellega rääkis:

Mida huvitavat sain teada:

.....

Kuidas mul läks:

Mulle vajalikud sõnad ja laused

Seda ülesannet sobib teha iga keelekohviku lõpus. Osalejad täidavad töölehe individuaalselt.

TÖÖLEHT "MULLE VAJALIKUD SÕNAD JA LAUSED"

Kohviku teema: Kuupäev:

Viis sõna, mis ma õppisin, ning nende tõlge:

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....

Kolm lauset, mis ma selles keelekohvikus ütlesin:

- 1).....
- 2).....
- 3).....

Lubadused

Seda ülesannet sobib teha iga keelekohviku lõpus. Osalejad täidavad töölehe ja võivad teha seda oma emakeeles. Töölehele kirjutatud arutatakse paarilisega.

TÖÖLEHT "MINU LUBADUS"

Kohviku teema: Kuupäev:

Minu lubadus. Mida teen eesti keeles järgmise keelekohviku sessioonini?

.....
.....

Kuidas mul eelmise korra lubadusega läks?

tegin ära

ei teinud kahjuks

nii ja naa

Kirjelda lubaduse täitmist:

.....
.....
.....
.....

Lubaduste täitmise võistlus

Kohvikupidaja paljundab kaardid lubadusega või kirjutab lubaduse tahvlile. Osalejad võtavad ühe lubadusekaardi kaasa või kirjutavad lubaduse üles ja kui saavad lubaduse täidetud, toovad kaardi kohvikupidajale tagasi. Niimoodi võib kohvikupidaja kujundada lubaduste täitmise võistlusi, kus enim lubadusi täitnud osalejad saavad auhindu. Korraldada võib ka nn grupivõistlusi, kus ühiselt õpitakse ära näiteks 1000 sõna või suheldakse eestikeelsete inimestega 100 korda.

Lubaduste täitmist on igal juhul otstarbekas iga keelekohviku alguses kontrollida ning tunnustada neid, kes lubaduse täitmisele panustasid.

TÖÖLEHT "LUBADUSED"

Ma luban, et ma küsin eesti keeles kella ... inimeselt

Ma luban, et ma õpin ... tundi Keelekliskas.

Ma luban, et ma küsin *Kuidas läheb?* ... inimeselt.

Ma luban, et ma õpin ... tundi Keeletees.

Ma luban, et ma teen komplimendi ... inimesele.

Ma luban, et ma õpin ära ... sõna teemal.

Joonista pilt!

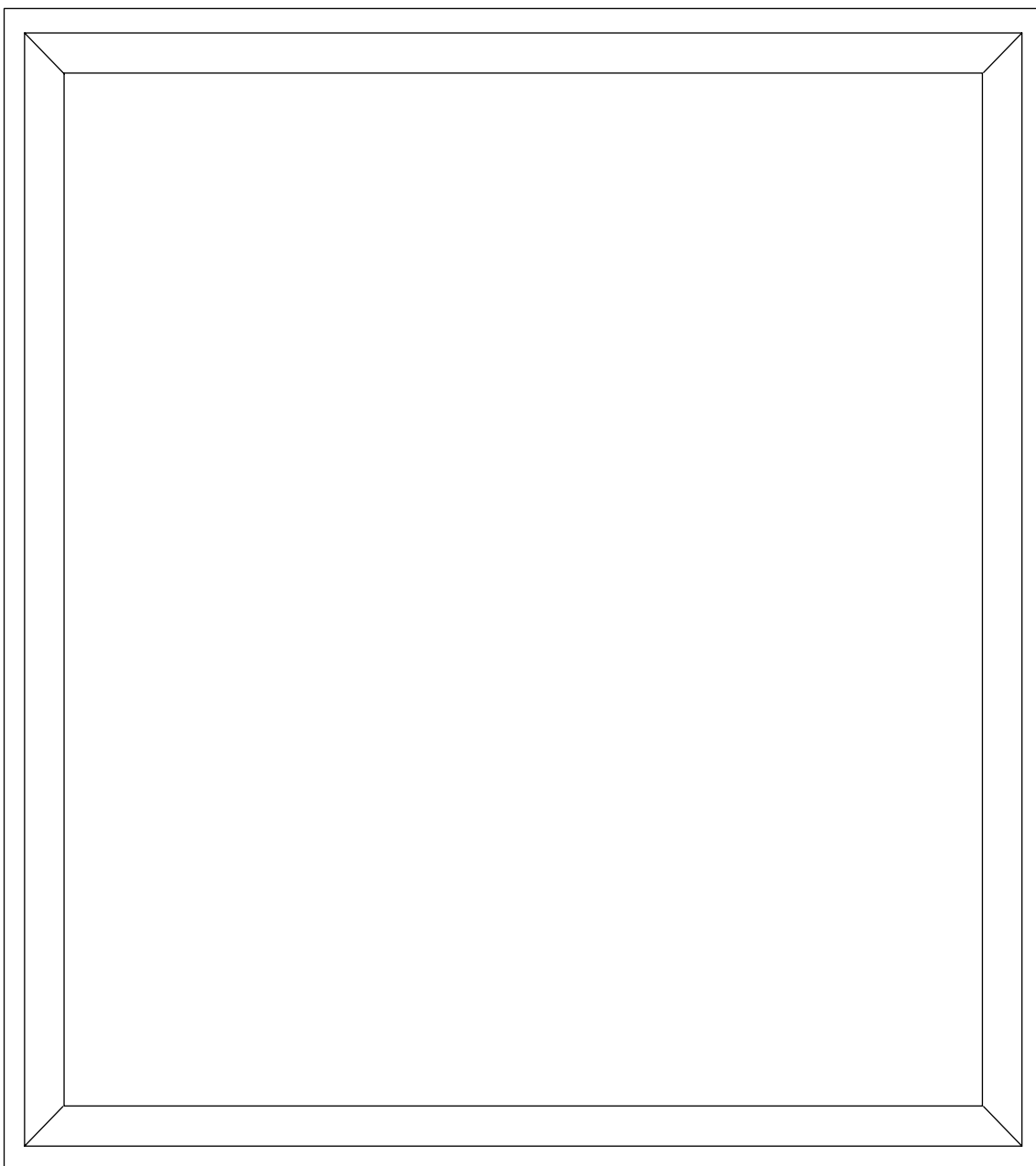
Seda ülesannet sobib teha iga keelekohviku lõpus. Ülesande tegemisel võiks kasutada värvipliiatseid või vildikaid. Kui pildid on joonistatud, töötavad osalejad kolmikutes, kus igaüks saab oma pilti kommenteerida.

TÖÖLEHT "JONISTA PILT!"

Kohviku teema: Kuupäev:

Joonista pilt tänasest keelekohvikust!

KODUSED ÜLESANDED KEELEKESKKONNAS

Keelekohtviku teemast lähtuvalt võib osalejatele anda ülesandeid, mis suunavad osalejat eestikeelsesse inforuumi, tegelevad päevakajaliste teemadega või aitavad valmistuda järgmise keelekohtviku teemaks. Kohtvikupeidaja peab keelekeskkonnaülesande ise eelnevalt ja vahetult enne selle andmist läbi tegema, veendumaks vastuste leidmise võimalikkuses. Kui keelekeskkonnaülesanne on sooritatud, arutletakse tulemusi ja selle läbiviimise kogemusi keelekohtvikus.

Allpool on esitatud kümme näidist keelekeskkonnaülesannetest. Rohkem sarnaseid ülesandeid leiad kõnelemis- ja lugemisoskuse arendamise vihikutest „Algaja õnn“ (autorid Leelo Kingisepp ja Marju Ilves, Kirjastus Iduleht 2016) ja keeleõpetaja metoodikavihikust „Keelekeskkond võõrkeeleõppe toetajana“ (autorid Leelo Kingisepp ja Tiina Kikerpill, Kirjastus TEA 2000) .

Ülesandeid veebilehtedega

TÖÖLEHT "LEIA VASTUSED!"

Kohtviku teema: Kuupäev:

Külasta veebilehte www.kaubamaja.ee/akssuuaarid/naised/kotid ja leia vastused küsimustele!

1. Mitut sorti kollaseid kotte on poes?.....
2. Mis värvi kotte on poes kõige rohkem?.....
3. Kui palju maksab kõige odavam rahakott? Mis värvi see on?.....
4. Mitut sorti seljakotte on poes?.....
5. Mis firma kott on kõige kallim? Mis värvi see on?.....
6. Kas rohkem on kulla või hõbeda värvi kotte?.....

TÖÖLEHT "MIDA VAJAD JA MIDA MITTE?"

Külasta veebilehte justsee.ee. Täida ülesanne. Põhjenda!

Ese, mida mul kindlasti vaja oleks:

Ese, mida mul kindlasti vaja ei ole:

TÖÖLEHT "KUMBA VEEBILEHTE EELISTAD?"

Külasta kahte veebilehte ning leia vastused küsimustele! Kumba lehte eelistad?

prismamarket.ee ja www.e-maxima.ee

	Hind Primas	Hind Maximas
1. Kui palju maksavad kõige odavamad plaastrid?		
2. Kui palju maksab kõige odavam tualettpaber?		
3. Kui palju maksavad kõige odavamad vatitikud?		
4. Kui palju maksavad kõige odavamad käärid?		
5. Kui palju maksab kõige kallim hambahari?		
6. Kui palju maksab kõige kallim küüneviil?		
7. Kui palju maksab kõige kallim dušigeel?		

Ülesanne videoga

TÖÖLEHT "VANA AJA ASJAD - SÖÖK JA JOOK"

Vaata Youtube'is videot (youtu.be/bLcQiq_PFeQ) ja vasta küsimustele. Vajadusel võid sisse lülitada eestikeelsed subtiitrid.

1960ndad

Mida söid 1960ndatel üliõpilased?

Kuidas nimetati 1960ndatel moosi?

Mis õlut 1960ndatel joodi?

1970ndad

Mis kala 1970ndatel söödi?

Missugust ameerikalikku jooki 1970ndatel joodi?

Missuguseid piimatooteid sai 1970ndatel poest?

1980ndad

Kas poed olid 1980ndatel ka pühapäeval avatud?

Mis alkoholi joodi 1980ndatel?

Missuguses pakendis oli 1980ndatel piim?

a) kilepakendis b) plastikpakendis c) klaaspudelis

Mis olid poodide nimed 1980ndatel?

Missugune oli 1980ndatel saiapoomüüja riietus?

Missugune oli 1980ndatel esimene küsimus järjekorras seistes? Aga teine?

Missuguseid ameerikalikke tooteid oli 1980ndatel?

Mida söövad 1980ndatel sööklas mehed?

Kui palju pidi 1980ndatel kaaluma kook?

Mis oli vanasti teistmoodi kui praegu?

.....

.....

Ülesandeid reaalses keskkonnas

Minu külmkapp

Vaata oma köögis või külmkapis või sügavkülmikus või maitseaineriivil ringi ning kirjuta üles kõik eestikeelsed tootenimed, mida leiad.

Näidis

Külmkapis: Saaremaa või, Felix tomatiketšup, majonees, marineeritud heeringas, ...

Sügavkülmikus: Rakvere pelmeenid, jäätis, frikadellid, maasikad, ...

Köögikapis: täisterajahu, kiirkaerahelbed, sool, roosuhkur, ...

Maitseaineriivilis: jahvatatud must pipar, pune, rosmariin, kaneel, karri, sidrunipipar, ...

Supermarketis

Käi supermarketis ja kirjuta üles riulivahede juures paikenvate siltide info (10 nimetust), näiteks: *puu- ja köögiviljad, ajakirjad, juust, ökotooted, maailma maitset, kala, liha, kohv, tee.*

TÖÖLEHT "EESTIKEELSESED TEKSTID JA INIMESED MINU ELUS"

Eestikeelsed tekstid, millega sel nädalal kokku puutusin:

kirjalikud:

suulised:

Inimene, kellega sel nädalal eesti keelt kasutasin:

Kes ta on?

Mida ta ütles või kirjutas?

Millest rääkisite või kirjutasite?

Küsimustikel põhinevad ülesanded

Niisuguste ülesannete läbiviimiseks tuleb koostada lühike küsimustik ja suhelda eesti keele kõnelejadega vastuste saamiseks. Küsimused võivad olla arvamuste, harjumuste, kogemuste jms kohta. Vastusevariandid võib ette anda või kasutada avatud küsimusi. Küsitluse võib teha ka Facebookis kohvikus osalejate eestikeelsete sõprade seas. Kui eestikeelseid sõpru või tuttavaid pole, võib küsitluse ka mõnes muus keeles läbi viia, ent tulemusi tutvustatakse siiski eesti keeles.

Näidis 1

Avatud küsimused

Mida sa sööd hommikul?

Mis telekanaleid sa vaatad?

Nimeta Eesti praeguse valitsuse ministreid!

Ma tahan paremini eesti keelt rääkida. Mida soovitad?

Näidis 2

Valikvastustega küsimused

Kas sa pead blogi ehk internetipäevikut?

- a) Jah, pean.
- b) Varem pidasin, aga enam mitte.
- c) Ma ise ei pea blogi, aga loen teiste omi.
- d) Ma ei tea, mis blogi on.

Kas tähistad vastlapäeva?

- a) Ei tähista, see on tavaline päev.
- b) Söön vastlakuklit.
- c) Lasen vastlaliugu.
- d) Ma ei teagi, millal vastlapäev on.

Missugust mobiiltelefoni kasutad?

- a) Tavalist mobiiltelefoni.
- b) Nutitelefoni.
- c) Mul ei ole mobiiltelefoni.

Kas kannad pimedal ajal helkurit?

- a) Jah, alati.
- b) Ei kanna enamasti helkurit.
- c) Mõnikord, kui meelde tuleb.

Kas spikerdasite kooliajal?

- a) Jah, korduvalt.
- b) Mõnikord.
- c) Ma ei ole mitte kunagi spikerdanud.

Kas sa suitsetad?

- a) Jah.
- b) Ei, jätsin maha.
- c) Ma ei ole kunagi suitsetanud.

Ülesandeid piltide ja esemetega

Siin plokis on ülesanded, mida võib kasutada keelekohviku eri etappides, kuid mis eeldavad osalejatelt kodust ettevalmistust.

Reisisuveniirid

Järgmise keelekohviku teema on „Reisimine“. Võta kaasa üks ese, mis sulle selle teemaga seostub.

Pildid minu fotoalbumist

Järgmise keelekohviku teema on „Perekond“. Võta kaasa fotosid oma perest.

Näidis

- foto, millel on sinu kõige vanem sugulane
- foto, millel on sinu kõige huvitavam sugulane
- foto, millel sa oled laps
- perekonnafoto, mida oled nõus grupiga jagama

Mobiiltelefoniga tehtud fotod

Tee etteantud teemal pilt ja võta mobiiltelefon järgmisesse keelekohvikusse kaasa või saada pilt eelnevalt kohvikupidaja e-mailile.

Näidis

- pilt kohast, kus sa tihti käid
- pilt number 8-st mingis kontekstis
- pilt riideesemest, mida sa kunagi selga ei paneks

ÜLESANDEID JA VÖTTEID ISESEISVA KEELEÕPPE TOETAMISEKS

Keelekohvikute üheks eesmärgiks on aidata õppijail oma keeleõpet paremini kavandada ja eesmärgistada ning edusamme või nende puudumist hinnata. Üheks selle tegevuse osaks on oma keeleõppe mineviku ja eelistuste kaardistamine. Sellesse plokki oleme koondanud küsimustikke ja harjutusi, mis aitavad õppijal ennast kui eesti keele õppijat analüüsida. Neist ülesannetest võib kohvikupidaja teha valiku ning luua keelekohviku teemal "Keeleõpe". Kohvikupidaja võib ka valida mõne ülesande, mida kasutada esimestel kohtumistel soojenduseks ja osalejate paremaks tundmaõppimiseks.

Keelemees minu sees

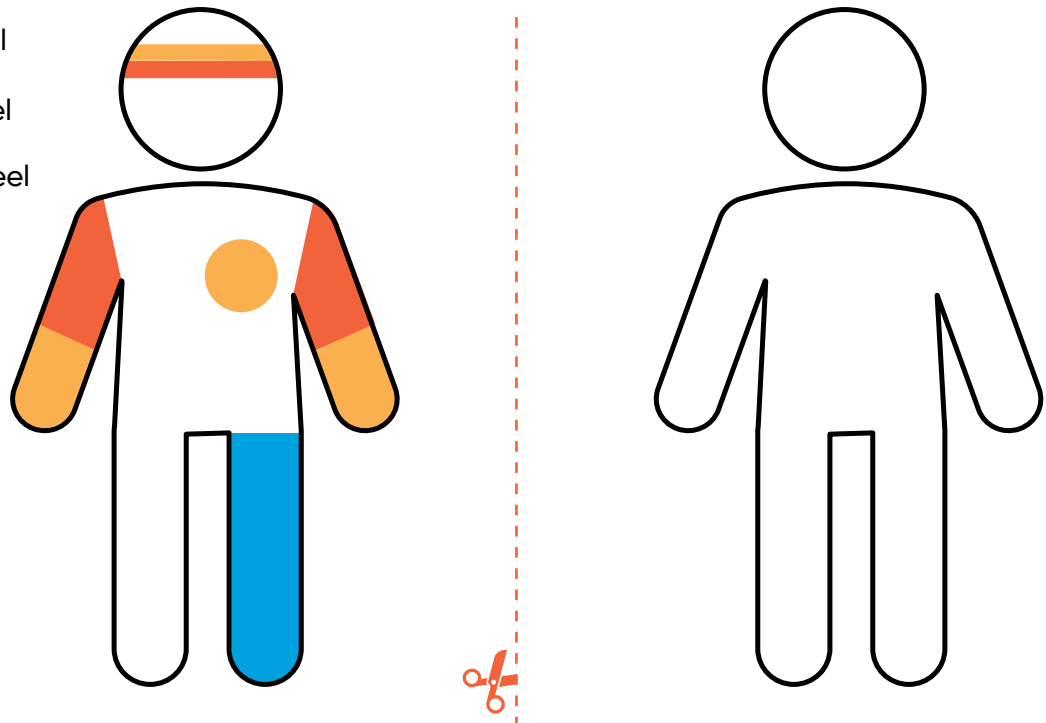
Iga osaleja saab pildi, millel on inimese kujutis. Kohvikupidaja palub sellele kujutisele kanda kõik keeled, mida osaleja oskab või millega kokku on puutunud. Keeled tuleb teha eri värvidega ning vastavasse kohta kehal, kus see keel tajutav on. Kohvikupidaja võib ideed illustreerida enda näitel, näiteks öelda, et itaalia keele kirjutaks ta oma kõhule, sest ta on õppinud itaalia keelt turistina selleks, et restoranis süüa tellida. Pildi juurde lisatakse ka legend, mis värv mis keelt tähistab. Seejärel tutvustatakse oma keelemeest kaaslastele.

Allikas: maledive.ecml.at/Studymaterials/Individual/Visualisinglanguagepertoires/tabid/3611/language/en-GB/Default.aspx

TÖÖLEHT "KEELEMEESE MINU SEES"

- Eesti keel
- Vene keel
- Inglise keel

Keeleõppimiskogemus

Oma senise keeleõppimiskogemuse saab õppija koondada ka ülevaatlikesse tabelitesse. Keeleõppija paneb kirja, missuguseid keeli ta veel õppinud on ja millised on olnud tema kontaktid nende keeltega.

TÖÖLEHT "MINU KEELEOSKUS"

Mis on sinu kodune keel?

Mis keeli sa veel oskad?

Mis keeli sa koolis oled õppinud? Täida tabel!

Keel	Millal? (klass)	Tunde nädalas	Keeletase, tunnistus

Mis keeli oled õppinud väljaspool kooli (kursustel, iseseisvalt, eratundides)?

Täida tabel!

Keel	Millal? (klass)	Tunde nädalas	Keeletase, tunnistus

Ülesanne on kohandatud Euroopa keelemapi Eesti mudelist.

Kuidas ma keeli kasutan?

Õppija kaardistab töölehe abil selle, missuguste võtetega ta keeli õpib. Niisugune keeleõppekogemuste võrdlus võib aidata õppijat ka eesti keele õppimisel ning anda olulist infot keelekohvikupidajale.

TÖÖLEHT "KUIDAS MA KEELI KASUTAN?"

Kellega sa mis keeles räägid?

.....
.....

Mis keeles sa raamatuid loed?

.....
.....

Mis keeles sa sõnumeid ja e-kirju kirjutad?

.....
.....

Mis keeles sa filme vaatad?

.....
.....

Mis keeli sa veel tahad õppida?

.....
.....

Ülesanne on kohandatud Euroopa keelemapi Eesti mudelist.

Kuidas ma sõnu õpin?

Õppija mõtleb, kuidas talle meeldib keeli õppida, ning teeb vastavasse kasti märke. Märke võib teha mitmesse kasti.

TÖÖLEHT "KUIDAS MA SÕNU ÕPIN?"

Kuidas sulle meeldib õppida?

- üksi kaaslasega väikeses rühmas
 suures rühmas eraõpetajaga iseseisvalt internetis

Kuidas sulle meeldib sõnu õppida?

- õpin iga päev kindla hulga sõnu
 kasutan sõnakaarte
 õpin pähe väljendeid
 õpin pähe luuletusi, vanasõnu, kõnekäände
 rühmitan sõnu mingi tunnuse järgi (meeldib või ei meeldi; kalad, linnud, marjad jms)
 joonistan sõnade kohta pilte
 muudan oma kodu piltsõnastikuks: kleebin asjadele eestikeelsed sildid
 kasutan uusi sõnu võimalikult tihti
 muu:

Ülesanne on kohandatud Euroopa keelemapi Eesti mudelist.

Kuidas ma arendan oma kuulamisoskust?

Õppija mõtleb, kuidas ta oma eesti keele kuulamisoskust arendab, ning teeb vastavasse kasti märke. Märke võib teha mitmesse kasti.

TÖÖLEHT "KUIDAS MA ARENDAN OMA KUULAMISOSKUST?"

- vaatan filme
 kuulan laule
 vaatan uudiseid ja telesaateid
 kuulan oma partnerit ka siis, kui kõigest aru ei saa
 muu:

Ülesanne on kohandatud Euroopa keelemapi Eesti mudelist.

Kuidas ma arendan oma lugemisoskust?

Õppija mõtleb, kuidas ta oma eesti keele lugemisoskust arendab, ning teeb vastavasse kasti märke. Märke võib teha mitmesse kasti.

TÖÖLEHT "KUIDAS MA ARENDAN OMA LUGEMISOSKUST?"

- loen erinevaid tekste
- loen keerukamat teksti mitu korda, et paremini aru saada
- püüan tundmatute sõnade tähendust konteksti põhjal tuletada
- kasutan sõnaraamatut
- muu:

Kuidas ma arendan oma kõnelemisoskust?

Õppija mõtleb, kuidas ta oma eesti keele kõnelemisoskust arendab, ning teeb vastavasse kasti märke. Märke võib teha mitmesse kasti.

TÖÖLEHT "KUIDAS MA ARENDAN OMA KÕNELEMISOSKUST?"

- harjutan ka üksi olles valjusti rääkimist
- loen teksti mitu korda valjusti läbi
- ütlen lauseid eri intonatsiooniga (rõõmsalt, kurvalt, ükskõikselt või muul viisil)
- kasutan rääkimiseks valmistumisel võtmesõnu
- püüan sõnu, mis meelde ei tule, asendada teiste sõnadega
- muu:

Kuidas ma arendan oma kirjutamisoskust?

Õppija mõtleb, kuidas ta oma eesti keele kirjutamisoskust arendab, ning teeb vastavasse kasti märke. Märke võib teha mitmesse kasti.

TÖÖLEHT "KUIDAS MA ARENDAN OMA KIRJUTAMISOSKUST?"

- kirjutan tekste ümber
- pean kirjavahetust
- kirjutan näidiste põhjal
- kasutan eestikeelset õigekirjakorrektorit
- parandan oma vigu, kirjutan teksti puhtalt ümber
- muu:

Ülesanne on kohandatud Euroopa keelemapi Eesti mudelist.

Keeleõppimine on nagu ...

Kohvikupidaja paigutab ruumi sildid, millele on kirjutatud metafoor. Osalejad liiguvad ruumis ringi, loevad metafoore ning valivad siis ühe metafoori, mis nende arvates kõige paremini nende keeleõppimist iseloomustab. Seejärel põhjendavad kõik osalejad, miks nad just selle metafoori valisid ja ülejäänud välistasid.

Metafoorid

- Keeleõppimine on nagu mägironimine.
- Keeleõppimine on nagu ujuma õppimine.
- Keeleõppimine on nagu maja ehitamine.
- Keeleõppimine on nagu metsas orienteerumine.
- Keeleõppimine on nagu male mängimine.
- Keeleõppimine on nagu klaverimängu õppimine.
- Keeleõppimine on nagu matemaatikaülesannete lahendamine.
- Keeleõppimine on nagu tantsima õppimine.
- Keeleõppimine on nagu kõndima õppimine.
- Keeleõppimine on nagu luuletuste päheõppimine.

Eesti keel on nagu ...

Osalejad töötavad rühmades. Kohvikupidaja valmistab sildid, millel on järgmised sõnad (vt allpool). Sedelid sõnadega asetatakse lauale kirjaga allapoole. Osalejad võtavad kordamööda sedeleid ning põhjendavad, miks võib eesti keele õpet võrrelda just selle sõnaga.

Sõnad

piparkook	aken	maantee	võti
karussell	uks	matrjoška	kärbes
kummitus	lumi	sääsk	hambavalu
taskulamp			

Mida ma kõige rohkem harjutama pean?

Kohvikupidaja kirjutab A4 lehtedele sõnad *kirjutamine, kõnelemine, kuulamine, lugemine* ja kinnitab need üksteisest eemale seintele või asetab pörandale.

Kohvikupidaja ütleb ükshaaval järgmised lause algused:

- kõige halvemini ma oskan ...
- kõige rohkem on mul vaja ...
- kõige paremini ma oskan ...
- kõige igavam on ...

ning osalejad teevad iga lause puhul oma valiku, st lähevad lehe juurde, mis neid kõige paremini iseloomustab.

Sama ülesannet saab teha ka teiste sõnadega, näiteks *sõnavara, grammatika, häädus, eesti kultuur* vm.

Minu abistajad keeleõppes

Keelekohvikus osalejad koostavad mõttekaardi nende inimeste, kohtade või institutsioonide kohta, kes või mis on või võiksid olla nende abistajad ja toetajad eesti keele õppes.

Kohvikupidaja võib ette anda ka valiku, näiteks *poemüüja, naaber, kohvikupidaja, pereliikmed, keelekohvikus osalejad, töökaaslane, sõber, mina ise, minu linna pensionär* jne ning osalejad saavad etteantud sõnade hulgast valida endale sobivad ja mõnede sõnade juurde kirjutada konkreetse nime või koha.

Meie rühma keeleõppe ajalugu

Kohvikupidaja markeerib laua peal või seinal maalriteibiga ajatelje ja kirjutab sellele aastarvud 1970, 1975, 1980 jne sõltuvalt osalejate vanusest. Iga osaleja saab märkmepaberid, kuhu kirjutab lauseid oma eesti keele õppe kohta, näiteks *hakkasin õppima eesti keelt koolis, läksin keelekursustele* jne, ning paigutab sedelid sobivasse kohta ajateljel. Harjutust võib teha ka suuliselt.

Kaardile asetumine

Mängimiseks on vaja nii palju ruumi, et saaks pörandal ette kujutada maakaarti ning sellel vabalt liikuda. Kohvikupidaja määrab ära mänguruumi ning paneb paika ilmakaared või näitab mõnda kohta kaardil, et tekiks parem ettekujutus, näiteks Eesti kaardi puhul võib näidata, kus on Tallinn, Narva, Saaremaa, Valga. Videoprojektori ja arvuti kasutusvõimaluse korral võib maakaardi ka seinale kuvada. Kohvikupidaja ütleb töökäske ning osalejad peavad liikuma kaardil vastavale kohale. Mängijad peavad üksteisega rääkima, veendumaks, et nad paiknevad kaardil üksteise suhtes sobivalt. Kui kõik osalejad on koha valinud, küsib kohvikupidaja igaühelt, kus ta on, miks ta seal on, kas tal on teistele sõnumeid (sõltuvalt ülesandest). Alustada võiks neist, kes on teistest kaugemal või üksinda, ning siis liikuda sinna, kus on rohkem inimesi. Kui grupp on väga suur, palub kohvikupidaja osalejatel väiksemates gruppides rääkida.

Näidis

- Mine kohta, kus sul oli esimene kokkupuude eesti keelega.
- Mine kohta, kus esimest korda hakkasid eesti keelt õppima.
- Mine kohta, kus sul esimest korda oli tore eesti keelt õppida.
- Mine kohta, kus sa ise esimest korda eesti keelt kasutasid (väljaspool kooli).
- Mine kohta, kus sa viimati eesti keelt kasutasid (väljaspool keelekohvikut).

Mida mulle meeldiks teha keelekohvikus?

Kohvikupidaja jagab osalejad väikestesse rühmadesse ning annab igale osalejale paki kaartidega. Rühm peab jagama kaardid kolmeks vastavalt sellele, kas neile meeldiks või ei meeldiks seda tegevust keelekohvikus teha:

- a) üldse ei meeldi,
- b) väga meeldib,
- c) nii ja naa.

TÖÖLEHT "MIDA MULLE MEELDIKS TEHA KEELEKOHVIKUS?"

lugeda kuulutusi, teateid ja teisi lühikesi tekste	lugeda anekdoote
kuulata kohvikupidajat	kuulata ilmateateid ja teisi lühikesi tekste
rääkida paarilisega	rääkida rühmas
kirjutada kirja	koostada ise ajalehte
õppida tundma Eesti kultuuri	teha rollimänge ja pantomiime
joonistada pilte ja rääkida nendest	liikuda
kodutööd teha	õppida uusi sõnu
mängida lauamänge	kohvi juua
kommi süüa	nalja teha
fantaseerida	naerda
vaikselt olla	tantsida

Mina vestluskaaslasena

Kohvikupidaja jagab osalejad paaridesse ning annab neile vestlusteema, näiteks „Ideaalne puhkus“ ning mõned pidepunktid, millest rääkida. Seejärel laseb ta paaridel umbes viis minutit vestelda. Pärast vestlust analüüsib iga osaleja individuaalselt ennast kui vestlejat järgmiste küsimuste abil.

Kas vestlus meeldis sulle?

Kas rääkisid rohkem kui kuulasid?

Kas kuulasid vestluskaaslast tähelepanelikult?

Kas esitasid kaaslasele küsimusi?

Kas julgustasid kaaslast rääkima?

Kas olid vait?

Kas katkestasid oma vestluskaaslast?

Kuidas saaksid vestluse meeldivamaks muuta?

Kui osalejad on saanud natuke oma vastuste üle mõelda, annab kohvikupidaja paaridele uue vestlusteema, näiteks „ Katastroofiline puhkus“ ning mõned pidepunktid, millest rääkida. Seejärel laseb ta paaridel jälle umbes viis minutit vestelda. Pärast vestlust analüüsib iga paar end järgmiste küsimuste abil.

Kumb vestlus kestis kauem?

Kumb vestlus oli mõnusam?

Kumb vestlus oli loomulikum?

Kummas vestluses kuulasid paremini?

Kummas vestluses rääkisid rohkem?

Kummas vestluses tundus, et kaaslane kuulas sind?

Kummas vestluses tundus, et kaaslane on sinust huvitatud?

Kas saaksid veel midagi teha, et vestlust meeldivamaks muuta?

Seejärel arutletakse vestluste üle kogu rühmaga.

Mida ma eesti keeles teen?

Kohvikupidaja palub osalejatel püsti tõusta ja ringi või rivvi seista. Seejärel nimetab kohvikupidaja tegevusi ning osalejad peavad sellele reageerima nii, et samm ette tähendab „jah“ ja samm taha tähendab „ei“. Pärast iga ütlust palub kohvikupidaja osalejatel neutraalsele positsioonile tagasi tulla. Kohvikupidaja võib „jah“ öelnutelt küsida täiendavaid küsimusi, näiteks neilt, kes vastasid jaatavalt tegevusele „loen romaane“, võib küsida, mis romaani nad viimati või esimesena eesti keeles lugesid, kes on nende lemmikkirjanik, kas nad laenutavad romaane raamatukogust või ostavad neid jms.

Ma räägin eesti keeles kolleegidega.

Ma suhtlen eesti keeles poemüüjaga.

Ma loen eesti keeles uudiseid.

Ma loen eesti keeles menüüd.
Ma tellin eesti keeles toitu.
Ma kuulan eesti keeles muusikat.
Ma laulan eesti keeles.
Ma ostan eesti keeles pileteid.
Ma kirjutan eesti keeles e-kirju.
Ma loen eestikeelset tooteinfot.
Ma helistan sõbrale ja räägin temaga eesti keeles.
Ma loen eestikeelseid romaane.
Ma räägin eesti keeles arstiga.
Ma kuulan eestikeelseid GPS-i teejuhiseid.
Ma loen eestikeelset teaduskirjandust.
Ma vaatan eestikeelseid filme.
Ma kirjutan eesti keeles kommentaare.
Ma teen eesti keeles nalja.
Ma räägin eesti keeles naabritega.
Ma saadan eesti keeles pakki pakiautomaadist.
Ma ostan eesti keeles e-poest asju.
Ma võtan eesti keeles sularaha automaadist.
Ma teen eesti keeles pangaülekandeid.
Ma kirjutan eesti keeles postitusi.
Ma vaatan eestikeelseid teatrietendusi.
Ma loen eestikeelseid subtiitreid.

Joonista hea ja kehv keeleoskaja

Iga osaleja saab paberilehe ning jagab lehe kaheks ja joonistab hea keeleoskaja ja ka kehv keeleoskaja (tegevuses). Osalejad räägivad paarides ja kirjeldavad oma joonistusi. Pärast rääkimist annab osaleja oma lehe paarilisele ja otsib uue kaaslase, kellele kirjeldab juba uut pilti. Niimoodi vahetatakse paarilisi mitu korda. Lõpuks laseb kohvikupidaja osalejatel kogu rühmale kirjeldada pilti, mis neile viimasena kätte jäi. See, kes pildi joonistas, kommenteerib, kas jutt, mida tema pildi kohta räägitakse, vastab sellele, mida ta tegelikult mõtles.

KASUTATUD KIRJANDUS JA MATERJALID MÄNGULISE KEELEÕPPE LÄBIVIIMISEKS

- *ECML project: Diversity in majority language (language of schooling) learning. Teaching the language of schooling in the context of diversity. Study materials for teacher development.*
maledive.ecml.at/Studymaterials/Individual/Visualisinglanguagerepertoires/tabid/3611/language/en-GB/Default.aspx
- Hadfield, Jill (2010). *Rühmadünaamika võorkeeletunnis*. Tallinn: Kirjastus Argo.
- Hein, Ivika (2014). *Draamaraamat. Draamaõpetuse käsiraamat õpetajatele ja näiteringi juhendajatele*. Tallinn: Kirjastus Maurus.
- Kaardimängu *Dixit* erinevad sarjad.
- Kaardimäng *Junior Alias* (2014). Tactic.
- Kaardimäng *Kelleks tahad saada?* (2015). Haapsalu: Goldmerk OÜ.
- Kingisepp, Leelo ja Ilves, Marju (2016). *Algaja õnn. Mänge ja ülesandeid eesti keele kõnelemisoscuse arendamiseks A2-tasemele*. Tallinn: Kirjastus Iduleht.
- Kingisepp, Leelo ja Ilves, Marju (2016). *Algaja õnn. Mänge ja ülesandeid eesti keele lugemisoscuse arendamiseks A2-tasemele*. Tallinn: Kirjastus Iduleht.
- Kingisepp, Leelo ja Kikerpill, Tiina (2000). *Keelekeskkond võorkeeleõppe toetajana*. Tallinn: Kirjastus TEA.
- Kingisepp, Leelo ja Kärtner Piret (2015). *Mängime ja keel saab selgeks! Keeleõppemängudekogumik*. Tallinn: Kirjastus Iduleht.
- mitteformaalne.ee/opimeetodid/otsi-opimeetodit/page/2/?cat=203
- www.teach-this.com/esl-games/first-day-introduction-games

KEELEKOHVIKUKAVAD

Siin plokis on keelekohviku läbiviimise ideekavad. Kavad on järgmistel teemadel:

1. "Ostlemine"	9. "Orienteerumine linnas"
2. "Emotsioonid"	10. "Unistused"
3. "Kohvik"	11. "Riided"
4. "Töö"	12. "Sõbrad"
5. "Lemmikloomad"	13. "Tervis"
6. "Reisimine"	14. "Minu asjad"
7. "Õppimine"	15. "Pere"
8. "Kingitused"	16. "Suhtlemine"

Need teemad ei ole siduvad: oleme püüdnud luua kavasid nii intrigeerivatel kui ka "tavalistel" teemadel, mis oleks aga samas sedavõrd universaalsed, et neid saaks vajadusel kasutada ka muude teemade käsitlemiseks. Samuti ei ole teemade järjekord siduv – kohvikupidaja võib neid kasutada oma grupile sobivas järjekorras.

Kõik kavad on sarnase ülesehitusega ning mõeldud umbes 1,5-tunnise keelekohviku läbiviimiseks. Sõltuvalt osalejate keeletasemest ja innukusest võib ülesannete sooritamine võtta rohkem või vähem aega. Kui osalejad rõõmsalt suhtlevad, pole vaja järgmise ülesande juurde liikuda, ja nii on võimalik, et ühe kohvikukavaga saab sisustada mitu keelekohvikut. Kavad on koostatud arvestusega, et osalejate keeletase on vähemalt A2.

Keelekohvikukavad lähtuvad ideest, et kohvikus on üks suurem ülesanne, mille tegemiseks tuleb osalejaid enne häälestada ja soojendada, ning et kohviku lõpus on ka kokkuvõttev ülesanne. Ülesanded on vastavalt ka märgistatud.

- häälestusülesanne
- soojendusülesanne
- põhiülesanne
- kokkuvõttev ülesanne
- keelekeskkonnaülesanne

Kõik osalejatele kättejagamiseks paljundatavad materjalid on tähistatud pealkirjaga "Tööleht". Oleme püüdnud pakkuda kohvikupidajatele ülesandetüüpide võimalikult mitmekesist valikut ja loodame, et neid ideid eeskujuna võttes loovad kohvikupidajad uusi ülesandeid uutel teemadel.

Kohvikukavade loojad on tänulikud kõikidele 2017.–2018. aastal toimunud keelekohvikute läbiviijatele ja keelekohvikus osalejatele inspireerivate hetkede eest!

KEELEKOHVIK NR 1. TEEMA „OSTLEMINE”

Fookus: vaba vestluse arendamine ostlemise teemal

Vaja: toidupoe ostutšekke, lahtilõigatud küsimustekaarte, väikseid esemeid, mida “müüa”, mänguraha (igale osalejale kümme eurot)

Häälestusülesanne. Ostutšekid

- Kohvikupidaja on palunud eelmise keelekohviku kohtumise lõpus võtta osalejatel kaasa vähemalt üks toidupoe ostutšekk (igaks juhuks varub kohvikupidaja mõningaid tšekke lisaks, kui peaks selguma, et kõigil siiski tšekki kaasas ei ole).
- Kohvikupidaja palub osalejatel oma tšekke mõne hetke vaadata ja kogub siis tšekid kokku ning jagab need uuesti laiali nii, et kõik saavad võõra, mitte enda tšeki.
- Seejärel tuleb esitada küsimusi ostutšeki sisu kohta ning üles leida saadud tšeki õige omanik.

Soojendus nr 1. *Jah või ei*

- Osalejad seisavad ringis ja kohvikupidaja küsib järgmisi küsimusi. Kui vastus küsimusele on jaatav, siis astuvad osalejad ringi sisse, ning kui eitav, siis ringist välja.
 1. Kes käis eile toidupoes?
 2. Kes ostis eile juustu?
 3. Kes kulutas eile rohkem raha kui kümme eurot?
 4. Kes ostis eile mõne kingituse?
 5. Kellele meeldib šoppamas käia?
- Õppijad võivad ka ise küsimusi esitada.

Soojendus nr 2. Ostukorv

- Kohvikupidaja jagab osalejad paaridesse ning palub ühel paarilistest hoida lahti kujuteldavat ostukoti suud. Teine paariline tõstab sealt välja „oma oste”. Tegemist on sõnavara kordamise ja aktiveerimise harjutusega, kus kohvikupidaja võib „oste” ka täpsustada, näiteks tõstab paariline „kotist” välja:
 - a) toiduaineid (mida võib omakorda täpsustada, näiteks valget värvi toiduained, punast värvi toiduained jne),
 - b) suvepuhkuse veetmiseks vajalikke asju või talvepuhkuse veetmiseks vajalikke asju,
 - c) jõuluingitusi vms.
- Kohvikupidaja seab ajalise piirangu (näiteks üks minut), mille jooksul paariline ostusid tõstab ja nimetab. Seejärel vahetavad paarilised osad, ning kohvikupidaja nimetab uue teema.

Põhiülesanne nr 1. Küsimustemäng

- Enne mängu algust on vaja ette valmistada küsimustekaardid, st kirjutada või paljundada iga küsimus eraldi sedelile. Kohvikupidaja jagab osalejad kolme- kuni neljaliikmelistesse rühmadesse ning annab igale grupile paki küsimustega.
- Alustab osaleja, kes käis kõige viimasena poes. Ta võtab pakist ühe kaardi ning küsib küsimuse endast vasakul istuvalt grupiliikmelt. Kui osaleja on vastanud, võtab ta pakist järgmise küsimuse ning esitab küsimuse endast vasakul istuvalle grupiliikmele.
- Mängitakse seni, kuni küsimused otsa saavad või mäng ammendub.

Lisavõimalused: Mängu võib mängida ka nii, et iga osaleja saab kolm kaarti. Seejärel tõusevad kõik püsti ning leiavad esimese paarilise, kellelt oma küsimused küsida.

Kui küsimused on esitatud, vahetavad paarilised oma sedelid ja seejärel otsitakse uus paariline ning tegevus kordub.

Mängu võib mängida ka nii, et iga osaleja saab kolm kaarti. Seejärel tõusevad kõik püsti ning leiavad paarilise, kellelt oma küsimused küsida.

Kui küsimused on esitatud, vahetavad paarilised oma sedelid ja seejärel otsitakse uus paariline ning tegevus kordub.

TÖÖLEHT "KÜSIMUSTEMÄNG. ŠOPPAMINE"

1. Kas sulle meeldib šopata?	2. Kas sulle meeldib käia suures või väikeses poes? Mida sa ostad väikesest poest?	3. Mida sa ostad e-poest?
4. Kas sa oled kunagi hinda alla tinginud? Räägi sellest!	5. Milline on su viimane kõige parem ost?	6. Kas reklaam mõjutab sind? Palju? Vähe? Üldse mitte?
7. Kas sa oled poes töötanud? Kui jah, siis räägi sellest!	8. Mida sa teed sentidega?	9. Kas sa viid mõnikord ostu poodi tagasi?
10. Mis on sinu lemmikpood?	11. Kas sulle meeldib šopata üksi või kellegagi koos?	12. Kas ostad asju täishinnaga või ootad allahindlust?
13. Kui sa ostad asju, kas sa küsid müüjalt nõu?	14. Kas sa mäletad, mis oli kõige esimene asi, mille sa lapsena ostsid?	15. Kas sa ostad ainult uusi asju? Kas sa oled ostnud kasutatud asju?

Põhiülesanne nr 2. Müügitäng

- Kohvikupidaja võtab kaasa väikese valiku igasuguseid esemeid (kasutada võib näiteks köögisahtlis leiduvat pudi-padi, naljakaid sulle, mütse jmt) ja valmistab või paljundab mänguraha (igale osalejale 10 eurot).
- Iga osaleja võtab kastist kinnisilmi ühe eseme ning saab kohvikupidajalt mänguraha.
- Osalejad liiguvad ruumis ringi ja üritavad saadud eseme kellelegi maha müüa.

Kokkuvõtvad ülesanded

Kohvikupidaja võib küsida mõlema suhtlemismängu järel osalejatelt, kas neil tekkis suhtluse käigus vajadus mingite sõnade või väljendite järele, ning abistab vajaliku sõnavaraga.

Kokkuvõtva ülesandena võib kohvikupidaja ka kummagi mängu järel paluda rühmadel jutustada kõige huvitavam lugu, mida nad küsimusi esitades kuulsid, või lasta osalistel lühidalt öelda, mis asja nad ostsid ja miks.

Keelekeskkonnaülesanne

Keelekeskkonnaülesandena palub kohvikupidaja osalejatel läbi viia väikese turu-uuringu, st uurida näiteks järgmist.

1. Millises poes on kõige odavamad sidrunid? Mis on kilo hind?
2. Kui kallis on kõige kallim Kalevi kommikarp? Mis selle toote nimi on?
3. Kui palju maksab kõige odavam kohv?
4. Mitut sorti kohukesi on sinu kodu lähedal poes?

KEELEKOHVIK NR 2. TEEMA „EMOTSIIONID“

Fookus: emotsionaalsete seisundite kirjeldamine, omadussõnade aktiviseerimine, lugude jutustamine

Vaja: fotosid, millel on inimesed, kelle näod väljendavad erinevaid emotsioone (vt www.integratsioon.ee/eesti-keele-oppe-materjalid, Keelekoheviku juhendi lisad, pildid teemal "Emotsioonid"), paberilehti sõnade kirjutamiseks, lahtilõigatud sõnakaarte, põhiülesande tegemiseks on vaja mängualust, mängunuppe ja täringuid (iga grupi jaoks üks täring)

Häälestusülesanne. Nimeta emotsioone

- Osalejad töötavad väikestes rühmades.
- Kohvikupidaja palub osalejatel nimetada sõnu, millega saab kirjeldada emotsioone. Iga rühm kirjutab pakutud sõna eri paberilehele.
- Seejärel jagavad osalejad kirjutatud sõnad kaheks: positiivsed ja negatiivsed emotsioonid.
- Rühmad võrdlevad oma tulemusi.

Sooendus nr 1. Räägi pildi põhjal

- Osalejad vaatavad pilte teemal "Emotsioonid" ja nimetavad emotsiooni, mida nende arvates pildil olev inimene tunneb.
- Osalejad pakuvad põhjendusi, miks pildil olev inimene ennast niimoodi tunneb. Mis võib olla juhtunud?

Sooendus nr 2. Assotsiatsioonid

- Osalejad töötavad väikestes rühmades. Igal rühmal on pakk lahtilõigatud sõnakaarte.
- Osalejad võtavad kordamööda sõnakaarte, loevad sõna ette ning kõik grupiliikmed ütlevad, missugused emotsioonid neil antud sõna või fraasiga tekivad.

TÖÖLEHT "ASSOTSIATSIIONID"

sünnipäev	kassipilt Facebookis	armastusfilm	kompliment	külm tuba	laps nutab
kutsikad	hinne "5"	purjus naine	suitsuanduri signaal	auk sokis	punased roosid

pikk järjekord	pesemata juuksed	lotovõit	prügi metsas	aasta-vaetus	suvi ja soe vesi
sääsed	soe saun	tass kuuma kohvi	liiklusummik	norskamine	pime tuba
vali räppmuusika naabri juures	päikese-loomang	palju inimesi liftis	koerakaka tänaval	must pesu vannitoa põrandal	prussakas

Põhiülesanne. Küsimustega lauamäng

- Osalejad töötavad kolmeliikmelistes rühmades. Igal rühmal on üks täring ja üks mängunupp.
- Alustab õppija, kellel on kõige laiem naeratus. Ta viskab täringut ja viib mängunupu täringul osutatud silmade arvu võrra edasi. Täringu viskaja vastab küsimusele, mis on ruudul. Teised kaks osalejat vastavad kumbki küsimusele, mis on eelmisel ja järgmisel ruudul. Seega räägivad iga viskekorra ajal kõik rühmaliikmed.
- Emotikoniga ruudul tuleb moodustada etteantud sõnadega lause enda kohta.
- Mängida võib mitu ringi või seni, kuni mäng ammendub.

⚙️ TÖÖLEHT "KÜSIMUSTEGA LAUAMÄNG"

<p>1. Millal sa olid ÕNNELIK? Jutusta!</p>	<p>2. Millal sa olid KURB? Jutusta!</p>	<p>3. Mille üle sa täna RÕÖMUSTASID?</p>	<p> krediitkaart mõnikord rõõmustama</p>	<p>4. Mille peale sa täna VIHASTASID?</p>
<p> prügikast viis minutit pahandama</p>	<p>7. Kas PIINLIKKUS on hea või halb tunne? Miks?</p>	<p>6. Millal sa olid VIHANE? Jutusta!</p>	<p> kilekott praegu muretsema</p>	<p> mobiiltelefon tihti üllatuma</p>
<p>8. Kas ÄREVUS on hea või halb tunne? Miks?</p>	<p>9. Kuidas sa ennast tunned, kui kodu on kaks nädalat KORISTAMATA?</p>	<p>10. Kas HÄBI on hea või halb tunne? Miks?</p>	<p> taskulamp mitte kunagi vihastama</p>	<p>11. Kas KADEDUS on hea või halb tunne? Miks?</p>
<p>12. Kuidas sa ennast tunned, kui pead hommikul väga vara ÄRKAMA?</p>	<p>13. Kas ARMUKADEDUS on hea või halb tunne? Miks?</p>	<p>14. Kuidas sa ennast tunned enne tähtsat EKSAMIT?</p>	<p>15. Millal sul oli HÄBI? Jutusta!</p>	<p>16. Kuidas sa ennast tunned, kui pead EESTI KEELES rääkima?</p>
<p>17. Kuidas sa ennast tunned, kui JUHID autot võõras linnas?</p>	<p> punane roos ükskord ehmatama</p>	<p>18. Kuidas sa ennast tunned kui sinu laps või mees või naine ESINEB?</p>	<p>19. Kuidas sa ennast tunned, kui pead ESINEMA?</p>	<p>20. Millal sul oli väga PIINLIK? Jutusta!</p>
<p> 50 eurot alati kurvastama</p>	<p>21. Kuidas sa ennast tunned, kui lendad LENNUKIGA?</p>	<p>22. Kuidas sa ennast tunned, kui sulle tulevad KÜLALISED?</p>	<p> huulepulk ammu kartma</p>	

Kokkuvõttev ülesanne

Iga osaleja ütleb kaks emotsiooni, mida keelekohvik temas tekitas.

Keelekeskkonnaülesanne

Osalejad saavad ülesande lugeda uudiste pealkirju portaalis www.delfi.ee ja kirjutada välja

- üks uudise pealkiri, mis teda rõõmustab,
- üks uudise pealkiri, mis teda kurvastab.

KEELEKOHVIK NR 3. TEEMA "KOHVIK"

Fookus: toitudega seonduva sõnavara aktiveerimine, toitude tellimise harjutamine kohvikuolukorras

Vaja: lahtilõigatud sõnakaarte, arvutit ja projektorit või paljundatud töölehte, suuri pabereid, millele kujundada kohvikumenüü, viltpliiatseid

Häälestusülesanne. Kumma valid?

- Kohvikupidaja kuvab seinale tabeli fraasidega või jagab tabeli osalejatele paljundatult ning kontrollib, et kõik fraasid oleks arusaadavad.
- Seejärel valivad osalejad individuaalselt, kumb sõna või fraas paarist neid rohkem kõnetab, näiteks supp või magustoit, ja jätavad selle meelde või märgivad töölehele. Valikuid ei pea kuidagi põhjendama.
- Edasi töötatakse paarides, kumbki paariline ütleb oma valiku ning võrdleb oma valikuid paarilise valikuga. Ühesuguseid valikuid võib lugeda sõrmedel. Kui kattuvusi on palju, võiks arvata, et inimesed on sarnased. Kui kattuvusi ei ole, ollakse ilmselt erinevad.
- Valikuid võrreldakse mitme paarilisega ja eesmärgiks on leida see, kellega on kõige rohkem ühesuguseid valikuid.

TÖÖLEHT "KUMMA VALID?"

supp	magustoit
kana	kala
puuviljad	aedviljad
veiseliha	sealiha
kohv	tee
kartulid ja hakklihakaste	sushi
klaas punast veini	pudel käsitööõlut
söön restoranis	söön kodus
teen ise süüa	ostan valmistoitu
sült	verivorst

Soojendus nr 1. Mis sulle maitseb?

- Osalejad töötavad paarides. Iga paar saab paki sedelitega.
- Osalejad võtavad kordamööda sedeleid ja ütlevad, kas see toit maitseb neile või mitte.

TÖÖLEHT "MIS SULLE MAITSEB?"

heeringas	vürtsikas toit	hapukapsas	šampus
kaheksajalg	seened	kalamari	õunakook
tatrapuder	hallitusjuust	maasikamoos	suitsuvorst
piparkoogid	keefir	friikartulid	peedisalat
kohupiim	uhhaa	kringel	kartulisalat

Lisavõimalus: Õppijad kirjutavad ise gruppides paberile erinevaid toidunimetusi, mis neile meelde tulevad. Teised grupid loevad ja ütlevad, mis neile maitseb ja mis mitte.

Soojendus nr 2. Kohtumiste karussell

- Kohvikus osalejad seisavad või istuvad kahes ringis (sisemine ring ja välimine ring näoga vastamisi).

- Kohvikupidaja annab ühekaupa kõneteemasid. Paarilisega on aega rääkida kaks minutit. Kohvikupidaja annab märku, kui aeg saab läbi.
- Seejärel liigub sisemine ring sammu vasakule ning kohvikupidaja annab uue teema.

Kõneteemad

1. Mida sina viimati kohvikus tellisid?
2. Mis sa arvad, mida Inglise kuninganna Eesti kohvikus telliks?
3. Mis sa arvad, mida Eesti president meie linna kohvikus telliks?
4. Mida tellisid, kui oleksid praegu kohvikus?

Põhiülesanne. Kohvikumäng

- Osalejad töötavad paardes. Iga paar avab oma "kohviku" ja mõtleb sellele kõigepealt nime. Seejärel valib iga paar vähemalt viis toidugruppi, mida nad oma kohviku menüüs kasutavad.

Eelroad

Praed

Lisandid

Pitsad

Supid

Salatid

Magustoidud

Külmad joogid

Soojad joogid

- Kohvikupidaja jagab esimeses soojendusülesandes kasutatud sedelid osalejate vahel ära. Osalejad koostavad menüü, milles kasutavad ka saadud sedeleid. Menüüd võib värviliselt kujundada suuremale paberile. Kohvikupidaja käib ringi ning aitab paare toidunimetuste moodustamisel, ent täiuslik ja veatu menüü pole eesmärk omaette.
- Osalejad lisavad menüüle ka hinnad.
- Seejärel avatakse kohvikud, üks paarilistest jääb kohvikut pidama, teine läheb teisi kohvikuid külastama. Osalejad külastavad üksteise kohvikuid ning tellivad menüüst toitu. Kohvikupidaja toetab vajadusel lisaõnnavaraga.

Kokkuvõttev ülesanne

Ühiselt valitakse kõige parema toidu, teeninduse ja hinnaga kohvik.

Keelekeskkonnaülesanne

Keelekeskkonnaülesandena peavad osalejad külastama mõnd söögikohta ja kirjutama menüüst üles

- toidu, mida nad soovitaksid oma sõbrale,
- toidu, mida nad mitte kunagi ei telliks,
- joogi, mida nad soovitaksid oma sõbrale,
- joogi, mida nad mitte kunagi ei telliks.

KEELEKOHVIK NR 4. TEEMA "TÖÖ"

Fookus: ametitega seotud sõnavara aktiveerimine, oma arvamuse põhjendamine

Vaja: kaardimängu "Kelleks tahad saada?" (või ametite nimetusi paberil, näiteks *arst, lendur, politseinik* jne), paljundatud töölehti, lahtilõigatud väiteid

Häälestusülesanne. Ametite Alias

- Osalejad töötavad väiksemates rühmades.
- Üks osaleja võtab mängukaardi "Kelleks tahad saada?" (või sedelile kirjutatud ametinime), teised küsivad kas-küsimusi ja püüavad ära arvata, kes ta on.

Soojendus nr 1. Lihtsad küsimused

Osalejad töötavad paaris ning vastavad kordamööda küsimustele.

TÖÖLEHT "KAS SA TUNNED KEDAGI, KES...?"

Vastake küsimustele!

1. Kas sa tunned kedagi, kes töötab bussijuhina?
2. Kas sa tunned kedagi, kes töötab korstnapühkijana?
3. Kas sa tunned kedagi, kes töötab pagarina?
4. Kas sa tunned kedagi, kes töötab ehitajana?
5. Kas sa tunned kedagi, kes töötab hambaarstina?
6. Kas sa tunned kedagi, kes töötab poliitikuna?
7. Kas sa tunned kedagi, kes töötab poes? Kellena?
8. Kas sa tunned kedagi, kes töötab kohvikus? Kellena?
9. Kas sa tunned kedagi, kes töötab haiglas? Kellena?
10. Kas sa tunned kedagi, kes töötab koolis? Kellena?
11. Kas sa tunned kedagi, kes töötab pangas? Kellena?

Soojendus nr 2. Komplimendid

Osalejad töötavad paaris ning vastavad kordamööda küsimustele.

- Osalejad töötavad paaris.
- Üks osaleja võtab mängukaardi "Kelleks tahad saada?" või kirjutatud ametinimetuse ja ütleb paarilisele, miks paariline sobiks antud ametisse, näiteks *Sa oleksid suurepärane politseinik, sest sa oled julge ja sportlik.*
- Paariline reageerib komplimendile.
- Seejärel rollid vahetatakse.
- Mängitakse seni, kuni kaardid on otsas või kuni mäng ammendub.

Põhiülesanne. Väidete hindamine

- Osalejad töötavad neljastes rühmades. Kohvikupidaja annab igale rühmale väited, mis on lahtilõigatud eraldi sedelitel. Sedelid pannakse lauale kirjapool allpool.
- Alustab osaleja, kellel on kõige suurem staaž. Ta võtab pakist väite ja loeb selle ette ja ütleb, kas ta nõustub väitega või mitte. Ülejäänud grupiliikmed peavad samuti valima, kas nad väitega nõustuvad või mitte. Loeb kiirus, sest nii poolt- kui vastuolijaid peab alati olema kaks. Paarid põhjendavad oma arvamust, toimub miniväitlus. Lõpuks ütlevad kõik osalejad välja ka oma pärisarvamuse.

TÖÖLEHT "VÄIDETE HINDAMINE"

Noored töötajad on efektiivsemad kui vanad töötajad.

Huvitav töö ja väike palk on parem kui tüütu töö ja suur palk.

Eestis peaks olema töötajatel rohkem puhkepäevi.

Õpetajad peaks iga viie aasta järel ühe aasta puhkama.

Ideaalne tööpäev algab kell 10 ja lõpeb kell 15.00.

Mehed ja naised peaksid alati saama võrdset palka.

Üle 50-aastastel on raske tööd leida.

Emad peaksid beebiga kodus olema vähemalt kolm aastat.

Kolleegiga ei tohi kurameerida.

Suur kollektiiv on parem kui väike kollektiiv.

Mehed ei tohi töötada juuksurina, günekoloogina ja lasteaiaõpetajana.

Lapsed ei tohi töötada.

Töötajad peaksid minema pensionile 50-aastaselt.

8-tunnine tööpäev on liiga pikk.

Naised ei tohi töötada bussijuhina, poliitikuna ja tuletõrjuna.

Abikaasad ei tohi koos töötada.

Välismaal on suuremad palgad kui Eestis.

Riigikogu liikmed peaksid saama keskmist palka.

Mehed on paremad juhid kui naised.

Kokkuvõttev ülesanne

Osalejad töötavad paaris ja lõpetavad kordamööda laused.

TÖÖLEHT "LÖPETAGE LAUSED!

Lõpetage laused!

1. Tööpäev peab olema ...
2. Ma tahaksin töötada ...
3. Minu ülemus peab olema ...
4. Ma ei ole nõus töötama ...
5. Minu ideaalne tööpäev algab ...
6. Minu ideaalne tööpäev kestab ...
7. Minu ideaalne tööpäev lõpeb ...
8. Ma ei saa töötada, kui ...
9. Mulle meeldib töötada ...
10. Töötamiseks on mul vaja ...
11. Mulle meeldivad kolleegid, kes ...
12. Kõige suuremat palka peaksid saama ...
13. Parem väike palk kui ...

Keelekeskkonnaülesanne

Keelekeskkonnaülesandena külastavad osalejad kodulehte kandideeri.ee ning leiavad

- kaks tööpakkumist oma kodukoha lähedal,
- ühe huvitava tööpakkumise välismaal,
- ühe väga hea palgaga tööpakkumise.

KEELEKOHVIK NR 5. TEEMA "LEMMIKLOOMAD"

Fookus: lemmikloomade kirjeldamiseks vajaliku sõnavara aktiveerimine, nõuandmise harjutamine

Vaja: valget paberit ja markereid, teipi, tegelaste kirjeldusi

Häälestusülesanne. Nimeta lemmikloomi

- Kohvikupidaja palub osalejatel nimetada lemmikloomi ning kirjutab iga lemmiklooma nimetuse eraldi paberilehele. Vaja on saada vähemalt sama palju loomade nimetusi kui on osalejaid.

Soojendus nr 1. Kirjelda looma!

- Osalejad töötavad paarides. Iga paar saab 2-3 paberilehte lemmiklooma nimetusega ning puhtad lehed, kuhu nad kirjutavad sõnu, mis selle lemmikloomaga seostuvad. Kirjutada võib nii nimisõnu, omadussõnu kui ka tegusõnu. Kohvikupidaja abistab vajaliku sõnavaraga või julgustab osalejaid kasutama mobiiltelefonide vahendusel kättesaadavaid veebisõnastikke.
- Kohvikupidaja korjab sõnavaraga lehed kokku ja jagab need paaride vahel uuesti välja (nii, et paarid ei saa lehte, millele nad sõnu kirjutasid).
- Paarid püüavad arvata, millist looma on kirjeldatud, ning joonistavad antud sõnade järgi selle looma.
- Paarid tutvustavad oma joonistusi ning sõnavaralehe koostajad ütlevad, kas nad kirjeldasid seda looma usutavalt. Õige kirjelduse korral ühendatakse pilt ja lemmiklooma nimetus.

Soojendus nr 2. Mis loom ma olen?

- Kohvikupidaja kinnitab teibiga igale osalejale seljale ühe lemmiklooma nimetuse (nii et osaleja ei näe, mis looma ta saab).
- Osalejad liiguvad ruumis ringi ja püüavad *kas*-küsimusi kasutades ära arvata, mis loomad nad on. Küsida tuleb mina-vormis, näiteks: *Kas ma olen suur? Kas ma lendan? Kas ma söön porgandit?*

Põhiülesanne. Missugune lemmikloom talle sobiks?

- Osalejad töötavad kolmeliikmelistes rühmades. Iga rühm tõmbab loosiga viis lemmiklooma. Iga rühm tõmbab loosiga ka ühe tegelase kirjelduse, kellele lemmiklooma hakatakse valida.
- Rühmad arutavad ja panevad saadud lemmikloomad pingeritta. Milline loom võiks valitud tegelasele sobida kõige paremini ja milline kõige halvemini?
- Siis annab kohvikupidaja igale rühmale uue tegelase, kellele hakatakse lemmiklooma valida ning protsess kordub. Ideaalis valivad kõik rühmad lemmikloomi kõigile tegelastele.

MIIA

Minu nimi on Miia. Ma olen üheksa aastat vana. Ma elan kolmetoalises korteris koos ema ja väikevennaga, kes on kaks aastat vana. Ma lähen hommikul kella kaheksaks kooli, tunnid saavad läbi umbes kell üks. Siis ma tulen koju sööma ja pärastlõunal lähen muusikakooli. Muusikakoolis käin kaks korda nädalas ja ma pean ka kodus klaverit harjutama. Hinded on mul head, neljad ja viied. Tahaksin väga endale lemmiklooma! Aga millist looma võtta?

AUGUST

Minu nimi on August. Ma olen 72 aastat vana. Ma olen lesk ja elan üksi kahekorruselises majas. Mul on neli tuba, veranda ja aed. Ma olen pensionär ja ei tööta enam, aga ma käin kaks korda nädalas pensionäride klubis seenioritantsu kursustel. Mulle meeldib süüa teha ja ristsõnu lahendada. Mul on ka suur kasvuhoone, suvel ma kasvatan tomateid ja kurke ning müün neid turul, et lisaraha teenida. Ma tahaksin endale lemmiklooma, aga ma ei suuda otsustada, millist looma võtta.

ALEKSANDRA

Minu nimi on Aleksandra. Ma töotan haiglas medõena. Mul on mees ja kaks last, me elame neljatoalises korteris viiendal korrusel. Mees on rekkajuht ja ta on tavaliselt kolm päeva nädalas kodust ära. Minu lapsed käivad koolis, tütar õpib teises klassis ja poeg õpib seitsmendas klassis. Mina töotan sageli õhtuses vahetuses, mis tähendab, et ma olen öösiti tööl. Päeval, kui lapsed on koolis, püüan magada. Lapsed tahavad väga mingit lemmiklooma, aga me ei suuda otsustada, millist looma võtta.

OTT

Minu nimi on Ott. Ma olen üliõpilane ja minu pruut on ka üliõpilane. Me elame oma esimeses üürikorteris. Korter on ühetoaline, aga meil on ka rõdu, vannituba ja väike köök. Nädala sees oleme päeval ülikoolis loengutel ja õhtuti mängime sulgpalli. Meile meeldib ka filme vaadata ja arvutimänge mängida. Nädalavahetusel sõidame tavaliselt minu vanemate juurde. Nad elavad teises linnas ja neil on sageli abi vaja. Neil on suur aed.

Kokkuvõttev ülesanne

Grupid esitlevad lühidalt oma tegelast ja põhjendavad oma valikuid.

Keelekeskkonnaülesanne

Keelekeskkonnaülesandena külastavad osalejad kodulehte www.varjupaik.ee/varjupaigad ning leiavad loomade varjupaiga, mis on nende kodule kõige lähemal. Nad vaatavad, mis loomad seal varjupaigas on, valivad ühe looma ning loevad läbi tema tutvustuse. Järgmises keelekohvikus on nad valmis sellest loomast jutustama.

KEELEKOHVIK NR 6. TEEMA "REISIMINE"

Fookus: reisimisel kasutatava sõnavara aktiveerimine

Vaja: õhupalle, reisikuulutusi, valget paberit, viltpliiatseid, lahtilõigatud sedeleid probleemidega

Häälestusülesanne. Rannapall

- Osalejad töötavad kolme- või neljaliikmelistes rühmades. Iga rühm saab täispuhutud õhupalli. Ülesande sooritamiseks on vaja vabamat ruumi, kus saab liikuda.
- Rühmaliikmed seisavad ja löövad õrnalt õhupalli, nii et see püsiks õhus, kusjuures iga grupiliige, kes õhupalli puudutab, peab ütleva mingi reisimisega seotud sõna. Õelda võib näiteks riike või siis reisimiseks vajalikke esemeid või reisimisega seotud sõnu.

Soojendus nr 1. Mis juhtus?

- Osalejad töötavad kolmeliikmelistes gruppides. Kohvikupidaja annab igale grupile sedelid probleemidega, mida tuleb näidata kehakeele abil.
- Alustab osaleja, kes reisis eelmisel aastal kõige kaugemale. Ta võtab ühe sedeli, loeb sedeli vaikselt läbi ja näitab siis sedelil olevat probleemi kehakeelega. Sõnu kasutada ei tohi. Teised grupiliikmed küsivad eesti keeles *kas*-küsimusi, et aru saada, mis probleemiga on tegemist.

TÖÖLEHT "MIS JUHTUS?"

Oled hotellis ja kraanist tuleb ainult külma vett.

Oled hotellis ja sul on vaja fööni.

Oled hotellis ja tualetis ei ole WC paberit.

Oled restoranis, mille WC on lukus. Sul on vaja võtit.

Oled hotellis ja sul on vaja triikrauda.

Oled hotellis ja sul on öösel kell kolm vaja äratust ning taksot, et lennujaama sõita.

Oled hotellis ja sinu toas on võõras mees.

Oled võõras linnas ja tahad teada, kus asub loomaaed.

Oled restoranis ja märkad, et sinu rahakott on kadunud.

Oled hotellis ja sinu toas on ämblik.

Oled võõras linnas ja soovid leida head pitsarestorani.

Oled võõras linnas ja oled eksinud. Soovid leida hotelli.

Oled võõras linnas ja soovid leida metroopeatust.

Oled võõras linnas ja soovid leida supelranda.

Oled võõras linnas ja soovid leida kirikut.

Soojendus nr 2. Küsimustemäng

- Osalejad teevad ülesannet seistes ja ruumis ringi liikudes.
- Kohvikupidaja ütleb ükshaaval küsimusi või kuvab need ükshaaval seinale.
- Osalejad jagunevad iga küsimuse järel kaheks grupiks: need, kes vastavad küsimusele jaatavalt, ja need, kes vastavad eitavalt. Iga grupi sees jagunetakse omakorda paardesse või kolmikutesse ning põhjendatakse, miks niimoodi vastati.

Küsimused

1. Kas sa tahaksid reisida Põhja-Soome?
2. Kas sa tahaksid reisida Lõuna-Eestisse?
3. Kas sa tahaksid reisida Pariisi?
4. Kas sa tahaksid reisida Ameerikasse?
5. Kas sa tahaksid reisida Austraaliasse?
6. Kas sa tahaksid reisida Moskvasse?
7. Kas sa tahaksid reisida laevaga?
8. Kas sa tahaksid reisida lennukiga?
9. Kas sa tahaksid reisida oma autoga?
10. Kas sa tahaksid reisida seljakotiga?
11. Kas sa tahaksid reisida rongiga?
12. Kas sa tahaksid reisida bussiga?
13. Kas sa tahaksid reisida mootorrattaga?

Soojendus nr 3. Kettjutustus

- Kohvikupidaja alustab kettjutustust ja ütleb: *Ma sõidan homme Austraaliasse (vm teine koht, mis eelmises harjutuses osalejaid kõnetas või erutas) ja mul on kotis päikesepillid.*
- Järgmine kõneleja kordab lauset ning lisab loetelusse uue eseme, näiteks *Ma sõidan homme Austraaliasse ja mul on kotis päikesepillid ja ujumisriided.*
- Jätkatakse seni, kuni kõik osalejad on saanud loetelusse lisada ühe asja.
- Kui osalejate keeletase lubab, võib igale sõnale lisada ka omadussõna, näiteks *Ma sõidan homme Austraaliasse ja mul on kotis moodsad päiksepillid.*

Põhiülesanne. Reisikuulutused

- Osalejad töötavad paaris ja kumbki paariline loeb kahte reisikuulutust ning valib välja ühe kuulutuse. Seejärel kutsub ta kaaslast endaga sellele reisile ning tutvustab talle lühidalt reisi.
- Kaaslane joonistab samal ajal kohvri ning sinna sisse umbes 15 asja, mis ta sellele reisile kaasa võtaks. Siis vahetatakse rollid.
- Seejärel kogub kohvikupidaja pildid kohvritest kokku ning ütleb, et lennujaamas läksid kohvrid segi ning jagab igale osalejale pildi kohvriga, mis ei ole tema oma.
- Osalejad peavad leidma oma kohvri küsides *kas-küsimusi* kohvri sisu kohta, näiteks *Kas sinu kohvris on päikesepillid?*, kusjuures pilti ei tohi näidata enne, kui partner on kõigile küsimustele jaatavalt vastanud. Kui omanik leiab oma kohvri, saab ta pildi tagasi.

Kokkuvõttev ülesanne

Iga osaleja räägib, mis tal kohvris on, ning grupp peab ära arvama, kuhu ta reisile läheb.

Keelekeskkonnaülesanne

Osalejad külastavad kodulehte www.puhkaeestis.ee/et/otsi-tuure ning valivad sealt

- ühe tuuri oma kodukoha lähedal,
- reisi, kuhu nad tahaksid minna,
- reisi, kuhu nad mitte mingil tingimusel ei läheks.

KEELEKOHVIK NR 7. TEEMA "ÕPPIMINE"

Fookus: oma haridustee kirjeldamine, küsimuste esitamine ja küsimustele vastamine

Vaja: valget paberit, paljundatud ja lahtilõigatud sedeleid küsimustega

Häälestusülesanne. Õppeainete Alias

- Osalejad nimetavad, mis õppeained neile koolis meeldisid.
- Osalejad nimetavad, mis õppeained neile koolis ei meeldinud.
- Õppeainete nimetused kirjutatakse tahvlile ja sedelitele.
- Õppijad jagunevad paardesse. Iga paar saab sedeli ühe õppeaine nimetusega.
- Paarilised lepivad kokku, kes on õpilane ja kes on õpetaja.
- Paarid esitavad saadud õppeaine tunnist ühe stseeni ja kaaslased arvavad, mis õppeainega on tegemist.

Soojendus nr 1. Rida

- Ülesande tegemiseks on vaja niipalju vaba ruumi, et osalejad saavad asetuda ritta. Kohvikupidaja selgitab, millises rea otsas on number väiksem ja millises suurem.
- Osalejad võtavad ennast allpool olevate küsimuste vastuste järgi ritta.
 1. Mis aastal sa kooli läksid?
 2. Mis aastal sa viimati kuskil koolis käisid või midagi õppisid?
 3. Mis aastal sa viimati mõne eksami tegid? Mis eksam see oli?
- Ridasis moodustatakse kolm korda, kusjuures iga kord peavad osalejad oma koha leidmiseks kaaslastega suhtlema.
- Kui iga rida on valmis, küsib kohvikupidaja igalt osalejalt tema aastaarvu. Kohvikupidaja teeb ülesannet kaasa.

Soojendus nr 2. Arvamismäng

- Osalejad töötavad paardes. Kumbki paariline kirjutab paberilehele viis talle olulist oma haridustega seotud aastaarvu.
- Paarilised küsivad kordamööda küsimusi üksteise aastaarvude kohta. Näiteks: *Kas sa läksid siis kooli? Mis kooli sa sel aastal läksid?* jne

Põhiülesanne. Küsimustemäng "99 küsimust"

- Kohvikupidaja paljundab küsimused eraldi sedelitena (igal sedelil üks küsimus, küsimused võiks paljundada eri värvi paberitele, see hõlbustab mängu käiku). Iga osaleja saab kõigepealt kolm küsimust.
- Töötatakse paardes. Kumbki paariline küsib kolm küsimust. Kui küsimused on esitatud, vahetavad paarilised oma küsimused ning leiavad uue vestluspartneri.
- Küsimusi küsitakse seni, kuni mõnele osalejale jõuavad juba tuttavad küsimused. Need küsimused vahetab kohvikupidaja uute küsimuste vastu.
- Mängitakse seni, kuni küsimused saavad otsa või mäng ammendub.

TÖÖLEHT "99 KÜSIMUST"

1. Nimeta kolm lindu ja kolm looma eesti keeles.

2. Nimeta kevadkuud.

3. Mitu maakonda on Eestis?

4. Ütle kaks sõna, milles on "ö" täht.

5. Kumb elab kauem, kas koer või kilpkonn?

6. Kas Eesti on suur või väike?

7. Kui palju on kolm korda kolm?

8. Nimeta kolm eesti naisenime ja kolm eesti mehenime.

9. Kui palju on sada jagatud kahega?

10. Mitu päeva on nädalas?

11. Nimeta kolm Eesti linna.

12. Kes on Eesti president?

13. Nimeta talvekuud.

14. Ütle kaks sõna, milles on "ü" täht.

15. Mis on Jaapani pealinn?

16. Kas sa tead, kes on päkapikk?

17. Kas ma meeldin sulle?

18. Kas kapsas on puuvili?

19. Kas Anton Hansen Tammsaare oli füüsik?

20. Kui palju on kuusteist miinus kaks?

21. Kas sulle meeldis koolis kehaline kasvatus?

22. Kas sa oled näinud põtra?

23. Kas sa tead Pythagorase teoreemi?

24. Nimeta vikerkaare värvid.

25. Kas sa oled näinud suitsupääsukest?

26. Kui palju on viis korda viis?

27. Mis värvi on sebra?

28. Mitu sentimeetrit on meeter?

29. Ütle kaks sõna, milles on "ä" täht.

30. Kui kõrge on Suur Munamägi?

31. Mitu nurka on kolmnurgal?

32. Kas Eestis on soe või külm?

33. Kui palju on sada miinus üheksakümmend üheksa?

34. Kas üheksa on paarisarv või paaritu arv?

35. Kas kuusk on lehtpuu või okaspuu?

36. Nimeta kolm puuvilja eesti keeles.

37. Kui vana on internet?

38. Mis on Inglismaa pealinn?

39. Mitu nurka on ruudul?

40. Nimeta suvekuud.

41. Kas ring on ümmargune või kandiline?

42. Mis on tähestiku esimene täht?

43. Kas Puškin oli keemik?

44. Ütle kaks sõna, milles on "õ" täht.

45. Kui pikk sa oled?

46. Mis värvi on jänes?

47. Mis linnas asub Eiffeli torn?

48. Kui palju on kolm korda kolm?

49. Mitu jalga on hobusel?

50. Mis on maailma kõige suurem lind?

51. Kas sa oskad laulda?

52. Kas sa oled vasaku- või paremakäeline?

53. Mitu tähte on sõnas "öö"?

54. Kas ma olen huvitav inimene?

55. Kas Einstein oli kirjanik?

56. Kes on Eesti peaminister?

57. Kas elevant oskab ujuda?

58. Mis riigis asuvad püramiidid?

59. Kuhu lendavad sügisel rändlinnud?

60. Nimeta kolm juurvilja.

61. Mis värvi on must tee?

62. Kas sügisel lähevad päevad lühemaks ja ööd pikemaks või vastupidi?

63. Nimeta sügiskuud.

64. Nimeta kolm looma, kes söövad liha.

65. Millal on Austraalias talv?

66. Kas karu on koduloom või metsloom?

67. Mis keelt räägivad austraallased?

68. Nimeta viis asja, mis on tehtud puust.

69. Missugune on ilus ilm?

70. Millal on naistepäev?

71. Kas tamm on lehtpuu või okaspuu?

72. Nimeta Eesti kõige suurem saar.

73. Kas känguru hüppab või jookseb?

74. Kumb on parem, kas šokolaad või jäätis?

75. Kas sa tead, kes või mis on "puuk"?

76. Kas sulle meeldis koolis matemaatika?

77. Kas taevas on üleval või all?

78. Kui palju on kaksteist pluss kaksteist?

79. Millal on Eesti Vabariigi aastapäev?

80. Kas krokodillid munevad?

81. Mitu mängijat on jalgpallimängus väljakul?

82. Mis on sõna "ilus" vastandsõna?

83. Mis on mürgine, kas bensiin või keefir?

84. Mis värvi on roheline tomat?

85. Mitu sõrme ja varvast sul on?

86. Kas sa oskad tangot tantsida?

87. Nimeta kolm asja, mis on tehtud klaasist.

88. Mis on Inglismaa rahaühik?

89. Kumb on magusam, kas kartul või apelsin?

90. Mitu tundi peab inimene magama?

91. Kui palju inimesi elab Eestis?

92. Mis keelt räägivad brasiillased?

93. Kumb on suurem, kas hobune või eesel?

94. Mis on sõna "rumal" vastandsõna?

95. Mis värvi on minu silmad?

96. Kas sa tead, kes või mis on "millimallikas"?

97. Mida sööb haikala?

98. Kas kassid lendavad?

99. Mis värvi on kõrvits?

Kokkuvõttev ülesanne

Iga osaleja ütleb, missugune küsimus oli

- kõige huvitavam
- kõige raskem
- kõige kergem
- kõige naljakam

Väikse grupi puhul võib teha ülesannet kogugrupitööna ja suurema grupi puhul lasta küsimustele vastata paarides.

Keelekeskkonnaülesanne

- Kohvikupidaja jagab igale osalejale 2–3 eri tüüpi küsimust eelmisest küsimustemängust.
- Iga osaleja loob saadud küsimuse eeskujul viis uut küsimust. Osalejad võivad kokku leppida, kas küsimusi koostatakse mingil kindlal teemal, näiteks "Eesti", "Naljakad eestikeelsed sõnad" vm või vabal teemal. Kohvikupidaja soovitab märksõnu, millega internetist infot otsida, näiteks *huvitavaid fakte Eesti kohta, keeleväänajad* vm.

KEELEKOHVIK NR 8. TEEMA "KINGITUSED"

Fookus: kingituste üleandmise ja vastuvõtmise harjutamine, kingivalikute põhjendamine, tänukirja koostamine

Vaja: fotosid või Aliase kaarte, isikute pilte (vt www.integratsioon.ee/eesti-keele-ope-materjalid, Keelekohviku juhendi lisad, pildid teemal "Mida kingiksid?"), lahtilõigatud sõnasedeleid ja küsimusi, valget paberit

Häälestusülesanne. Mida sa talle kingiksid?

- Kohvikupidaja näitab isikute pilte ning küsib osalejalt, mida nad sellele isikule kingiksid.
- Osalejad vaatavad pilte ning pakuvad sobivaid kingitusi.

Soojendus nr 1. Küsimustemäng

- Osalejad töötavad kolmeliikmelistes rühmades. Iga rühm saab paki küsimustega.
- Alustab rühmaliige, kellel on järgmisena sünnipäev.
- Osalejad võtavad kordamööda pakist küsimusi, loevad küsimuse ette ning ütlevad, kumb rühmakaaslane küsimusele vastab. See, kes ei vasta, peab esitama täiendavaid küsimusi või vastust kommenteerima.

TÖÖLEHT "KÜSIMUSTEMÄNG. MIDA KINGIKSID?"

1. Mida kingiksid beebile?

2. Kui palju ja mis värvi roose kingiksid pulmadeks?

3. Mida kingiksid oma vanaemale jõuludeks?

4. Kas sul on lemmiklill, mida meeldib kingituseks saada?
Mis lill see on? Miks?

5. Kui palju raha kingiksid teismelisele sünnipäevaks?

6. Mida kingid sõbrale, kui sul ei ole raha?

7. Kas sulle meeldib kingitusi rohkem saada või teha?

8. Kas sa teed vahel ka iseendale kingitusi? Kui tihti? Milliseid?

9. Mis on kõige väiksem kingitus, mis sa oled saanud?

10. Räägi, kas sa oled teinud või saanud mõne ebaõnnestunud kingituse?

11. Räägi kõige erilisemast kingitusest, mida sa oled teinud või saanud?

12. Ütle sõna „kingitus“ erinevates keeltes.

13. Kas keegi on sulle kunagi öelnud, et sa oled ise kõige parem kingitus? Räägi sellest pikemalt, kui soovid.

Soojendus nr 2. Palun, see jänes on sulle!

- Iga osaleja saab viis Aliase kaarti. Osalejad liiguvad ruumis ja kingivad saadud kaardid ükshaaval oma rühmakaaslastele.
- Iga kingitust üle andes peab kingiandja seda ka veidi kirjeldama ning põhjendama, miks just see kaaslane niisuguse kingituse saab. Näiteks *Palun siin on sulle üks hall jänes. Ta on 3-aastane, ta lemmikvärv on roheline ja talle meeldib muinasjutte kuulata. Ma arvan, et sina oskad väga hästi muinasjutte rääkida.*
- Kingisaaja tänab kingituse eest ning hoiab kaardi alles, sest tal on neid kokkuvõttes ülesandes jälle vaja.
- Kohvikupidaja teeb ülesannet kaasa ja jälgib, et kõik osalejad saaksid mõne kingituse. Vajadusel teeb ta ise mõne kingituse sellele, kes pole kingitust saanud.

Põhiülesanne. Mida kinkida ja mida mitte?

- Osalejad töötavad väikestes rühmades. Iga rühm saab kolmed materjalid:
 - 1) fotod või Aliase kaardid, kus on peal erinevad asjad, mida sobib või ei sobi kinkida, näiteks lilled, veinipudel, šokolaad, auto, aluspüksid, elevant jne
 - 2) sõnasedelid, kus peal on nimetused

TÖÖLEHT "ISIKUD"

vanem kolleeg	5-aastane tüdruk	vanaema	ülemus	tüdruk-sõber	kodutu
Eesti president	vanaisa	ämm	abikaasa	poiss-sõber	külaline Venemaalt
13-aastane poiss	naabritädi	külaline Soomest	äi	külaline Jaapanist	lemmikloom

3) sõnasedelid, kus on peal sündmuste nimetused

TÖÖLEHT "SÜNDMUSED"

jõulupidu	pulma-aastapäev	8. märts	isadepäev	emadepäev
sünnipäev	soolaleivapidu	pulmad	külaskäik	katsikud

- Pildid ja mõlemad sõnasedelid asetatakse lauale kirjaga allapoole. Sõnasedelid on mõistlik valmistada või paljundada eri värvi paberitele, nii ei lähe pakid segi.
- Alustab osaleja, kes viimati kellelegi kingituse tegi. Osaleja võtab igast hunnikust ühe paberi (st pildi ja kaks sõnasedelit) ning ütleb, kas sellist asja sobiks kinkida antud isikule antud sündmuse puhul.

Kokkuvõttev ülesanne. Tänu kiri

- Kohvikupidaja kirjutab või kuvab tahvlile tänukirja näidise, näiteks:

Tere, kallid ... !

Täna sa Sind tore kingituse eest! Kuidas sa küll teadsid, et ma tahan endale jäne? Ma räägin talle nüüd igal õhtul muinasjutte. Me oleme väga õnnelikud!

Parimate tervitustega

... .

- Kohvikupidaja annab igale osalejale piisavalt paberilehti, et ta saab igale inimesele, kellelt sai soovitud ülesandes nr 2 kingituse, koostada tänukirja.

Keelekeskkonna ülesanne

- Iga osaleja kirjutab sedelile oma nime. Kohvikupidaja korjab sedelid kokku ning iga osaleja võtab ühe sedeli (mitte enda oma). Järgmises keelekohvikus tuleb sellele inimesele, kelle nimi on sedelil, teha pisikene kingitus. Kingitus peab olema mingi kasutatud või enda tehtud asi, st kingitust ei tohi osta, vaid see tuleb kodunt kaasa võtta, näiteks midagi omatehtut, mõni köögiriist, mõni aksessuaar, raamat vm. Kingitus tuleb pakkida ja saaja nimi kirjutada pakile.
- Järgmises kohvikus saab igaüks kingipaki. Pakid avatakse ükshaaval. Pärast paki avamist arvab kingi saaja, kellelt see pakk võiks olla. Kingi andja põhjendab, miks ta kingib just selle eseme sellele inimesele.
- Kui on puudujaid, võtab kohvikupidaja igaks juhuks kaasa paar kingitust, et keegi ei jääks ilma kingita.

KEELEKOHVIK NR 9. TEEMA "ORIENTEERUMINE LINNAS"

Fookus: linna asutuste ja kohtade sõnavara aktiviseerimine, tee juhatamine, vaatamisväärsuste tutvustamine

Vaja: vaba pörandapinda, valget paberit, markereid, maalriteipi

Häälestusülesanne. Kaardile asetumine

(ülesande käiku vt lk 49)

- Mine kaardil sellesse kohta, kus oled sündinud.
- Mine kaardil sellesse kohta, kus oled kõige kauem elanud.
- Mine kaardil sellesse kohta, kus sa tahaksid elada.

Soojendus nr 1. Ideaalne linn

Iga osaleja ütleb 3-5 asutust või kohta (näiteks park, lennujaam, lasteaed, meri), mis peaks olema selles linnas, kus ta tahaks elada. Kohvikupidaja kirjutab need kohad tahvlile.

Soojendus nr 2. Pööra paremale!

- Kohvikupidaja selgitab fraase *Mine otse! Pööra paremale! Pööra vasakule! Pööra tagasi! Stopp!*
- Seejärel tehakse juhiste andmise ja usalduse süvendamise harjutamiseks läbi mäng, milles osalejad moodustavad paarid.
- Üks paariline sulgeb silmad ja teine on tema läheduses ning juhendab teda ühest ruumi seinast teise liikuma (*Mine otse! Stopp! Pööra paremale! Mine otse! Pööra vasakule! Stopp!*). Alguses võib juhendaja ka paarilisele käed õlgadele panna, küsides eelnevalt, kas seda võib teha. Ruumis liikudes tuleb tähele panna ka teisi liiklejaid.

Lisavõimalus: Ülesande keerukust saab tõsta, kui osalejate liikumisteele asetada toole vm takistusi.

Põhiülesanne. Linnaekskursioon

- Osalejad joonistavad igale valgele paberile ühe asutuse või koha esimese soojendusülesande loendist ning kirjutavad juurde ka eestikeelse nimetuse. Kui kõik kohad on kaartidele kantud, asutakse linna planeerima.
- Osalejad kasutavad maalriteipi tänavate markeerimiseks, st teip tõmmatakse maha ja nendest joontest saavad tänavad. Osalejad panevad tänavatele ka nimed. Kohvikupidaja võib julgustada osalejaid nimetama tänavaid oma nimega, näiteks *Olga puiestee*, *Aleksandri tänav* jne. Osalejad asetavad tänavate äärde paberid, millel on asutused ja kohad, kusjuures tuleb jätta nii palju ruumi, et tänavatel saaks kõndida ilma asutuse või koha peale astumata. Viimasena valivad kõik osalejad endale elukoha linnas ja asetavad sinna paberi oma nimega.
- Siis võtavad osalejad paaridesse ja üks paariline teeb teisele linnaekskursiooni, juhendades teda nii liikumisel (*Pööra vasakule Lambi tänavale!*) kui ka rääkides linna vaatamisväärsustest (*Vasakul pool on kasiino*).

Kasiino vastas elab Aleks.) Hiljem vahetatakse rollid. Kui aega on, võib kaardil liikuda mitu korda, näiteks lennujaamast koju jmt.

Kokkuvõttev ülesanne

Osalejad ütlevad lauseid asutuste ja kohtade paiknemise kohta (*Muuseum on poe taga*) ning kohvikupidaja korjab kokku need kohad, mille kohta on lause öeldud. Niimoodi saab lõpuks põrand jälle puhtaks.

Keelekeskkonnaülesanne

Osalejad kasutavad keelekohvikust kojuminekuks eestikeelse Google Maps'i rakenduse või mõne muu navigatsioonirakenduse juhiseid.

KEELEKOHVIK NR 10. TEEMA "UNISTUSED"

Fookus: unistuste ja tulevikus toimuva kirjeldamine

Vaja: sedeleid küsimustega ja sedeleid vestlusteemadega, Dixiti kaarte vm mitmeti tõlgendatavaid pilte võimalikest unistustest, *post-it* sedeleid

Häälestusülesanne

- Kohvikupidaja kuvab pilte, millel on fotod tüüpilistest unistustest (vt www.integratsioon.ee/eesti-keele-oppe-materjalid, Keelekohviku juhendi lisad, pildid teemal "Unistused").
- Osalejad arutlevad piltide põhjal, kas neil on olnud sarnaseid unistusi või mitte.

Soojendus nr 1. Kohtumised. Kui sa oleksid...?

- Kohvikus osalejad valivad endale paarilise.
- Kohvikupidaja ütleb küsimuse.
- Aega paarilisega rääkida on üks minut. Kui aeg saab läbi, tuleb valida uus paariline ning kohvikupidaja esitab uue küsimuse.

Küsimused

1. Kui sa oleksid värv, mis värv sa oleksid?
2. Kui sa oleksid aastaaeg, mis aastaaeg sa oleksid?
3. Kui sa oleksid jook, mis jook sa oleksid?
4. Kui sa oleksid söök, mis söök sa oleksid?
5. Kui sa oleksid ajalooline tegelane (mees), kes sa oleksid?
6. Kui sa oleksid ajalooline tegelane (naine), kes sa oleksid?
7. Kui sa oleksid loom, kes sa oleksid?
8. Kui sa oleksid riik, mis riik sa oleksid?

Soojendus nr 2. Mida sa teeksid, kui ...?

- Kohvikupidaja palub osalejatel moodustada kolmeliikmelised grupid.
- Osalejad võtavad pakist kordamööda küsimusi ja loevad need ette. See, kes küsimuse ette loeb, otsustab, kumb kaaslane küsimusele vastama peab.

TÖÖLEHT "MIDA SA TEEKSID, KUI...?"

1. Mida sa teeksid, kui saaksid ühe päeva olla mees (naine)?	2. Mida sa teeksid, kui saaksid olla kuu aega Eesti peaminister?
3. Mida sa teeksid, kui sinu köögikraanist voolaks mitte vesi, vaid punane vein?	4. Mida sa teeksid, kui su vanemad (lapsed) elaksid Austraalias? Kas läheksiid külla?
5. Mida sa ostaksid, kui sa oleksid rikas? Mida sa kindlasti ei ostaks?	6. Kui sul oleks kolm soovi, siis mida sooviksid? Aga kui soovet oleks ainult üks?
7. Kui sa oleksid nähtamatu, siis mida sa teeksid?	8. Millest sa unistasid lapsena?

Põhiülesanne. Minu unistus

- Kohvikupidaja on ette valmistanud sedelid vestlusteemadega. Igal sedelil on üks teema.

TÖÖLEHT "UNISTUSED"

unistuste amet	unistuste puhkuserais	unistused selleks aastaks
----------------	-----------------------	---------------------------

unistuste kohtumine	unistuste kodu	unistuste sünnipäev
unistuste mees või naine	unistuste perekond	unistuste auto

- Iga osaleja saab ühe *post-it* sedeli ja teeb sinna kohtumiste plaani ehk sellise väikese tabeli.

Aeg	Nimi	Koht
18.00		
19.00		
20.00		

- Seejärel lepivad osalejad kokku kolm kohtumist erinevate kaaslastega. Kohtumise kohaks märgitakse mõni koht ruumis. Kokkulepitud kohtumise märgivad mõlemad osalejad oma paberile. Osalejad peavad olema tähelepanelikud, et nad ei lepiks endale mitut kohtumist samaks ajaks. Kohtumiste plaan võiks nüüd välja näha selline:

Aeg	Nimi	Koht
18.00	Marina	akna juures
19.00	Ilja	ukse juures
20.00	Aleks	kella all

- Nüüd ütleb kohvikupidaja, et kell on kuus, ning palub osalejatel minna oma kohtumisele.
- Osalejad liiguvad vastavalt oma plaanile ning iga paar saab kohvikupidajalt sedeli, millel on teema. Pärast teema läbilugemist annavad paarid sedeli tagasi, nii et seda saab uuesti kasutada.
- Kohvikupidaja paneb lauale Dixiti kaardid, nii et need on kõigile nähtavad. Pärast teema teadasaamist valib iga inimene endale ühe Dixiti kaardi, mis seda teemat tema jaoks avab või illustreerib.
- Paarilised räägivad ja esitavad vastastikku ka küsimusi.

- Seejärel kordub protseduur (teema valimine, Dixiti kaardi valimine ja rääkimine) ka järgmiste paarilistega.

Kokkuvõttev ülesanne

Iga osaleja ütleb, kuidas ta ennast hetkel tunneb. Soovi korral võivad osalejad rääkida ka oma unistustest.

Keelekeskkonnaülesanne

Osalejad loevad lehelt et.wikiquote.org/wiki/Unistused tsitaate unistuste kohta ning valivad ühe, mis neid kõige enam kõnetab. Järgmises keelekohvikus on nad valmis oma valikut esitama ja põhjendama.

KEELEKOHVIK NR 11. TEEMA "RIIDED"

Fookus: riietega seonduva sõnavara aktiveerimine, riiete ostmise harjutamine

Vaja: paberit hinnasedelite tegemiseks, lahtilõigatud küsimustekaarte, mitmesuguseid riidesemeid, näiteks: sallid, mütsid, kindad, T-särgid, meestesärgid, miniseelikud, kaelakeed, värvilised ujumispüksid, seelikud jmt

Häälestusülesanne. Valime riideid

- Kohvikupidaja näitab kaasatoodud riietusesemeid ning palub osalejatel neid eesti keeles nimetada.
- Kohvikupidaja julgustab kasutama ka riietusesemete kirjeldamiseks sobivaid omadussõnu.

Soojendus nr 1. Mis sul seljas on?

- Osalejad töötavad paaris.
- Paarilised seisavad seljad vastamisi ja kirjeldavad (ilma paarilist vaatamata, mis tal seljas on).

Lisavõimalus: Paar osalejat läheb teiste selja taha või ruumi tagaossa, kus neid näha ei ole, ja teised kirjeldavad ja küsivad, mis neil seljas on.

Soojendus nr 2. Mis riietusesemest me räägime?

- Kohvikupidaja paneb kaasatoodud riietusesemed lauale, nii et need on kõigile nähtavad. Osalejad võivad ülesande jaoks "annetada" ka omi riietusesemeid (näiteks sülle, kindaid, mütse).
- Osalejad töötavad paarides. Iga paar valib esemete seast ühe eseme (valitakse sosinal arutades ja ese ise jääb lauale).
- Paarilised arutlevad riietuseseme üle teiste kuulates, näiteks
 - *Minu meelest sobiks seda kanda suvel, aga võibolla ka soojal talvel.*
 - *Jah, nõus. Mis sa arvad, kas see sobiks mehele või naisele?*
 - *Mina arvan, et naisele.*
- Teised grupiliikmed püüavad ära arvata, mis riietuseseme üle nad arutlevad.
- Niiviisi arutlevad valitud riietuseseme üle kõik paarid.

Põhiülesanne. Riidepood

- Osalejad töötavad paarides. Paarilise võib valida selle järgi, kellega on kõige sarnasemad riided.
- Iga paar avab "riidepoe", st valib kohvikupidaja kaasatoodud riietusesemete hulgast viis eset. Esemed asetatakse lauale, neile kinnitatakse hinnasildid.
- Paarilised arutlevad ja panevad vajadusel kirja, missugust sõnavara ja väljendeid on vaja, et riietusesemeid müüa, ning millist sõnavara on vaja, et riietusesemeid osta.
- Seejärel jääb üks paarilistest "poodi pidama" ja teine paariline läheb endale

riietuseset "ostma". Müüjad kiidavad ostjatele oma kaupa ja julgustavad riietusesemeid selga proovima. Iga "ostja" peab "ostma" vähemalt ühe riietuseseme.

- Kui ostjad on eseme ostnud, vahetatakse rollid.
- Lõpuks ütlevad kõik osalejad, kui rahul nad oma uue riietusesemega on.

Kokkuvõttev ülesanne

Osalejad arutlevad väiksemates gruppides järgmiste küsimuste üle. Kohvikupidaja annab grupile viiekaupa paljundatud küsimused, sõltuvalt sellest, kui palju aega rääkimiseks on jäänud.

TÖÖLEHT "RIIDED"

1. Mis riideesemeta sa elada ei saa?
2. Millise riideeseme sa viimati ostsid? Kui palju see maksis?
3. Mis on su lemmikriideese?
4. Kui pikad seelikud sulle meeldiksid?
5. Mitu riidekappi sul kodus on?

1. Mitu paari kingi sul on? Aga saapaid?
2. Kuhu sa lähed kummikutega?
3. Mis riideese on sul kõige kauem olnud? Kui kaua?
4. Kas sul on mõni riideese oma emalt või vanaemalt?
5. Kas sul on mõni riideese oma isalt või vanaisalt?

1. Kirjelda oma lemmikleiti või lemmikpluusi vm.
2. Mitu minutit sa hommikul riietud?
3. Kellel teie peres on kõige rohkem T-särke?
4. Milline kasukas sulle meeldiks?
5. Mida paned selga pulma? Aga matusele?

1. Mis värvi kindaid sa kannad? Aga mütse?
2. Kumma sa valiksid, kas stringid või bokserid? Miks?
3. Kas sa ostad uusi riideid või kasutatud riideid?
4. Mida sa kannad õhtul kodus?
5. Millised riided sobivad koolilõpupeole?

Keelekeskkonnaülesanne

Keelekeskkonnaülesandena lähevad osalejad kohalikku riidepoodi ning proovivad seal selga vähemalt kolme riideeset. Müüjaga peab eesti keeles suhtlema ning uurima, kas on väiksemat, suuremat, teist värvi või teise lõikega mudelit.

KEELEKOHVIK NR 12. TEEMA "SÕBRAD"

Fookus: inimese kirjeldamiseks vajaliku sõnavara aktiveerimine

Vaja: valget paberit, vildikaid, teipi või tahvlinätsu piltide seinale kinnitamiseks

Häälestusülesanne. Kes on sõber?

- Kohvikupidaja kuvab seinale või kirjutab tahvlile järgmised aforismid ja vanasõnad.
- Osalejad arutlevad lühidalt, kas nad on nende väidetega nõus.

Minu sõber on see, kes võtab mind sellisena, nagu ma olen. Henry David Thoreau

Sõpra tuntakse hädas. Eesti vanasõna

Sõber on see, kellele võid kell neli hommikul helistada. Marlene Dietrich

Kes on sõber? Üks hing kahes kehas. Aristoteles

Ütle mulle, kes on sinu sõbrad, ja ma ütlen, kes sa ise oled. Vene vanasõna

Soojendus nr 1. Kohtade vahetus

Toolid ruumis asetuvad ringselt ja osalejad istuvad toolidel. Kohvikupidaja seisab ringi keskel ja ütleb väiteid ning kõik osalejad, kelle kohta väide käib, vahetavad omavahel kohad.

1. Mul on palju sõpru.
2. Kui ma laps olin, siis mul oli rohkem sõpru kui praegu.
3. Sõpru leida on lihtne.
4. Mul on vähemalt viis head sõpra.
5. Mul on ainult üks hea sõber.
6. Minu kõige parem sõber elab minuga samas linnas.
7. Mul on sõpru, kes elavad välismaal.
8. Mul on Facebookis üle 500 sõbra.
9. Ma tean oma sõbra telefoninumbrit peast.
10. Minu sõbrad on ainult naised.

Soojendus nr 2. Kohtumised

- Kohvikus osalejad valivad endale paarilise, kes tundub endaga sarnane. Paarilisele ka põhjendatakse oma valikut.
- Kohvikupidaja ütleb ühekaupa kõneteemasid. Paarilisega on aega rääkida kaks minutit. Kohvikupidaja annab märku, kui aeg saab läbi.
- Seejärel tänatakse partnerit ning valitakse uus paariline, kes tundub erinev.
- Kohvikupidaja annab uue kõneteema ning kõik kordub.
- Valimise kriteeriumid on veel:

- keda tahaksid paremini tundma õppida.
- kes tundub usaldusväärne,
- kes tundub huvitav.

Kõneteemad

1. Mida tähendab sinu jaoks sõna „sõprus“? Milline on hea sõber?
2. Mitu sõpra sul on? Aga mitu tuttavat sul on? Kuidas muutub tuttav sõbraks?
3. Kas kõige paremaid sõpru saab olla mitu? Võrdle oma kahte head sõpra.
4. Kas oled mõne sõbra leidnud internetist? Kas internetisõprus võib muutuda armastuseks?
5. Räägi oma kõige vanemast sõbrast. Kuidas te tuttavaks saite? Kui kaua te teineteist tunnete? Kui tihti te kokku saate? Mida te koos teete?

Põhiülesanne. Joonista minu sõber

- Osalejad töötavad paaris.
- Paarilised istuvad seljad vastamisi, ühel osalejal on valge paber ja vildikas.
- Üks paariline räägib ühest oma sõbrast, kirjeldades tema välimust, huvisid jm, ning teine joonistab kirjelduse põhjal pildi kujutades kirjeldatud sümbolite vm abil.
- Kohvikupidaja korjab pildid kokku ning osalejad vahetavad rollid. Nüüd kirjeldab oma sõpra see, kes enne joonistas.
- Kohvikupidaja korjab ka need pildid kokku ning teeb kõigist piltidest galerii, st kinnitab pildid seinale, nii et need on kõikidele nähtavad.
- Osalejad vaatavad pilte ja valivad ühe pildi, kellega nad tahaksid sõbrad olla. Osalejad töötavad paarides ja jutustavad üksteisele pildi põhjal sellest inimesest.

Kokkuvõttev ülesanne

Lõpuks korjab kohvikupidaja kõik pildid veelkord kokku ning laseb igal osalejal valida pildi, mis joonistati tema sõbrast, ning põhjendab, miks ta nii arvab.

Keelekeskkonnaülesanne

Osalejad kuulavad valikust ühte laulu ning otsivad internetist lauluteksti ning püüavad tekstist aru saada ja kaasa laulda.

Mari Pokinen *Sõpradele*, youtu.be/CjNKO1EXf1E

Jaan Tätte ja Marko Matvere *Sõprade laul 1*, youtu.be/mLmIZqNXPx4

Jaan Tätte ja Marko Matvere *Sõprade laul 2*, youtu.be/FIE17Hv4gO4

Jaan Tätte ja Marko Matvere *Sõprade laul 4*, youtu.be/tD6UN_gBrNO

Jaan Tätte ja Marko Matvere *Sõprade laul 5*, youtu.be/g9K5qhuclIM

Jaan Tätte ja Marko Matvere *Sõprade laul 8*, youtu.be/wHbo5I3dWgE

KEELEKOHVIK NR 13. TEEMA "TERVIS"

Fookus: kehaosade nimetamine, tervisemuredest rääkimine

Vaja: sõltuvalt grupi suuruselt üks või kaks umbes inimese pikkust tapeedipaneeli, paksu joonega markereid, *post-it* sedeleid, lahtilõigatud rollikaarte

Häälestusülesanne. Mis teil valutab?

- Kohvikupidaja ütleb, et kohviku teemaks on „Tervis“ ning palub osalejatel teda jälgida ning ära arvata, mis tervisehäda tal on. Kohvikupidaja võib näiteks
 - hoida kätt põsel *Kas teil valutab hammas?*
 - longata jalga *Kas te väänasite jala välja?*
 - hoida kõhust kinni *Kas teil valutab kõht?*
 - aevastada *Kas te olete külmetunud?*
- Kohvikupidaja julgustab osalejaid küsimusi esitama ning kui osalejad on soojenenud, võib äraarvamismängu juhtida ka mõni osalejatest.

Soojendus nr 1. Keha kontuurkaart

- Töötatakse kolme- kuni viieliikmelistes rühmades.
- Kohvikupidaja rullib pörandale inimesepikkuse tapeedipaneeli (või kinnitab selle võimalusel seinale). Osalejate hulgast valitakse kõige lühem inimene, kes kannab pükse. See osaleja heidab tapeedile selili või seisab seljaga vastu tapeeti, nii et temast on võimalik teha inimkontuur. Kontuur võiks olla võimalikult detailne, näiteks sõrmed tuleks kindlasti joonistada igaüks eraldi.
- Osalejad kirjutavad kontuuri juurde võimalikult palju kehaosade nimetusi.
- Grupid kontrollivad vastastikku, kas sõnad on õigetes kohtades.

Soojendus nr 2. Kehaosad

- Töötatakse kolmeliikmelistes rühmades.
- Osalejad kirjutavad *post-it* sedelitele kehaosade nimetusi. Iga sedelile kirjutatakse ühe kehaosa nimetus.
- Seejärel valib grupp enda hulgast ühe, kes on „mannekeen“ ja kelle külge (vastavasse kohta) kleebitakse sedelid kehaosade nimetustega. Osalejaid võib julgustada olema võimalikult detailne ning kirjutama ka keerukamaid kehaosi (sõrm, varvas, laup, kukal jne).
- Lõpus võrreldakse rühmade tööd.

Põhiülesanne. Rollimäng

- Kohvikupidaja jagab osalejad kahte rühma: patsiendid ja arstid.
- **Patsiendid** arutavad kümme minutit, millised tervisehädad neil on viimasel ajal olnud ja kuidas neid eesti keeles väljendada. Kohvikupidaja võib ette anda lausemudelid:

Mul valutab pea/kõht/kõrv ...

Mul on süda paha. Mul on palavik.

Iga patsient valib endale ühe tervisemure, millega pöörduda arsti poole.

- **Arstid** saavad igaüks rollikaardi ja tutvuvad sellega. Ühiselt arutatakse, kuidas patsienti küsitleda. Kohvikupidaja võib ette anda lausemudelid:

Mille üle te kaebate?

Millal ... hakkas valutama?

- Arstid avavad oma kabinetid ja hakkavad patsiente vastu võtma. Iga arst küsitleb patsienti ja annab nõu vastavalt oma rollikaardile. Kõik patsiendid külastavad kõiki arste.

TÖÖLEHT "ARSTIDE ROLLIKAARDID"

Arst nr 1. Rollikaart

Olete arst, kes usub, et kõike saab ravida looduslike vahenditega.

Teie nõuanne: Jooge teed meega ja hoidke jalad soojas!

Sööge palju küüslauku!

Arst nr 2. Rollikaart

Olete arst, kes usub, et kõike saab ravida viinaga.

Teie nõuanne: Jooge külma viina! Määrige sooja viinaga!

Arst nr 3. Rollikaart

Olete arst, kes usub, et kõike saab ravida Mozarti muusika ja mediteerimisega.

Teie nõuanne: Kuulake Mozarti muusikat! Mediteerige! Tegelege joogaga!

Arst nr 4. Rollikaart

Olete arst, kes usub, et kõike saab ravida operatsiooniga.

Teie nõuanne: Teeme operatsiooni! Amputeerime!

Arst nr 5. Rollikaart

Olete arst, kes usub, et kõik haigused lähevad ise üle.

Teie nõuanne: Ärge muretsege! Ootame ja vaatame!

Tulge vastuvõtule järgmisel nädalal!

Arst nr 6. Rollikaart

Olete arst, kes usub, et kõiki haigusi saab ravida tervisliku toitumisega.
Teie nõuanne: Sööge rohkem puuvilja ja juurvilju! Sööge vitamiine!
Ärge sööge rämpstoitu!

Arst nr 7. Rollikaart

Olete arst, kes usub, et kõiki haigusi saab ravida võimlemise ja liikumisega.
Teie nõuanne: Minge trenni! Minge jooksma! Ärge vaadake nii palju
televisorit! Olge rohkem õues!

Kokkuvõttev ülesanne

Osalejad arutavad kogurühmatöona, kas mõni neist nõuannetest võiks ka tegelikult sobida ja milliseid ravivõtteid nad tegelikult eri probleemide puhul kasutaksid. Kohvikupidaja abistab vajaliku sõnavaraga.

Keelekeskkonnaülesanne

Osalejad külastavad tervisenõustamise portaali www.kliinik.ee/haiguste_abc, valivad sealt ühe tervisemure, mis neil on, ning vaatavad, kas keegi on selle kohta arstilt nõu küsinud ning mida arst on vastanud.

KEELEKOHVIK NR 14. TEEMA "MINU ASJAD"

Fookus: esemete kirjeldamine

Vaja: käekotti väikeste esemetega, pabersedeleid, paljundatud töölehti

Häälestusülesanne. Mis mu kotis on?

Kohvikupidaja võtab oma kotist mõned esemed ja laseb osalejatel öelda, mis need on eesti keeles, näiteks rahakott, mobiiltelefon jne.

Soojendus nr 1. Asjad minu käekotis (taskus)

- Kohvikupidaja jagab osalejad kahte või kolme kolmeliikmelisse meeskonda. Iga osaleja võtab kotist või taskust 5–6 asja (näiteks poetšekk, võtmehoidja, taskurätik, huulepulk, visiitkaart, prillid, pastapliiats, telefonilaadija jne) ja paneb lauale.
- Osalejad kirjutavad gruppitööna kõikide esemete juurde sõnasedelid. Kui laual olevas valikus on kõik tuttavad ja lihtsad sõnad, võib ülesannet muuta keerukamaks, paludes iga eseme juurde kirjutada täiendavaid sõna näiteks *taskurätiku nurk*, *huulepulga kate* vmt.
- Osalejad toimetavad ja parandavad sõnasedeleid, kasutades selleks veebisõnastikke ja kohvikupidaja abi.
- Rühmad vahetavad kohad. Osalejad annavad oma sedelid teisele meeskonnale ja need asetavad sedelid õigetele kohtadele. Ülesannet võib korrata mitu korda, nii et kõik osalejad saavad proovida, kas nad oskavad seostada õige sedeli õige esemega.

Soojendus nr 2. Mis on puudu?

- Üks grupiliikmetest palub teistel silmad sulgeda ning võtab laualt ära kolm eset või sedelit, kui tundub, et inimesed ei taha, et teised nende isiklike asju puudutaks.
- Ülejäänud grupiliikmed arvavad, mis on puudu.

Põhiülesanne. Mina ja sina

- Osalejad töötavad paarides, iga osaleja saab töölehe.
- Kõigepealt täidavad osalejad töölehe enda kohta (veerg mina).
- Seejärel kirjutavad nad viimase veeru pealkirjaks oma kaaslase nime ning täidavad töölehe kaaslase kohta nii, et see oleks eeldatavasti tõene, ilma kaaslasega rääkimata.
- Kui tööleht on täidetud, esitatakse oma oletused ning kaaslane ütleb, kas oletus on tõene või väär.

TÖÖLEHT "MINA JA SINÄ"

	Mina	Paariline
1. Mis värvi su rahakott on?		
2. Mis sul alati rahakoti vahel on?		
3. Mitu televiisorit sul kodus on?		
4. Kas sul on vinüülplaat?		
5. Mis toas sul raadio on?		
6. Kas sul on elektriline hambahari?		
7. Mis värvi su tolmuimeja on?		
8. Mitu mobiiltelefoni sul olnud on?		
9. Missugune oli su esimene mobiiltelefon?		
10. Mitu toalille sul magamistoas on?		
11. Millal sa viimati triikrauda kasutasid?		
12. Mis värvi on sinu vihmavari?		
13. Mitu patja sul voodis on?		
14. Mis värvi kardinad sul köögis on?		
15. Kas sinu kodus on kunstlilli?		
16. Kus sinu kodus on kruvikeeraja?		
17. Mitu peeglit sul kodus on?		
18. Kus sinu kodus peeglid on?		

Kokkuvõttev ülesanne

- Osalejad töötavad väikestes rühmades.
- Iga osaleja valib mõttes mõne enda jaoks olulise asja ning siis kirjeldab seda kaaslastele, ütlemata, mis see täpselt on, näiteks *Mis värvi see on? Kus see tal tavaliselt on? Kas ta kasutab seda rohkem suvel või talvel, hommikul või õhtul? Kui vana see on? Kas ta laenaks seda kaaslastele? Kui suur see on võrreldes mõne muu asjaga?* jne.
- Kaaslased küsivad täpsustavad küsimusi, näiteks *Kui raske see on?* ja püüavad ära arvata, mis asi see on.

Keelekeskkonnaülesanne

- Iga osaleja valib oma kodus koha, kus on palju erinevaid esemeid, näiteks köögisahtel, riiul, töölaud, vannituba vm.
- Osaleja kleebib või asetab kodus kõikidele esemetele eestikeelsed sildid (vähemalt 20 sõna), teeb sellest pildi ja saadab pildi kohvikupidajale.
- Järgmises kohvikus kuvab kohvikupidaja pilte ning osalejad arvavad, kelle pilt see on.

KEELEKOHVIK NR 15. TEEMA "PERE"

Fookus: perekonna kirjeldamine

Vaja: valget paberit ja viltpliiatseid, lahtilõigatud töölehti, perepilte (vt www.integratsioon.ee/eesti-keele-oppe-materjalid, Keelekohviku juhendi lisad, pildid teemal "Pere")

Häälestusülesanne. Johannese sugupuu

- Kohvikupidaja joonistab tahvlile sugupuu ning kirjutab sellele kolme generatsiooni jagu nimesid. Seejärel palub ta osalejatel nimetada sugulussõnu, mis nende inimeste suhteid kirjeldavad. Näiteks:

Johannes isa vanaisa mees Johanna ema vanaema naine

Juhan laps vend Jaanika laps tütar õde

Jaak poeg lapselaps Juuli tütar lapselaps

- Osalejad võivad pakkuda ka sugulussõnu ning kohvikupidaja lisab skeemile nimesid, et neid sugulussõnu illustreerida. Ülesannet võib teha ka nii, et kohvikupidaja kirjutab tahvlile oma sugupuu kolme generatsiooni nimed.

Soojendus nr 1. Perepilt

- Osalejad töötavad väiksemates gruppides.
- Kohvikupidaja näitab pilte teemal "Pere", iga grupp valib ühe või kaks pilti ning võtab samad poosid nagu pildil ning tutvustab teistele rühmadele oma perekonda, näiteks:

Minu nimi on ...

Ma olen ... aastat vana

Mina olen ... (sugulusside)

Mulle meeldib ...

Soojendus 2. Leia keegi, kes ...

- Iga osaleja saab töölehe ning koos vaadatakse üle, kas kõik on arusaadav.
- Seejärel liiguvad osalejad ruumis ringi ning püüavad leida inimese, kes vastaks kriteeriumile. Kriteeriumile vastava inimese leidmiseks peavad osalejad üksteisega suhtlema ja küsimusi esitama, näiteks *Kas sa oled abielus?* Kui kaaslane vastab küsimusele jaatavalt, kirjutab küsija töölehele väite juurde selle kaaslase nime. Oluline on saada kokku võimalikult palju erinevaid nimesid.
- Pärast küsib kohvikupidaja infot kogutud andmete kohta, seda saab teha küsimuste kaupa või inimeste kaupa (*Mida me Anna kohta teada saime?*).
- Madalama keeleoskusega grupi puhul tuleb enne küsitluse läbiviimist ka näidata, kuidas küsimusi moodustada.

TÖÖLEHT "LEIA KEEGI, KES..."

Leia keegi,

... kes on abielus

... kes on lahutatud

... kes on vallaline

... kellel on tütar

... kellel on poeg

... kellel on kolm last

... kellel on lapselaps

... kellel on õde

... kellel on kaks venda

... kellel on poolvend

... kelle suguvõsas on kaksikud

... kelle vanaema või vanaisa on elus

... kelle suguvõsas on välismaalasi

Põhiülesanne. Sugupuu

- Osalejad töötavad paarides.
- Osalejad joonistavad oma sugupuu (nimed, vanused), vähemalt kümme liiget. Väikeste perede puhul võib sugupuule lisada ka elukohad ja ametid.
- Osaleja räägib paarilisele oma sugupuust. Kui osaleja oma sugulastest ei taha rääkida, võib enda suguvõsa ka välja mõelda. Paariline kuulab ja joonistab jutu järgi kaaslase sugupuu (nimed ja vanused).
- Seejärel võrreldakse kahte skeemi ning vahetatakse rollid.

Kokkuvõttev ülesanne

- Osalejad otsivad uue paarilise.
- Iga osaleja kirjutab paberile viie oma sugulase nime.
- Kaaslane püüab *kas*-küsimusi esitades ära arvata, kuidas antud nimega inimene paarilisega seotud on, näiteks *Kas Anatoli on su isa?*

Keelekeskkonnaülesanne

- Iga osaleja valib ühe tuntud eestlase ning otsib tema pere kohta üles Vikipeedia artikli alalõigu "isiklikku" või "perekond".
- Osaleja kirjutab artiklist välja perekonnaga seotud informatsiooni (näiteks mitu õde-venda, kellena ema-isa töötasid, mitu abielu, mitu last).
- Järgmises kohvikus tutvustab seda inimest, kuid kasutab lihtsat ja selget keelt, st ei loe artiklit ette.

Näiteks võib kasutada järgmisi Vikipeedia artikleid:

Kersti Kaljulaid et.wikipedia.org/wiki/Kersti_Kaljulaid#Pere

Tõnis Mägi et.wikipedia.org/wiki/T%C3%B5nis_M%C3%A4gi#Isiklikku

Toomas Hendrik Ilves et.wikipedia.org/wiki/Toomas_Hendrik_Ilves#Isiklik_elu

Anne Veski et.wikipedia.org/wiki/Anne_Veski#Isiklikku

Erki Nool et.wikipedia.org/wiki/Erki_Nool#Perekond

Kristina Šmigun-Vähi et.wikipedia.org/wiki/Kristina_%C5%A0migun-V%C3%A4hi#Isiklikku

KEELEKOHVIK NR 16. TEEMA "SUHTLEMINE"

Fookus: keerukate suhtlusolukordade lahendamine, vaba vestluse arendamine

Vaja: lahtilõigatud rollikaarte

Häälestusülesanne. Asetu skaalale

- Kohvikupidaja kirjeldab osalejatele kohvikuruumi pörandal olevat kujuteldavat skaalat: skaala ühes otsas on 100% ja teises 0%.
- Kohvikupidaja ütleb väite ja palub osalejatel asetuda skaalal selle protsendi kohale, mis on tema kohta tõene. Kohvikupidaja laseb igal osalejal öelda, mis protsendi kohal ta seisab. Kohvikupidaja teeb ka ise ülesannet kaasa.

Väited:

- Ma olen hea kuulaja.
- Mulle meeldib vaielda.
- Ma võidan alati, kui vaidlen.

Soojendus nr 1. Vaidlus

- Osalejad töötavad paarides. Osalejad seisavad näoga vastamisi.
- Üks osaleja ütleb *Jah!* ja teine paariline ütleb selle peale *Ei!* Osalejad kasutavad eri hääletooni ja hääletugevust.
- Järgmises voorus ütleb üks paarilistest *Ma tahan!* ja teine ütleb selle peale *Sa ei saa!*
- Viimases voorus ütleb üks paarilistes *Osta mulle jäätis!* ja teine ütleb *Ei osta, osta ise!*
- Kõik tegevused kestavad minuti ja poole peal vahetatakse rollid, st iga harjutust teevad osalejad pool minutit.

Soojendus nr 2. Kohtumised karussellis

- Kohvikus osalejad seisavad või istuvad kahes ringis (sisemine ring ja välimine ring).
- Kohvikupidaja ütleb ükshaaval teemasid, mille kohta tuleb paariliselt välja nuruda nõusolek. Paaris tegevusi teeb välimine ring, paarituid teeb sisemine ring. Vastata tuleb "tunde järgi", kuid palujaid võib instrueerida jaatava vastuse korral esitama lisapalveid ja -tingimusi.
- Seejärel astub välimine ring sammu paremale ning kohvikupidaja ütleb uue teema.
 1. Palu, et paariline laenaks sulle raha.
 2. Palu, et paariline teeks sinust pilti.
 3. Palu, et paariline laenaks sulle ainult üheks päevaks oma autot.
 4. Palu, et paariline tuleks ja koristaks ära su köögi.
 5. Palu, et paariline läheks homme sinu asemel tööle.

6. Palu, et paariline teeks sulle lõuna välja.
7. Palu, et paariline läheks ja ostaks sulle suitsu ja šokolaadi.
8. Palu, et paariline ostaks sulle pudeli veini.
9. Palu, et paariline sügaks su selga.
10. Palu, et paariline kallistaks sind.

Põhiülesanne. Rollimängud

- Osalejad töötavad kahes rühmas. Kõigepealt töötatakse esimese situatsiooniga.
- Üks rühm saab paljundatud rollikaardi A ja teine rühm rollikaardi B. Rühmad loevad rollikaarte ja arutavad, kuidas eesti keeles sellist situatsiooni lahendada.
- Kui mõlemad rühmad on oma rollikaartidega tutvunud, valib A-rollikaardiga osaleja endale paarilise B-rollikaardiga osalejate hulgast. Rollikaarte ei tohi üksteisele näidata.
- Paarilised räägivad rollikaardi põhjal. Soovi korral võib kõiki dialooge ka rühmas ükshaaval kuulata.
- Kui kõik paarid on saanud rääkida, korratakse protseduuri situatsiooniga nr 2 jne.

TÖÖLEHT "ROLLIKAARDID"

SITUATSIOON NR 1

Rollikaart A

Kell on kuus õhtul. Jõuad töölt koju ja tahad hakata süüa tegema. Millegipärast on köögis sigaretilõhn, kuigi sa ei suitseta. Sa arvad, et su ülemise korruse naaber suitsetab ja puhub suitsu ventilatsioonilõõri. Oled väga vihane ja lähed naabri juurde asja uurima.

Rollikaart B

Kell on kuus õhtul. Jõuad töölt koju ja tahad hakata televiisorit vaatama ja võileiba sööma. Millegipärast on taas sigaretilõhn, kuigi sa ei suitseta. Lähed rõdule ja näed, et kaks meest suitsetavad maja ees ja suits tuleb sinu aknast sisse. Palud, et nad suitsetamise lõpetaksid. Heliseb uksekell ja ukse taga on sinu naaber. Oled üllatunud.

SITUATSIOON NR 2

Rollikaart A

Kell on üks öösel. Sa läksid magama kell 11. Siis oli kõik vaikne. Praegu on kuulda, et naabri juures tulevad või lähevad külalised. Nad naeravad ja laulavad koridoris. Oled väga vihane, sest sul on homme tööpäev ja sa tahad puhata. Paned hommikumantli selga ja lähed koridori naabriga rääkima.

Rollikaart B

Kell on üks öösel. Sul oli sünnipäev ja sulle tulid külla sugulased, sinu tädipojad ja onutütred, keda sa ei olnud väga ammu näinud. Sinu tädipoeg on kuulus ooperilaulja ja ta laulab sulle aaria oma viimasest ooperist. Lõpuks tellisid takso, külalised sõidavad ära. Sul pole ammu nii lõbus ja tore olnud. Oled väga rõõmus, et sul oli nii tore pidu.

SITUATSIOON NR 3

Rollikaart A

Vaatad kodus pühapäeva õhtul oma lemmikseriaali. Heliseb uksekell. Naaber tuleb sinult korgitseri laenama. Tahad televiisorit edasi vaadata ja naabrist kiiresti vabaneda. NB! Sa oled karsklane ja ei joo üldse alkoholi.

Rollikaart B

Kolisid just uude korterisse ja ostsid endale pudeli head punast veini. Sul ei ole korgitseri.

- 1) Helistad naabri uksekella ja palud laenuks korgitseri.
- 2) Lähed uuesti naabri juurde, annad korgitseri tagasi ja palud veinipokaali.
- 3) Sul on üksi igav, tahaksid kellegagi rääkida. Lähed uuesti naabri juurde ja kutsud ta enda juurde veini jooma.

SITUATSIOON NR 4

Rollikaart A

Sõidad varahommikul rongiga Tallinnast Tartusse. Olid öösel tööl, oled väga väsinud ja soovid magada, aga sinu vastas istub jutukas pensionär, kes sinust väga huvitatud on. Õhtul pead minema oma emaga teatrisse.

Rollikaart B

Jäid just pensionile ja sul on palju vaba aega. Sõidad varahommikul rongiga Tallinnast Tartusse. Oled värskel ja rõõmus. Sinu vastas istub noor kena inimene. Hakkad temaga rääkima. Küsi temalt palju küsimusi: Kes ta on? Kuhu ta sõidab? Miks ta sinna sõidab? Sinu reisikaaslane on väga sümpaatne. Kutsu ta õhtusöögile.

SITUATSIOON NR 5

Rollikaart A

Lähed kolleegi sünnipäevale ja jääd veidi hiljaks. Räägi, miks sa hiljaks jäid. Soovi sünnipäevalapsele õnne, anna talle tort ja kingitus. Sul ei olnud aega poes käia ja palusid sekretäril kingituse osta. Tee sünnipäevalapsele komplimente soengu ja riiete kohta. Oled kolleegil esimest korda külas. Vaata ringi ja kommenteeri ta korterit. Küsi, miks teisi külalisi veel pole.

Rollikaart B

Sul on sünnipäev ja oled külla kutsunud kolleegi, kes sulle väga meeldib. Kedagi teist sa külla ei kutsunud. Teed kingituse kohe lahti. Kingipaki sees on raamat "Kuidas olla stiilne?". Su kolleeg on esimest korda sinu juures ja kommenteerib su korterit. Sa arvad, et ta ei pea sind ja su kodu stiilseks.

SITUATSIOON NR 6

Rollikaart A

Sõidad üksi autoga Tartust Tallinna. Sul on igav ja võtad peale hääletaja. Hääletaja soovib sõita Paidesse. Hääletaja on välismaalane. Küsi hääletajalt palju küsimusi. Kuidas talle Eestis meeldib? Mida ta Eestis teeb? Mida ta Tartus tegi? Miks ta Paidesse läheb? Mida ta eestlastest arvab? Räägi endast ka.

Rollikaart B

Oled välismaalane, kes hääletas Tartus Tallinna maantee ääres ja sai auto peale. Soovid sõita Paidesse rock-kontserdile. Autojuht küsib sinult palju küsimusi, vasta neile. Küsi ka autojuhilt mõned küsimused. Miks ta Tallinna sõidab? Kas talle meeldib üksi sõita? Kus ta elab? Kas ta on sinu kodumaal käinud?

SITUATSIOON NR 7

Rollikaart A

Sõber kinkis sulle kinkekaardi, millel on kirjas, et sa aitasid ühte perekonda Keenias: kinkisid neile kümme kana. Oled väga üllatunud ja mitte väga õnnelik, sest selle raha eest oleksid saanud osta hoopis uue mobiiltelefoni (vana veel töötab, aga uus oleks parem). Püüad olla rahul, aga sõber saab aru, et sa ei ole eriti rõõmus.

Rollikaart B

Kinkisid sõbrale kinkekaardi, millega ta aitas ühte perekonda Keenias ning kinkis neile kümme kana. Sinu meelest on see ilus kingitus, mis muudab maailma paremaks, kuid tundub, et su sõber ei ole kingituse üle just väga rõõmus. Püüa sünnipäevalapsele selgitada, miks sa sellise kingituse tegid.

SITUATSIOON NR 8

Rollikaart A

Sõitsid Tartusse 2-päevasele seminarile. Kell on juba kümme, oled õhtul hotellitoas ja hakkad muretsema, kas kodus on ikka kõik korras. Oled kontrollifriik. Helistad abikaasale, et küsida, kuidas tal läheb ja mida ta teeb. Kui kodust ära läksid, oli sul väga kiire. Muretsed, et äkki jäi triikraud sisse ja röduuks lahti. Uuri, kas poeg on juba magama läinud? Räägi pojaga, et ta kohe magama läheks.

Rollikaart B

Kell on kümme õhtul. Oled koos pojaga kodus, sinu abikaasa läks kaheks päevaks Tartusse seminarile. Ta helistab sulle õhtul. Sa ei kuule hästi, mis ta räägib, sest ta hotellitoas mängib televiisor. Ja sa ei kuule ka sellepärast, et poeg mängib arvutimängu. Samal ajal helistab sulle Skype'is sõbranna. Siis heliseb uksekell. Leia lahendus, et saaksid abikaasaga rahulikult rääkida.

Kokkuvõttev ülesanne

Osalejad ütlevad suures ringis,

- missugune situatsioon oli kõige elulisem,
- missugune situatsioon oli kõige võõram,
- missugune roll oli kõige kergem,
- missugune roll oli kõige keerulisem.

Keelekeskkonnaülesanne

Iga osaleja seab endale eesmärgiks kasutada eesti keelt mingis suhtlusolukorras vastavalt oma võimetele ja võimalustele.

Näiteks:

- ostab bussipileti eesti keeles,
- küsib teejuhatust eesti keeles,
- ostab turult midagi eesti keeles,
- suhtleb müüjaga eesti keeles, näiteks otsib mingit kindlat kaupa, ostab lotopileti,
- laenab naabrilt soola vm,
- küsib bussiaegu või kella või suitsu tänaval,
- broneerib eesti keeles laua õhtusöögiks,
- helistab spordiklubisse ja uurib sportimisvõimaluste kohta.